

ప్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను 311393

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది గురువారము } No 154  
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయశామనందనశర్మ భాద్రపదమాస బహుళ నవమి. } సంచిక ౧౫౪

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. సంవభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి థ నొ ప్పు ల కు నం జీ వి వం టి ది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తొలుతును,  
పార్శ్వపునొప్పులు తొలగించును, పొట్లబొగ్గులు  
తొలగించును వాపుల రూపుమాపును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర  
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున  
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును



దగ్గును తగ్గించును నురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, రి, 7 తంబు శెట్టివీధి, మ ద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వర్త కు ల కు యి ట్టి న దు పా య ము ఇ ది వ ర కు లే దు 1882

వర్తకశిఖామణులకు } సీనునెండికి గారంటి నిచ్చెను } ప్రతి గృహమునందును }  
అమూల్యమైన తరుణము } ఖరారు ధర } అవశ్యముగా నుండితీరవలెను }

8 నుండి 8 కులముల యెత్తువరకు 8 పైదాలందు పేలూగిస్తేలు, పట్టెలుతట్టిన గిస్తేలు, తయారుగానున్నవి. ఈ  
దిగవ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక  
వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోప, పైన చక్కగా మెరుగునీయబడియున్నది.



1 గిస్తే మొదలు 3 వరకు	కు 1 1/2 ధర	ర్పు	1-1-0
6 " 12 " "	" "	" "	1-0-6
3 డబ్బులు ఒకేసారి తీసిన	" "	" "	1-0-0
6 " " " "	" "	" "	0-15-6
12 " " " " (1 గ్రోసు)	" "	" "	0-15-0

ఒలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

శంకవిలాసం " ఉమ్మడియారో " 2

వగలవ ర్తకులు, 25 చైనాబాగురోడ్డు, మద్రాసు.

మీగడవలె సమృద్ధిగా నుండు  
నురుగువలన సుఖముగా  
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు

**ఎ రా సి మి క్**  
**వే వి ం గు స్టి క్**

ఎరాస్మిక్ పర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

2039

### WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108  
Apply to:—

Imperial Telegraph College, Delhi

### కా వ లె ను

సాం. పదాయ వెల్నాటి కుటుంబమునకు చెంది మంచి  
ముఖపర్వస్సును, సౌందర్యవతియు నగు యౌక్తవయస్కువచ్చిన  
కన్య నెల ఒక్కంటికి రు 150 లకు పైన సంపాదించుచున్న  
30 సంవత్సరములు గల సాం. పదాయ వెల్నాటి బ్రాహ్మణుని  
కు కావలెను.

వివరములకు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

C/o ఆంధ్రపత్రిక

తనాలపెట్టె నెంబరు 212

మ ద్రా సు.

### పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

### రాజమండ్రి

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సరీసు 6 పుస్తకములు  
ప్రతి రెండు నెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా  
సామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాభివృద్ధికాది  
భాషావచారమే దీని యాశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతి పుష్కరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్భవము.

చిరునామా:—సంపాదకుడు,

ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి బి. యే., రాజమండ్రి

# మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

## బ్రాడ్ గేజ్ బండ్ల రాకపోకలు

1928-29 సం॥ము అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి ఈరైల్వేకు సంబంధించిన బ్రాడ్ గేజ్ సెక్స్ నుమారుగా బోవు బండ్ల రాకపోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును. ఈవిధమున తెలుపబడిన మార్పులను ముఖ్యముగా గమనింపవలెను.

### (ఎ) మదరాసు - జోలార్పేట - బెంగళూరు సర్వీసు

నెం 15 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం గం॥ 6-35 బెంగళూరు చేరుట రాత్రి 7-25	
నెం 28 రు ,, ఎక్స్ ప్రెస్సు ,, ,, పగలు ,, 12-45 ,, ,, ,, 8-20	
నెం 11 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, ,, 12-55 జోలార్పేట ,, ,, 8-25	
నెం 3 రు మెట్టుపాళయం మెయిలు ,, ,, రాత్రి ,, 7-40 ,, ,, ,, 12-5	
నెం 13 రు క్రొత్తమంగళూరు ,, ,, ,, ,, 9-30 ,, ,, ,, 2-22	
నెం 7 రు బెంగళూరు ,, ,, ,, ,, 8-40 బెంగళూరుసిటీ ఉదయం 6-50	
నెం 19 రు ,, ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 9-40 ,, ,, పగలు 10-25	
నెం 8 రు ,, మెయిలు బెంగళూరుసిటీ నుండి ,, ,, 8-40 మదరాసు ,, ఉదయం 6-30	
నెం 18 రు అక్కిణిము ప్యాసంజరు అక్కిణిము నుండి ,, ఉదయం ,, 7-50 ,, ,, ,, 9-45	
నెం 14 రు క్రొత్తమంగళూరు మెయిలు జోలార్పేటనుండి ,, ,, 4-50 ,, ,, ,, 10-10	
నెం 12 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, ,, 6-0 ,, ,, పగలు 2-10	
నెం 20 రు బెంగళూరు ,, బెంగళూరుసిటీ నుండి ,, సాయంత్రము 5-20 ,, ,, ఉదయం 8-30	
నెం 16 రు ,, ,, ,, ,, ఉదయం ,, 8-25 ,, ,, రాత్రి 8-50	
నెం 24 రు బెంగళూరుఎక్స్ ప్రెస్సు బెంగళూరుసిటీనుండి ,, ,, 7-25 ,, ,, పగలు 2-35	
,, ,, ,, కంటోన్ మెంటునుండి ,, ,, 7-45 ,, ,, ,, 2-35	

నెం 16 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు సెవ్వాపేట రోడ్డు, తిన్ననూరు, అంబత్తూరు, స్టేషనులవద్ద కూడ ఇకమునుపు ఆగదు.

నెం 100 రు తిరువళ్ళూరు లోకలు తిరువళ్ళూరునుండి సాయంత్రము 6-45 నిమిషములకు బయలుదేరి మదరాసు నెం 100 బ్రులు స్టేషను రాత్రి గం॥ 8-20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 129 రు ఒక క్రొత్త లోకలు బండి మదరాసు నెం 100 బ్రులు స్టేషను నుండి రాత్రి గం॥ 9-20 ని॥ బయలుదేరి రాయచూరు పోవును.

### (బి) మదరాసు - రైచూరు సర్వీసు

నెం 91 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7-5 ని॥ రైచూరు చేరుట రాత్రి 12-40 ని॥	
నెం 25 రు రైచూరు ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 8-40 ,, ఉదయం 9-0	
నెం 5 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, రాత్రి 9-5 ,, పగలు 10-50	
నెం 37 రు రేణిగుంట ప్యాసంజరు ,, ,, సాయం 6-20 రేణిగుంట చేరుట రాత్రి 11-20	

నెం 37 రు ప్యాసంజరు కొరటూరు, పట్టాభిరామ్, సెవ్వాపేట స్టేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 22 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు రైచూరునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 4-25 ని॥ మదరాసు చేరుట రాత్రి 9-30 ని॥

నెం 6 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, సాయం 4-55 ,, ,, ఉదయం 7-35

### (సి) మదరాసు - వాల్తేరు సర్వీసు

నెం 27 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు గూడూరునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 6-50 ని॥ రాజమండ్రి చేరుట రాత్రి 11-10 ని॥	
నెం 31 రు వాల్తేరు ,, మదరాసునుండి ,, ,, 8-30 వాల్తేరు ,, పగలు 11-30	

నెం 31 రు ప్యాసంజరు అనుపంబట్టు, కవరపేట, ఎలావూరు స్టేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 9 రు కాకినాడ ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8-50 ని॥ కాకినాడ చేరుట రాత్రి 7-30 ని॥

నెం 30 రు కావలి ప్యాసంజరు కావలినుండి ,, ఉదయం 7-50 గూడూరు ,, పగలు 10-35

నెం 28 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు రాజమండ్రి నుండి ,, ,, 5-40 ,, ,, రాత్రి 8-25

నెం 34 రు కాకినాడ ,, కాకినాడునుండి ,, ,, 5-55 రాజమండ్రి ,, ఉదయం 8-0

రాజమండ్రినుండి ,, ,, 8-10 బెజవాడ ,, పగలు 1-50

ప్రస్తుతము రాజమండ్రినుండి పగలు 3 గం॥ 40 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడకు పోవుచున్న నెం 40 రు ప్యాసంజరు రద్దు చేయబడును.

నెం 1, 2 రుల మెయిలుల, నెం 32 అండు 10 రుల ప్యాసంజరుల కాలపరిమితి మార్చబడినది.

### (డి) లోకలు అందు బ్రాంచి లైను సర్వీసు

రాణిపేట, మారికుప్పము, కాకినాడ స్టేషనులమీదను, గుంటూరు, రేపల్లె, బ్రాంచిలైనులమీదను, మదరాసుకు చుట్టుప్రక్కల లైనులమీదను పోవుచున్న బండ్ల కాలపరిమితి ముఖ్యలైనులమీద బోవు బండ్ల కాలపరిమితికి అనుకూలముగా నుండునట్లు స్వల్పముగా మార్పుచేయబడినది. త్వరలోనే ప్రతిస్టేషనునందును అత్యుత్తమునకు దొరకు గట్టి కాలపరిమితి పట్టికయందు పూర్తివివరములను చూచుకొనవచ్చును.

జి. టి. యం. ఆఫీసు  
పార్కు రోడ్డు, మదరాసు  
14-9-26

హెచ్. డి. సిక్స్ కేర్,  
ఆక్టింగు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

1. నవి. ఒక్కపోటు.  
ను మరియు వెర్రి నమ్మ  
న్నవి.
2. పరప్రభుత్వమువల్ల  
పూర్వముగ నశించి పోయినవి. <sup>స్థాయి</sup>  
నుండి కూడ తొలగిపోవుచున్నవి. <sup>హీనమాన్య</sup>  
నిమి తావున నిలచుటకుకూడ వీలులేకుండునట్లు క్రమక్రమము  
గా మిగుల క్లిష్టములగుచున్నాడు.
3. మనకు ఆయుధములు లేవు. మనకు ఆయుధము లుం  
డవలసిన అవసరమునులేదు. మన కుండు మహాస్త్రము రాజకీయ  
ముగ నొక బహిష్కరణ ఆయుధమే.
4. మనము మనవ ర్తకమును నశింపజేసుకొని ఇంగ్లాండు  
వర్తకముల వట్టి దళారులమైపోతిమి.
5. ఈదేశమునకు లాభమును కలుగజేయువాడు ఏమహా  
మృదీయుడైనను, ఏ తెల్లవాడైనను మన కభ్యంతరము లేదు  
కాని మనదేశమున స్థిరనివాసియై యుండవలెను.
6. ఈవిధముకే పరిపాలనా ప్రభుత్వము విద్యాభివృద్ధిని  
కలిగించుటకు ధనము లేదందురు. కాని నె1కి రు 2500 లు కరె  
న్సీ రకు జీతముగా నిచ్చుటకు మాత్రము ధనమున్నది.
7. మనదేశంలో గవర్నరు జనరలునకు (వైస్రాయి)  
నె1కి రు 20,000 లు జీతము. ఇంగ్లాండులో వారి ప్రధానమం  
త్రికి నె1కి రు 5000 లే జీతము. ఈ తేడాకు ప్రమాదముయ్య  
రు. ఇంగ్లాండు ప్రధానమంత్రి జీతము తెల్లవారి సొమ్ము గావున  
అంత తక్కువజీత మున్నది. మనగవర్నరుజనరలు కిచ్చే సొమ్ము  
మన యిండియా సొమ్ము గావున ఎంతయిచ్చినా ఫరవాలేదనే  
జేనకుజేలిస్తున్నారు. ఇది ఇండియాగావున ఎంత తిన్నా అకిగే  
వారు లేరు.
8. మన కష్టాధిపతిసొమ్ము గవర్నరు మెంటు బ్రజరీలో  
నికీపోగానే యీవిధముకే ప్రభుత్వము మన సొమ్ములను పెట్టు  
న్నా ముందుగా వారిజీతపుసొమ్ము బండ్లబస్తుగా వుండోలేదో  
యని జూచుకొందురు.
9. గవర్నరు మెంటు నౌకరులంతా ప్రజలయొక్క నౌక  
రులని తెలిసికొనుము. గవర్నరు మెంటునౌకరు మన నౌకరులే.  
కాని మనముమాత్రము వారికి నౌకరులము కాము.
10. నైతికబలము, ఆర్థికబలము, మేధాశక్తి మున్నగు  
నవి అన్నియు స్వరాజ్యముమీదనే ఆధారపడియున్నవి. ప్ర  
స్తుతము అవి అన్నియు మనకు స్వేచ్ఛలేనందున మనలో  
నవి యుగియున్నవి.
11. స్వరాజ్యము మన జన్మహక్కు. మనయింటి పెత్త  
నము మనమే చేసుకొనవలెను. మనయింటి పెత్తనము మరెవ  
రైనను వచ్చి చేస్తానని అనుకుంటే కెంతమాత్రము హక్కులేదు.  
మేము యింకా మైనరులము కామరియు, చిచ్చివారముకామని  
యు మనలను పరిపాలించే గవర్నరు మెంటుతో చెప్పవలెను. మా  
స్వవహారములను మేము చక్కబెట్టుకొనుటకు అర్హులమే. మా ఇం  
టి రాజనీతులు మేమే నడిపించుకొనవలెను యని కూడ చెప్పు  
ము. ఇదే స్వరాజ్యము. స్వరాజ్యమునదియొక క్రొత్తపద్ధతు  
కాదు.
12. స్వరాజ్యము మనదగ్గ ము. మనలనుంచిస్వరాజ్యము  
ను వేరుచేయలేరు. నిప్పునుంచి వేడిమిని ఏలా వేరు చేయలేక  
ఆలాగుననే స్వరాజ్యమును కూడ మనలనుంచి వేరుచేయలేరు.
13. గవర్నరు మెంటు నౌక్క ధనికులకే కాదు. గవర్నరు  
మెంటు బీదలకే ఏర్పడినది. ప్రతి వ్యక్తికిని వాని కుండు కష్ట  
నిష్ఠురములను గవర్నరు మెంటు నెనుట చెప్పకొనుటకు హక్కుగల  
దు. గవర్నరు మెంటు వాటిని నివారించుటకు ప్రయత్నించవలెను.  
గవర్నరు మెంటు నట్టి కష్టసుఖములను వినకపోతే విశేషట్టుగా  
వారి దృష్టిని మరల్చుగలములకే పాటు బడిన లె ను  
ఇట్టిబాధ తొలగవలెనంటే అధికారులగా నుండువారంతా  
మనచే ఎన్నుకోబడవలెను.
14. చిన్నపెద్ద, బీదసాదమును తారతమ్యము లేకుండ  
పతివాడును తనహక్కును తాను తెలిసికొనవలెను. మీహక్కు  
ను మీరు కాపాడుకొనుదు.
15. స్వరాజ్యము మనజన్మహక్కు. ఏ ఆయుధము దానిని  
నరక లేదు. ఏ అగ్నియు దానిని తగులబెట్టలేదు. ఏ నీలైనను  
దానిని అర్పజాలవు. ఏ గాలియైనను దానిని ఎండింపజేయలేదు.  
ఏరహస్యపు పోలీసులైనను దానిని త గులబెట్టలేరు.
16. రాజనీతిశాస్త్ర మనదేశముయొక్క వేదమే.



17. హిందూదేశము తనకుతాను పరిపాలన చేసికొనిన దేశమే నేనను ఏలా ఏర్పాటుచేయవలెనో మనకు తెలియును. న్యాయమును ఏలా చెప్పవలెనో మనకు తెలియును. మనకు చట్టములున్నవి. హిందూరాజుల పరిపాలనలో ఆశోక, గుప్త, రాజపుత్రులు, మున్నగుచక్రవర్తులరాజ్యము లెన్నియోగలవు. ఈ చక్రవర్తులరాజ్యములు మనలకు పరిపాలించే ఇంగ్లాడు ప్రభుత్వముయొక్క రాజ్యముకన్న పెద్దవి. ఎంత పెద్దరాజ్యములైనను చక్కగ కారముగా పరిపాలనను గావించిరి.

18. ఇప్పటికిని హిందూరాజులయొక్కేటలలో మనమ్రాంధ్రులకు పెద్దపెద్ద యాదోగ్యులుగ నుండిరి. ఎట్టేటపరిపాలనలయొక్క రిపోర్టులను బ్రిటిషువారు చూసినవేమోచిన మనపరిపాలన చాలా బాగున్నదని అందు కనబడును. ఇట్టిస్థితిలో మనము పరిపాలనకు అనర్హులమని చెప్పబడే కారణమునకు మనము బాధ్యులముకాము. ఇందుకు ఇంగ్లీషువారే బాధ్యులు. ఇంగ్లీషువారి స్వలాభముకొర కిటువంటి యింద్రజాలశక్తు లిక పనికిరావు.

19. స్వరాజ్యము కొరకు చాలా సంతోషముతో పాటుబడవలెను. అలాపాటుబడకపోతే దేశమునంతటికి విక్రీలి ఉపద్రవము సంభవించును. మనము స్వరాజ్యముకొరకు పాటుబడకపోతే రాజోయే శకమువారైనా మన అసమర్థతకు మనలనుండింతురు. మన ధర్మమును మనము నిర్వర్తింపవలెను.

20. మనమిచ్చేసామ్యముండి మన దేశములో ఖర్చుబడే డబ్బు సంచిక పెత్తనము మనమే చేయవలెను. ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహకవర్గముపై పెత్తనము మనకేయిండవలెను. మనము కాపన పథలలో నేమి తీర్మానిస్తే దానినే కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు అమలులోనుంచుచుండవలెను. కార్యనిర్వాహకులు కాపనపథలకు నాకరులుగా నుండవలెను.

21. నీదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు నీవు పాటుబడవలెనని భావమును నీచి త్తమున నీవే పొందవలెను. అట్టిభావము నీకు లేకపోవడమనేది నీస్వార్థపరత్వమున కనబడును. పదిమందిస్వార్థపరత్వపు మనుష్యులు నొక్క స్వదేశాభిమానికైనా సమానులు కాలరు.

22. స్వరాజ్య సంపాదనకు మూడే ముఖ్యమార్గములు. ఒకటి తనకుతాను సహాయపడుట రెండవది. దృఢసమ్మతము. మూడవది త్యాగము.

23. కాంగ్రెసు ప్రజావంశ. ప్రజలకోర్కెకే కాంగ్రెసు ప్రధానశక్తి మిచ్చును.

శ్రీ సుబ్బారావు.

ధర్మపదము

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదకులు  
అంతరపురుషుడగు బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశము లిందుగలవు. పాఠభాషలో ౨౬ పర్వములలో నున్న ౪౩౩ గాథ (శ్లోకము లకు పరియయిన, చక్కసయిన తెలుగు వచనరచనము ముద్రాంధముగూడ సమగ్రముగా నిందుగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషుకర్ణాలు, ప్రాకృతభాషలలోగల పరివర్తనములను, వ్యాఖ్యలు, బరిశీలించి అతిశాస్త్రతతో నిది యనుసరింపబడినది. శ్రీ బౌద్ధమతములను గుఱించి విపులపరిశోధనము గల పితక గృహి గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయవిషయములకు ముఖ్యమయి టిప్పణికలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశము లెట్టివో, బౌద్ధత మెట్టిదో యాగ్రంథముఁ జదివినఁ దెలియగలదు. నుండున బుద్ధునిచిత్ర మిందుగలదు. మేలుకాగితము. అంతున నిండు క్యాలిగ్రోవైండు. వెల రు ౧-౪-౦. విలాసము; నరసస్వతికార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట.

లాయరు.

ఇదిక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్నపట్టణము వగయిరా 7 హంద్రుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు, రివిన్యూ తీర్థయొక్క. సంగ్రహము విగుల ములతెలిసి దేశ రివాజు మాటో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును. మద్రాసు ఎట్టేటు యందు అప్ర, గ్రామఉద్యోగముల అప్రల పయిని జాగికాబడే ఆతీర్థల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురింపబడును. లా సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరియేదీ లేదు. చందాధనము సంపత్సరమును పొట్టే తిలో సహ రు ౦-౦-0 లు మాత్రము అయియున్నది. చందాధనము దరఖితో పంపవలెను.

లాయరు అఫీసు మేనేజరుగారికి  
పార్వతీపురము, (విశాఖపట్నము జిల్లా

పునరన్వేష

కొన్ని నిదర్శనములు

బర్మాదేశమున 12-14 ఏండ్లములోపు వయసుగల బాలురు ను బాలికలను చాలమంది తమ పూర్వజన్మను తెలుపగలుగుదుందురు. వారు తెలిసిన విషయములను గూర్చి పరిశీలనగా నిర్వహణముగా నిర్వహణను.

ఒక ఆంగ్లబాలిక

ఆంగ్లదేశమున వారికుమారు అను పరగణాలో నొక గ్రామమునందొక ఆంగ్లేయియను వివాహముండెను. అతనికి ఒక కుమార్తె గలదు. ఆమె వయసు 15 ఏండ్లు. ఒక నాడు తండ్రియను కుమార్తెయను మరయొక గ్రామమున నున్న పురాతనముగ దేవాలయము (చర్చి)నకు వెళ్లిరి. అది పదునాల్గువ శతాబ్దమున కట్టబడినది, అదివరకు అయివది అవటి కెన్నడును వెళ్లియుండలేదు. ఆమె ఆచర్చి ఆవరణలో ముఖమంటపమున నడుగు పెట్టగానే యొక క్షణము మొకము కలిగెను. మరల తెలివిరాగానే ఆమె లోపలికి వెళ్లి నలువంకలను చూచెను. "నాయనా! నేను వెనుక నిచటికి వచ్చియే యుంటిని." అని అశ్చర్యపూర్వకముగ ధ్వనితో పలికెను.

"ఇవటికినీవెప్పుడును రాలేదమ్మా" అని తండ్రి యనెను. "నేనాదారిని వచ్చుచుండెదవానను" అని ఆమె ఉత్తరదిక్కుననున్న వ్యూహములెనిగోడను చూపించెను. ఆమె తండ్రి ఆమె అసంబద్ధాలాపములకు నవ్వుపాగెను గాని ఆమె పట్టుపట్టి చెప్పచుండుటచే వారు వీధిలోనుండి ఆగోడ వెలుపలప్రక్కకు వెచ్చించిరి. ఆమె తెలిసినచోట వెనుక నొకవ్యూహముండెను గాని యిప్పుడు యిటుకలచే దానిని కప్పివేసిరి. ఆకావాలి వారికి స్పష్టముగా కనబడెను. లోపలినుండి చూచినచో నాగురుకు కనబడలేదు. ఇది పూర్వజన్మ స్మృతియనునా?

మరియొక విషయము

1880 లో ఒక యావతికి స్వప్నమువచ్చింది. అది స్వప్నముగా నామెకు తెలియలేదు గాని దాన్వెలులో నొక పురాతనముగ శివునిము (చర్చియొద్ద)నకు వెళ్లి తీరవలెనని ఆమె నిశ్చయించెను. అచటికి వెళ్లి చూడగా అది చాల పరిధితిమగు స్థలములతో కనబడెను. అచట సమాధి రాళ్లనిండ చీపురుపాదలును నామెకు క్రమియ్యండెను. ఆమె ఖంగారుగా ఆరాళ్ల మధ్య నటునిటు తిరుగసాగెను. అచట నొకరాతిమీద ఆమె పేరే చెక్కబడియున్నది. అచట నామె ఆకస్మికముగా నిలువబడెను. "21 వ ఏట 1726 వ సం॥మున చోలఁతననామె చని పోయెను" అని దానిపైని (చాయ బ డె ను . దానిని గూర్చి గ్రామమున విచారింపగా నిటుల తెలిసినది. ఆమె కుటుంబము వారాగ్రామమున వెనుక నివసించుచుండిరి. ఆమె యింటి పేరును వారియింటిపేరు నొక్కటే. ఆకుటుంబమున మొదటి నుండియు పెద్దవమార్తెకు చోలు అనియే పేరు పెట్టుచుండిరి. అందువలన యిప్పటి ఆమె పేరును ఆరాతిమీద నున్న పేరును గూడ చోలేయైనది. ఆమె 150 ఏండ్ల క్రితము చనిపోయి అచట సమాధిచేయబడెను. ఇప్పుడామె తన వెనుకటిజన్మకు సంబంధించిన సమాధిని గుర్తించ గలిగెను.

మరికొన్ని విషయము

ఒక ఆంగ్లేయ సైనికుని యాజిప్తుకు పంపిరి. అచట 40 రోజులుండువర కతడు ఆరవిన భాషను అదేశీయులతో సమముగా నిరాఘాటముగా మాటలాడ గలిగెను.

మోజారకు ఆయిడేండ్ల బాలుడుగా నున్నపుడే సంగీత శాస్త్ర పారంగతుడయ్యెను.

జెరిమియేసం అనునతడు ఏడేండ్ల బాలుడుగా నున్నపుడు ప్రెంచిభాషలో మూడు పాఠములను మాత్రమే చదివెను. అంతమాత్రముననే అతడాభాషలోగొప్ప గొప్పగ్రంథములన్నిటిని చదువ గలుగుతుండెను.

పరసుదేశపు విప్లవమును గూర్చి వ్రాయబడిన వెనుకటి చరిత్రను యిటీవల నొక ప్రెంచి క్షులలు చూచి దానిలో లోపములు కలవని చూచించెను. అవిప్లవమున పధింపబడిన వారిలో తానొకడనని యాకల్తులు చెప్పుచు ఆవివరములను గూడ తెలిపెను. ఆవివరములన్నియు పరియైనటుల నిదర్శనములు కనపడెను.

ఒకడు 1914 లో యాంగ్ల పట్నమునకు వెళ్లెను. 300 వ త్వరములకు వెనుక నావట్టణమునందు వీధులు చాల యిరుకుగా ను నంకర టింకరగాను నుండెను. ఇప్పుడుగూడ నటులే యున్నది. ఈ క్రొత్త మనుష్యుడా పట్టణమున కదివర కెన్నడును వెళ్లియుండలేదు. 1914 లో నతడచటికి వెళ్లినపుడు నేనిదివర కివటి కెన్న

డును రాకపోయినను యీ వీధులన్నియును నాకు బాగుగా తెలిసినటులే యున్నదని తన స్నేహితునితోనెను. అతడుచను త్వరమున కిటుల ననెనని ఆతని మిత్రుడు తలచి అతని కనులకు గంఠలు కట్టి దూరముగా నొక చికిటికెత్తుకు గొనిపోయి అచట కనుల విప్పెను. ఇప్పుడు మంత్రిమండలిమనకుదారితీయుమని ఆ మిత్రుడనగానే అవలీలగా నతడు చాల సయగించులగుండ నతనిని గమ్మస్థానమునకు గొనిపోయెను. దారిలో నొక చోట నాగి యచట నొక సత్రముండెడిదని నాకు జ్ఞాపకమని చెప్పెను. తరువాత పూర్వకాలపు పటమును (చిత్రముమేపు) పరిశీలనగా నచట వెనుక నొక సత్రముండెనని స్పష్టమైనది. అతడు పూర్వజన్మమునం దాపట్టణమున నివసించియుండెనా?

దాంపత్యము జన్మజన్మాంతరములలోగూడనుండుట ఎల్లా వీలగు విల్కాక్కు అనునామె కవయిత్రి. నేనును నాభర్తయును అనేక జన్మలలోగూడ భార్య భర్తలుగానే యుంటిమి. ఇప్పుడంతరించిపోయిన అగ్రాంటి ముఖండము నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది. నేనపుడు రాజాకుమారున. నా తండ్రి ఆంగరక్షకదళమునకు (రాములు బాడిగాడ్డు) నా భర్త అపు డధికారిగా నుండెను" అని ఆమెతెలిపెను.

పూర్వ ప్రేరము

లండనులో నొక గొప్పవర్తకుడు ఒకనాడు నాటకము నకువెళ్లి నాటకము ముగియగానే యీవలకు రాగానే ఒకక్రాత్రిమునుష్యుడు కనబడెను. అతనిని చూడగానే 3000 ఏండ్లక్రితము జరిగినవంకలి ఆవర్తనకు చలాయన జ్ఞాపకమువచ్చినది. అతడా క్రొత్తచానియొద్దకువెళ్లి "నేను నిన్ను వెనుకచంపితిని." అనియనెను. ఆవర్తననిచానించియచి "అనినిజమేనని" రెండవ నాడనెను. "శాములో బండ్లపండు (చారెయిటులేను) లో నేను నిన్ను చంపితి"నని వర్తకుడనెను. "అది నాకుగూడ జ్ఞాపకమున్నదని" రెండవనాడనెను. వారికిద్దరికిని పూర్వస్మరణ కలిగినది.

పూర్వ ప్రేమ

అల్పిడు పియర్లుఅను చిత్రకారుడు లండను నగరమున స్థానికుడు వీధి వెంట బోవుచుండగా నొకస్త్రీ కనబడెను. ఆమెను చూడగానే ఆతనికి పూర్వప్రేమ యుట్పొంగెను. అపరిచితురాలిని నడివీధులో పలుకరింపుట మర్యాదకాదని యతడెరిగియుండియును ప్రేమజేతమున 'వీరీ పియా' అని పిలుచుచు అతడామెను సమీపించెను. ఆపేరును ఆకంఠస్థునిని ఆమెగూడ గుర్తించినది. 'ఇతని నెచటనో చూచితిని. ఎచట నెప్పుడు' అని ఆమె యోచింపసాగెను. 2000 ఏండ్ల క్రితము చోలయనులో నాచిత్రకారుడు అప్పుడు వలీషియా అను పేరుగల నాస్త్రీని పెండ్లియాడెనని తెలిసినది. పునర్జన్మ నుగూర్చి యిట్టి చిత్రకథ లెన్నియోగలవు. ఆసియాఖండవాసులకు పూర్వజన్మయం దధికవిశ్వాసము కలదు. బొర్మలును దివ్య జ్ఞానసమాజమువారును గూడ పునర్జన్మ కలదని వమ్మెదరు. ప్రపంచమునం దిప్పుడు 80 కోట్ల మంది పునర్జన్మ కలదని నమ్ముచున్నారు. (టిటుబిల్లు)

లండను కర్టీస్ అండు హార్వె, కంపెనీ, యఫ్. యఫ్. తుపాకిమందు యిప్పుడే యన్. యస్. "మాడ్సోర్" ఓడనుండి దిగుమతి అయినది. ధర పాను 1 కి రు 1-8-0.

యఫ్. యఫ్. యఫ్. తుపాకిమందు. ధర పాను 1 కి రు 1-10-0.

చిల్లుబర్డు మాట్ ధర పాను 1 కి రు 0-8-0.

స్పెన్సర్ కంపెనీ

మద్రాసు అండు (బ్రాంచియందు.)

వసుమతి

2984

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కనువర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కాసర్థములను వివరించుచక్కని సాంఘికవల. ఆంధ్రయువతులు తమసంపత్తిని పత్తునురాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి తుల్యముగ నవల యాంధ్ర భాషయందులేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసించబడి, రెక్కెట్టుకుక్కచిట్టివారిచే నప్రూవుడు చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పక నీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాపాని పృథ్వీలనుపైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ నాంధ్ర స్త్రీపురుషులెల్లరు తప్పకచదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, దీప్తిపాజ 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0  
విలాసము, మేనేజరు, నరసస్వతిపెన్, గుంటూరు.

వీర్యబండ్ ధాతువుష్టికి 2034

గంటలలో యెంత సేరైన వీర్యమునైన వజ్రమువలె గట్టి పడచి ముసలివారికి బలహీనులగుటకు సంసారమును విచ్చినది. మూత్రములలోను కలలోను ఇంద్రియమును మును తక్షణంబులు పును. మాతనశక్తి పలుకుదుమును. 3-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరుపిడి మద్రాసు

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయెడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శీఘ్రతేజస్థులను ములును మాన్పును. రక్తమును శుద్ధిపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడు మందుకపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

శ్రీ జీ వ యా త్ర

(గంధకర్త) శ్రీమతి కవిలిక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యాన్. ఈ గ్రంథము తత్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము. కథ, కావ్యంబరివింతలతో రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.

"గీతాశ్రయము వెనకక"

సీతారామాంజనేయ చిరసంవాద

ఖ్యాతిగ్రంథం బిపుడీ

భూతలమున జేయరాత్ర బోలుక బాగడక.

(జీవయాత్రాంతర్గత పద్యముకావలె. వెల రూ. 0-8-0. అచ్చులలో నున్నది) ఇలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

పి. టి. జగన్నాథరావు

2/11 ఆలంగా తపిశ్శిబిడి, తిరునల్గొండ-మద్రాసు.

నూరిగ్రంథములు

అపూర్వగ్రంథములు!

జ్యోతిషార్ణవనవసితము అనే

జ్యోతిషార్ణవసితము

ఇది ప్రాచీనములను జ్యోతిషసంహితలు నుండి యుద్ధరింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతకములు వ్రాయు జ్యోతిషశాస్త్రము గ్రహచార ఫలములను నిర్దేశించు విద్యాంశులను జ్యోతిషశాస్త్రమందలి శాస్త్రాన్ని జాతకభావమందలి సర్వదళములకు అంతర్గతములకు భావములయొక్క సంపూర్ణములైన ఫలములను యాగ్రంథము చక్కగా వివరించుచున్నది.

దీని వెల కాలికో వైదు ప్రతి 1-3 2-4-0

సాధారణవైదు ప్రతి 1-3 2-0-0

శ్రీ జా త క ము

ప్రాచీన గ్రంథములను వెదకుచుండగా మాకు యాశ్రీ జాతకము లభించినది. ఈగ్రంథము శ్రీలయొక్క జాతక విషయములను సంపూర్ణముగా వివరించుచున్న గ్రంథము. శ్రీజాతకమే అయినా దీనిని స్త్రీలు పురుషులు అను భేదములేక ప్రతివారము చదివి గ్రహించవలసి నట్టి యుత్తమగ్రంథము.

దీనివెల రూ. 0-8-0

కాలికో వైదు రూ. 0-12-0

అనుపాన మంజరి

(వైద్య గ్రంథము) వెల 0-8-0.

శకుంతలా పబ్లిషింగ్ హౌస్,

1/28, కొండలయ్యగారి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు

క్రొందూ మహాయుగము

గంధకర్త:

కీ: శ్రీ: కొమత్రాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ మార్పు అచ్చువైపువడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంగ్లభాషాను దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంగ్లమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పరిపూర్ణగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రపులు కలవు. ధర కాగితపుటైదు రు1-4-0, అట్టుటైదు 1-6-0, కాల్పికోవైదు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లొకే సారి కొనుగోరికి కమిషన్ వున్నది.

కానూరు, వీరభద్రదేవ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టి. మేనేజరు, లక్ష్మణారాయగ్రంథమాల, గవర్నరు పేట-బెజవాడ.

శ్రీరామతీర్థస్వాములవారి

వేదాంతోపదేశములు

అవ్వారి హనుమయ్య-శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము గుంటూరు

(2)

1. దేశమున నొకవిధ ముగ ప్రబోధము కలిగినది. అన్య దేశసంపర్కము, సత్వివ్యాపకములకృష్టి, దేశముల యంతా హము, యామాకును ప్రబోధమును కలగజేసినది. సత్వివ్యాపక ములకృష్టి మనలను సదుద్దేశ్యములు గలవారినిగ జేయుచున్నది. అన్యజాతిసంపర్కము మనలను చుటుకునను గలవారినిగ జేయుచున్నది. మనయంతాహము, సదుద్దేశ్యములను క్రియా రూపమున బెట్టగోరువారి జీవితమునకు వన్నెదెచ్చుచున్నది. అన్యదేశములు తెలచునట్లు, "విశ్రాంతియనునదేమో" మరచి యెల్లప్పుడు యంత్రములవలె శరీరకష్టముచేయుటయే మానవుని విధిగాదు. మన పూర్వులవలె శరీరకష్ట మన నేమిటో మరచి, సర్వమును మానసికముగనే సాధింపబూనుటయును పరియైన మార్గముకాదు. సంసారమును, ప్రపంచసంబంధమును విస్మరించి నంతమాత్రమున, అంతఃకరణశుద్ధి కలుగబోదు. "మనోవాక్యాదు కర్మములను" ప్రకమముగ నడుపుట మనవిధి. కావున ఆభివృద్ధియన, శరీరాభివృద్ధి, మనోవృద్ధి, ఆత్మాభివృద్ధి యని యర్థము. ఈయామవిధముల కృష్టిజేయువారు పర్యత్రేయము లను బడయుదురు. మానవునికి పశుగుణప్రధాన మగు శరీరమే ప్రధానముగాదు. మానవ త్వములు వృద్ధిచేసుకొని పశుత్వమును లోబరచి, ఈశ్వరత్వమును బొందవలెను.

(2) శ్రీరామతీర్థ స్వాములవారి రమెరికాదేశములో ప్ర కృతిసాందర్యము ననుభవించుచు బాహ్యప్రపంచమును మరచి యున్న రిజుయను నొక ఆమెరికనువచ్చి ప్రాంతపులకు ప్రధా నమైన సోమరితనము నీదేశమున నేల వ్యాపింపజేయుచువు. వెల్లి యెదో యొక లోకకళ్యాణాత్మక ముగ పనినిజేయు మని సలహా చెప్పెను. ఈసలహాయం దమెరికా దేశముల దృక్పథము స్పష్ట ముచేయుచున్నది. ఆత్మపరమగును, మానసికముగను మనుష్యు డేమి చేయుచున్నది వారి కవసరములేదు. కారీరకముగ కృష్టి జేయుచున్న చాలను. యంత్రములవలె శరీరకృష్టి జేయువా రందరు సోమరులే. ఇంతేగాక ప్రతివారును నుంచిన చేయుట కొరకే కష్టపడవలెను. మంచిన న లోకకళ్యాణమని ఆమెరి కనుల యభిప్రాయముగాదు. స్వసౌఖ్యమునుకోరిచేయు ప్రతిపని యును మంచితే. స్వాభివృద్ధి, స్వసౌఖ్యము మున్నగుభావములే వారికి ముఖ్యములు. అట్టివారికి ప్రాంతవర్తకార్థమప్పుడే యెల్లు గోచరించును. స్వామి రామతీర్థులవారి చర్య తెల్లర్థమగును ప్రాక్ పాశ్చాత్య విజ్ఞానామృతమును సమగ్రముగ గ్రోలి, మానవసేవజేయుట కార్యసమర్పణ మొనరించి, పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థము జీవితమునుగడచ నిశ్చయించుకొనిన, పుత్రమసన్యాసి సోమరిగానుండునా? సోమరిగా నుండువానికి మనస్సు స్వాధీన పడునా? మనస్సు స్వాధీనముగానివాడు పశువుకంటె యేవిధ ముగ నెక్కువ?

3. మానవునికివలె జాతికిని పరిణామముగలదు. వయస్సువచ్చినచో, శరీరముగ ప్రపంచసంబంధములయందే గాక మనఃపరిశ్రమయందును ఆత్మానందమునందు నాతిరేయింపడ వలెనో, అట్లే చిరకాలమునుండియున్న జాతులు నైతము ఆత్మ మనశ్శరీర విషయములయం దనుభవమును సంపాదించును. దేశ ము లన్నిటిలో హిందూదేశము పురాతనమైనది. హిందూదేశ ములో పాల్గొని ఆమెరికా మున్నగు దేశము లాధునికములని చెప్పవచ్చును. ఆధునికభావము లగుటవలన బాల్యబాల్యలోనున్న వి. బాల్యము మునుస్మృతిచెల్లు నడచుట నేర్చుకొనవలెనో అట్లే జాతులు నైతము మునుగ శరీరపాదము నొనరించుకొను మార్గములయం దాతిరేవలెను. తిరువారి మానసిక పరిశోధనలు జరుగవలెను. మానసిక పరిశోధనలు జరుగుచున్నంతకాలము దేశమునందు శాస్త్రవిజ్ఞానములు వెల్లివిరియుచుండును. దీనిని ప్రకృతిపరిశోధన యందురు. ప్రకృతిపరిశోధన ముగియునంత ఆత్మపరిశోధనకు గడంగదు. భారతదేశ మతిపురాతన మై నందునలన భారతీయులు ప్రకృతి పరిశోధనలను ముగించి ఆత్మ పరిజ్ఞానపరిపూర్ణులై జీవితసాఫల్యము నొనరించుకొంటిమి గదా యిం నుఖముగ నిద్రించుచున్నారు. అన్యజాతివారు మునుస్మృతి చెన్నియో యవకాశము లుంచుకొని తీరికలేక ప్రకృతి పరిశోధనలనుజేయుచు శాస్త్ర పరిజ్ఞానమును సంపాదించుచున్నారు. 4. శరీరసౌఖ్యమే ఆధునిక పరిశోధనల ముఖ్యాభిప్రాయము. శరీరసౌఖ్యముకొర కనేకప్రకృతి పరిశోధనలను జేయు

చు, నిజముగ శరీరాభివృద్ధిని గలిగించు సాధనములను మరచిపో యివారు లోకపరిజ్ఞాన మెక్కుడును కొలదిని కృత్రిమ మార్గము లెక్కువయగును. కృత్రిమము మానవుని సహజగుణములను మార్చిజేయును. ప్రకృతి సాందర్యపరిపూర్ణము గలదియైనను, ఆధునికుల దృష్టిని యాకర్షించుటలేదు. పరిశుద్ధవాయు ప్రచారము ను జేయుచు మానవసేవ జేయుచున్న వృక్షరాజములు, వారికి భగవన్మహిమను తెలుసుకొనుట కవకాశము లిచ్చుటలేదు. పర్యతంతులు, నూర్యరశ్మి, భగవన్మహిమప్రకాశ మొదలగునవి వారి నాకర్షించుటలేదు. దృగ్గోచరముగ విషయములపట్ల వారు చూపుతత్పర మేరలేదు. నిజముగ శరీరసౌఖ్యమునకు ముఖ్యమై నది యాలోగ్యమేగదా? ఆలోగ్యవిషయమై ప్రకృతి పరిశోధన నాధికారు లేమిచెప్పుచున్నారు. "పరిశుద్ధవాయు ప్రచారము, నూర్యరశ్మి, సహజగుణ విరాజితముగ జీవితము, పరోపకార భావములు" మానవుని యాలోగ్యమునకు ముఖ్యములని చెప్పుచు న్నారు. ఆధునికులు నగరనివాసు లైనందువలన పరిశుద్ధవాయు పును నేవించుటలేదు ఆపాదము ద్రుక్తము సర్వకాలముల యందు దుస్తులను ధరించి యుండుటలన లన శరీరము లకు నూర్య రశ్మి సోమటలేదు. ఆధునిక పట్టణములు ప్రకృతినిలయములకు దూరములగుటవలన సహజ గుణములు నశించినవి. శరీరసౌఖ్య మును సంపాదించుటయే జీవితపరమావిధి యని తలంచుటవలన స్వార్థపరాయణత్వము మోచినది. పరోపకార భావము లంత రించినవి. కావున ప్రస్తుతపు జీవితము శరీరసౌఖ్యమునకు ప్రైతము విరోధమైనదై యున్నది.

5. స్వార్థపరాయణులు నైతము లోకోపకారముచేయు వారినలె మాట్లాడుచుండురు. అందరు లోకోపకారభుక్తులు లగుటవలననే లోక మింతవృద్ధిగానున్నది. సోమరులై ప్రపంచోపకారముచేయుచున్నా మని చెప్పువారు మూర్ఖులు పలువు రవలం బించుమార్గమునే యలంబించుట నాగరిక తామర్గమై యున్నది. ఇతిరులు చేసినట్లు మనముచేసిన, మన మనోబుద్ధుల నెట్లు విని యోగించినవారముగనుమ? మనస్సును పుషయోగింపకుండుట సోమరితనము. ప్రజాభిప్రాయప్రకారము, పూర్వాచారము, ప్రకారము ఆడుగుతప్పక నడచుకొనగోరువాడు సోమరి. ప్రచారములోనున్న దుస్తులను, ఘాట నేలను, విడనాడినవాడు సోమరి. అట్టివాడు ప్రపంచాభిప్రాయ మను ముగిసింపుటలో పురుగునలె తేలుచుండును. అట్టివారి తిరుల కనుగుణ్యముగ జీవించునేగాని తన పురోవృద్ధికొరకై జీవించడు. లోకముగ నున్న దేశములన్నిటిని లోబరచుకొని ప్రపంచసౌఖ్యమునకే తామేయనుభవించవలెనని గోరువారు, మాట్లాడుటకును, శ్రేమించుటకును, ఆలోగ్యప్రామాణ్యము, నడచుటకును, నిద్రింపుటకును, ప్రజాభిప్రాయమును పాటించువారు సోమరులు. ర్వశక్తివంతమైనదిగా ధనారాధనచేసి ప్రపంచసౌఖ్యమునే గోరు వారు తొందరయును సన్నిపాతత్వరపీడితులై జీవితసౌఖ్యముల ను గోల్పోయి, జీవితముభ్రష్టదేశ్య మగు ఈశ్వరత్వము, లోల్పోయి పశువులగుదురు. పశువులమగుచున్నాము. సహజగుణములను మరచుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యమును కోల్పోచున్నాము. శరీరసౌఖ్యమును గోరుచు సౌఖ్యభంగమునకుల్పించుకొనుచున్నాము. మన కార్యబంధువుల ప్రకృతిని, సార్వచంద్రులను, వృక్షములను, పర్యవరాజములను మరచుచున్నాము. సర్వమానవసౌదర్యమును విడిచివారు. పరోపకారమునలే లేదు. ఇది యంతయు సోమరితనము కావని ఆధునిక యభిప్రాయము. విరామములేకుండా పనిచేయుచుండెదల, నురితనము నాగోపింతురు. లోకమట్టివిషయములను నిర్ధారణయుట లో యెంత వెనుకబడియున్నదో యాలోచింపుడు!

ఇ ది మీ కు తె లి యు నా

ప్రజ్ఞాదేశకరు కారును తయారుచేయుటకు సంపత్తిర మగుటయే గాక, 1,800,000 రూపాయలు వ్యయ మగును. ఆధిక ధరలు కలిగిన కారు లన్నియు, వైవిధ్యాననే చేయ బడుచున్నవి. ప్రజ్ఞాదేశకరు కారు యెల్లప్పుడును, కుపులేకుండ నులభముగా పొవునని దాని నడకవలెనే మనస్సు గలుగలదు.

(9) రోమర్ డాన్ & కో 2/17 మౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు.

ROMER DAN & Co., 2/17 Mount Road, Madras

ప్రార్థన గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగుననంది గాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ ఆంగ్లీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 లు తగ్గబిల్లులను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుకట్టువగా 10 చేయబడవు. 3081 ఆంగ్లబుక్కుడిపోనిబోలు.



## సి. యస్. ఆంధ్రానుదక్షిణాఫ్రికా పయనము

కేపుటను సమావేశముపై  
నెక్కువ ఆశ దెల్పుట

రై. ఆ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు  
వచ్చిన సంతోష మని దెల్పుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 29:— సరోజినీనాయుడు  
దేశము మహాసభపక్షమున నేడు ఆంధ్రానుదక్షిణాఫ్రికా  
నొసంగి దక్షిణాఫ్రికాలో వారు దలచెట్టి కార్యమున విజయా  
భవ యని కోరిరి.

కేపుటను సమావేశముపై గూఢ

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 29:— సి. యస్. ఆంధ్రాను  
గారు నేడు దక్షిణాఫ్రికాకు పయనమునకు ముందు అసోసి  
యేటెడ్డు పేరు ప్రతినిధి సంభాషింపగా, రై. ఆ. శ్రీనివాస  
శాస్త్రిగారు కేపుటను రాండులేబిలు సమావేశమునకు పోవు  
వార్త నిజమగునెడల తమకు చాల తృప్తికరముగ నుండునని  
జెప్పిరి. అందువలన శాస్త్రిగారి ఆరోగ్యమునకు చాల భంగకర  
మని వారు డలించిరి. కాని యీసభకోస మని ఆమాత్రము  
త్యాగము జేయవలసినదియని చెప్పిరి.

తరువాత కాన్ఫరెన్సు విషయమెచేప్పుడు ఇంగ్లాండు  
వెనుకనుండి తోక్తము కలంగజేసికొనవలెనని ఇండియాను  
దక్షిణాఫ్రికాయున్న తమతగాదాలను పరిష్కరింపజేసిన పద  
లివేసనందులకు వారు కృతజ్ఞతను దెల్పిరి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రస్తు  
తమున్న స్థితిలో ఇంగ్లాండువహించిన వైఖరివలన పరిష్కార  
మునకు తోడ్పడగలదు. రెండవవిషయ మేమనగా దక్షిణా  
ఫ్రికాపక్షమున భారతదేశమున పార్టీ రాజకీయములలో తేర్ప  
కుండ జాతీయ ముఖ్యవిషయముగ డలంపవలసి యుండును.  
ఇంతేగాక భారతదేశములోని భారతీయులును యూరోపియను  
లును యీవిషయమై ఒక్కటేబుద్ధితో నున్నటుల ప్రపంచము  
నకు దెలుపుదుజేయవలెను. మూడవవిషయ మేమనగా ప్రభు  
త్వమును ప్రజలను సంప్రదించుటకు యోగ్యమును అవసరముం  
డును. ఆయన స్వానుభవమునబట్టిజూడ అధికారులు ప్రజాప్రతి  
నిధులతో స్వయముగ సంప్రదించి అందులకు తగిన ప్రయత్న  
ములజేసి మార్గముల నారయుచున్నారన విశ్వాసమును దెల్పెను.  
తుదకు గమనింపవలసిన విషయమేమనగా వివాదాంశమేమైన  
నున్నప్పుడు దానినిగూర్చి దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల నిజ  
ముగ మనోభావముల దెలుసుకొనవలసియుండును. సంవత్సరము  
మొదటిలో నున్నదానికన్న యెక్కువ విశ్వాసముతో బోవుచు  
న్నానని ఆంధ్రానుదక్షిణాఫ్రికా జెప్పిరి. ఇప్పుడు ఉభయపక్షములం  
దును మిత్రభావముతో పరిష్కారము జేసికొనవలెనను కాంక్ష  
గాన్పించుచున్నది. దానితో పగము యుద్ధము ముగిసెనని చెప్ప  
వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

## దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

కలకత్తాలో చివరరోజు— సింహాపయనము

కలకత్తా, సెప్టెం 29:— దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు  
కలకత్తాలో పర్యటనముచేయుట కిదియే చివరరోజు. ఉదయ  
మునుండియు వారు తీవ్ర శ్రమండిరి. ప్రాతఃకాల భోజనమైన పిద  
ప రాయబారులు మూడువర్గములుగ విభజింపై స్త్రీలు తేభూను  
బాలికా పాఠశాలను బోయిచూచిరి. ఒకపార్టీ ట్రాఫిక్ లు మొద  
టికొన్నాయి మాడబోగా అవట దైత్యులుగారు నక్కరించి  
అన్ని కాళ్ళులను జూపిరి. ఆ చట నిపుడు  
జరుగుచున్న పరిశోధనలు జూపబడెను. పార్టీ వారు  
తాము చూచినదానికి చాల సంతోషమును దెల్పిరి. మూడవ  
పార్టీ జూటువిల్లును అవట పనిజేయవారల నివేకములను జూడ  
బోయిరి. వారు దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగి వచ్చిన నివహించు  
ప్రదేశమును గూడ తొంగిచూచిరి.

యూరోపియనుసంఘము బెంగాల్ కలకత్తాలో రాయబా  
రులకు విందుజేసిరి. విశోపియవర్గము చాలమంది వచ్చిరి. సూ  
యలత్రమునకు రాయబారుల తిరుగుడుముగి సెను. సూయలత్రము  
బెర్లిన్ లో మహారాజబహదూరు టాగూరుగారు దక్షిణాఫ్రి  
కారాయబారుల గౌరవార్థమే విందుజేసిరి. సూయలత్రము  
కొంచెము చి ను కు లు పడ్డప్పుటికి ని  
దాదాపు వేయిమంది అతిథులు అన్ని తెగలవారను స్త్రీలు  
పురుషులుగూడ వచ్చియుండిరి. అంకిట ముందుగండు సామాను  
ప్రేర్పబడెను. అయ్యది సభ్యుల కానందదాయకముగ నుండెను.  
రాయబారులు వెడలిపోవుటకు ముందు మహారాజా భువ్వముల  
లువేసెను. రాయబారులు రాత్రికి భోజనమైన పిదప కిక్కుకు  
బయలుదేరిపోయెదరు. (ఆ. ప్రె.)

## ఎమ్. సి. సి. జట్టురాక

అఖిలభారతజట్టుతో గొప్పపోటీ యాడును

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20:— ఇంగ్లాండునుండి ఆక్టో  
బరు 10 వ తేదీ కరాచీలో యం. సి. సి. జట్టు దిగును. వారు  
బొంబాయిలో 4 ఆటలుమాత్రమే ఆడుటకు ప్రస్తుత మేర్పాటు  
చేయబడినది. ఆఖరు అఖిలభారతభారతీయుల జట్టుతో  
కాడెదరు. వీరిలో అన్ని రాష్ట్రములవారును నుండును. బొం  
బాయి పోటీలలో నిదియే గొప్పపోటీ. (ఆ. ప్రె.)

## కాబూలీ ఇల్లు సోదాచేయుట

ఆరుగుండ రివాల్వరు తోటాలు దొరకుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 29:— కొంతసమాచారము తెలి  
యగా పోలీసువారు ఒక కాబూలీ ఇల్లు సోదాచేసి అరుతో  
టాల రివాల్వరును కొన్ని తోటలను పట్టుకొనిరి. ముద్దాయిని  
ఆరెస్టుచేసిరి. విచారణ జరుగనున్నది. (ఆ. ప్రె.)

## లంచగొండినేగము

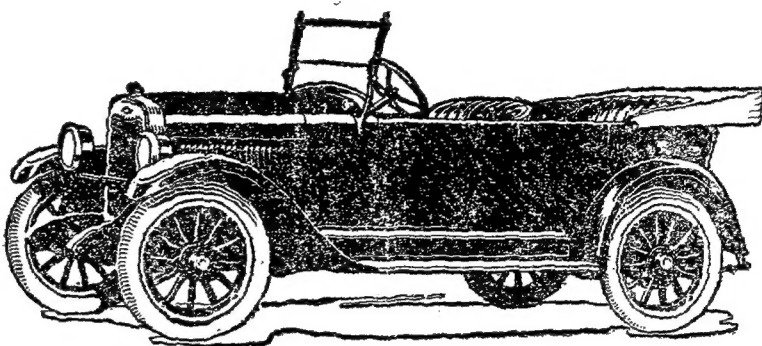
12, 18 నెలల కఠినవరకము విధించబడుట

హైదరాబాదు సింధు ఉద్దేశము 29:— కోర్టు అసి  
స్టెంట్ కలెక్టరు అఫీసులోని హెడునుమాస్తా ఇరిఫాదారులు  
లంచములు తీసికొన్నందులకు 12, 18 నెలల కఠినవరకము వి  
ధింపబడిరి. ముద్దాయిలు అప్పీలుచేయగా తెలుసుపై విడు  
దలైరి. (ఆ. ప్రె.)

## సురేంద్రనాథవిధి

కార్యరేషను కృతజ్ఞత

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 29:— శ్రీ సురేంద్రనాథ టెనర్  
గారిపేరును ఎల్లప్పుడు జ్ఞాపక ముందుకొన వలెననట్లు కల  
కత్తా కార్యరేషనువారు తమకృతజ్ఞతను వెల్లెబ్బుచు కార్య  
రేషను వీధికి వారిపేరు పెట్ట నిశ్చయించిరి. (ఆ. ప్రె.)



for Economical Transportation



## కొండలమీద

చివరలేట్టు కారు మాత్రమే కొండలమీదికి  
పోవుటలో అద్భుతమైన శక్తిని గలిగి, తగినటు  
వంటి (గియర్ రేటియన్) సామానులతో, దిట్ట  
ముగాను, తేలికగాను, తయారుచేయబడినది.

బరువైన చట్టముతో (నీడాన్ బాడీ) వైనను  
యేట వాలుగా నున్న కొండలమీద  
సహితము తేలికగా దానియొక్క వైకస్వతో  
పోగలదు.

ఈ కారు వట్టిములలో గంటకు 5 మైళ్ళు  
మొదలు 40 మైళ్ళ వరకు అతిసులభముగా  
పోగలదు.

దక్షిణహిందూదేశమునకు స్లో రేయేజంట్లు:

సింపున్ ఆండు కంవెని, లిమిటెడ్.,

మదరాసు

ఉదకమండలము.

# న్యాయస్థానవార్తలు

## రాయపేట యెన్ని కలదావా

హైకోర్టు ఫుల్ బెంచియెదుట విచారణ

వాద ప్రతివాదములు

నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారాంతరము హైకోర్టు ఫుల్ బెంచి ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు జాక్సన్, కె. కుండరం చెట్టిగార్లు తిరిగి సమావేశమైనపుడు, రాయపేట యెన్ని కలదావాయందు ఇంకను వాద ప్రతివాదములు జరిగెను. పిటివనరు రా. బి. బి. ఎ. బి. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారి తరపున కె. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, ప్రతివాదుల తరపున వెర్మాకెటుగారు వాదించిరి.

ప్రతివాదుల తరపున వెర్మాకెటుగారి కను వాదించుచు కమిషనరు తీర్పుపై అప్పీలును స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి "పర్వవాడికి గ్నేటా" హోదాలో విచారించెనుగాని, జోర్టు హోదాలో విచారించలేదనియు అందుచే స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పుపై హైకోర్టువారి కప్పీలుండరాదనియు నుడిచిరి. 47 వ మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు సర్ మ్యూరీ, రామేశ్వమ, వాలరుగార్లు గావించిన తీర్పు నిందు కాధారముగ నుపహరించిరి.

ప్ర. న్యాయమూర్తి:—పర్వవాడికి గ్నేటా తప్పుగ తీర్పుచెప్పినను హైకోర్టువారు జోక్యము గలిగిండుకొనుట కధికారము లేదా?

మాకెటుగారు లేదని ప్రత్యుత్తర మొసగుచు 21 బొంబయి హైకోర్టు తీర్పును ఆధారముగ నుపహరించిరి. చీఫ్ జడ్జి జోర్టు అని నిరూపించినగాని అప్పీలుండజాలదు.

ఈ పిటివను ఆర్డర్ తానర్హతల గురించి మాటలాడుచు, ఆంగ్ల దేశమున ఎన్నికల పద్ధతికిని భారతదేశమున యెన్నికల పద్ధతికిని భేదము గలదని నుడిచిరి. ఆంగ్ల దేశమున నామినేషను లన్నియు ముందు ప్రకటింపబడును. పిమ్మట ఆక్షేపణలు విచారింపబడును. మదరాసు నిబంధనలు వేరు. పిటి మనిసిపలు ఆర్డర్ లి వ నిబంధనక్రింద, కమిషనరు ఆధ్వర్యం ఆర్డర్ తానర్హతలగురించి విచారించుటకు స్పెషలు ట్రిబ్యూనలుగ నూడ నియమింపబడెను.

ప్ర. న్యాయ:—ఫలితమునందు మాత్రము చెందును ఒకటే. ఆంగ్ల దేశపు నిబంధనలు చక్కగ రచింపబడెను. ఈ దేశపు నిబంధనలు చక్కగ రచింపబడలేదు. ఆంగ్ల దేశమున రిటర్నింగు ఆఫీసరు నామినేషనులన్నిటిని ముందు ప్రకటించి తరువాత ఆక్షేపణలు విచారింపవలెను. ఈ దేశమున రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటనముగ నున్నచి దనకదోచిన నామినేషనుల లిప్తునుమాత్రమే ముందు ప్రకటించి తరువాత నాలిప్తున కెవరైన ఆక్షేపించునెడల ఆయాక్షేపణలు విచారించును. తుదకు ఫలిత మొకటే.

వె. మా:—ఈ దేశమున రిటర్నింగు ఆఫీసరు ముందు విచారించి సక్రమముగ నున్న నామినేషనులనే ప్రకటింపవలెను.

ప్ర. న్యాయ:—నిబంధనల నవకతవకగ రచించుటవలన నెట్టివిక్కులు గలుగుచున్నవో ఈ కేసువలన బాగుగ దెలియగలదు.

వి. మా:—ప్రాసీజరును సంక్షిప్తపరచి, వ్యాజ్యముల తగ్గించుటగా నీ దేశమున నిట్టి నిబంధనల గావించియుండురు.

ప్ర. నా:—ఓ. ఆమాటల వెంటమాత్రమును నమ్మనద్దు. (తకవకనపు) ఈ నిబంధనలు సంక్షిప్తముగ నున్నను నే నీపుడు ప్రభులభవారి తీర్పులను త్రోసివేసి ఇంకొకవిధముగ తీర్పు చెప్పజాలను.

వె. మా. కెటుగారు:—మీరు చెప్పు వ్యాఖ్యానము ననుసరించిన యెడల పరస్పర విరుద్ధముగ విషయ మొకటి సంభవించుచున్నది. రిటర్నింగు ఆఫీసరు మొదట తన హోదాలో నామినేషనుల కాగితముల విచారించి సక్రమముగా నున్న వారే వారిని తీర్మానించును. తరువాత ప్రకటింపవలెను. అప్పుడితరుల ఆక్షేపణలు దెచ్చునెడల అవి తన తీర్పుపై అప్పీలుగను. తన తీర్పు అప్పీలును తానే విచారించుట ఆచార విరుద్ధము. కనుక రెండవమా రాతడు విచారించునపుడు స్పెషలు ట్రిబ్యూనలు హోదాలో విచారించును.

న్యాయ. కె. కుండరం చెట్టిగారు:— రిటర్నింగు ఆఫీసరు రిటర్ని నామినేషను చేపట్టెను తన తన భావించి వదలివేయునట్లు. సరిగ లేని వానిని సరిగనున్నవని భావించి వానిని ముందు ప్రకటింపవచ్చును. అతనికి దోషని పారబాటుల జూపు

ట కితరుల కవకాళ మొసగుటకుగా నిబంధన యేర్పడియుండును.

ప్ర. న్యాయ:—నామినేషను చేపట్టెను పరిశీలించుటకు మాత్రమే అతని కధికారము గలదు. మీరుజేసిన వ్యాఖ్యానము ప్రకారమైనను, రిటర్నింగు ఆఫీసరు తన తీర్పుపై నప్పీలును తానే విచారించి కొనుట యగును.

పిటివనరుతరపు ప్రత్యుత్తరము

పిటివనరు తరపున కె. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కమిషనరీ ఆక్షేపణలు విచారించుట కధికారము లేదనువిషయము నిడివరకే దెలిపియుంటిని గనుక, మొగటివిషయమునుగురించిన వాదనకే తానిపుడు ప్రత్యుత్తర మొసగెదనని నుడిచెను. నిబంధనలు 59-వ సెక్షనుక్రింద గావించబడెను. అందుచే నానిబంధనలను అర్థము జేసుకొనుటలో 59-వ సెక్షనుతో కలిపి అర్థము జేసుకొనవలెను. ఆ సెక్షనునందు స్వామికాజోర్టువారి దావాలను విచారింపవలసిన దనియు, అందు కవసరముని నిబంధనలను ప్రభుత్వమువారు గావించెద రనియు గలదు.

ప్ర. న్యాయ:—అట్లు చదివినయెడల వాల్చననిబంధన (స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి విచారింపవలె నని చెబుచు నది) సెక్షనునకు విరుద్ధముగ నున్నది. అందుచే నీనిబంధనల కాస్త్రీయము గావలెను. మీ రట్లు కాస్త్రీయ మని వాదించెదరా?

కృ అయ్యంగారు:—నేనట్లు వాదించక పోవుటకు కారణముగలవు. నిబంధనలను ప్రతివాదులు గావించు అర్థము నంగీకరించినయెడల నానిబంధన అకాస్త్రీయమగును. నావ్యాఖ్యానము నంగీకరించినయెడల కాస్త్రీయమగును. వారిఅర్థము నంగీకరించి ప్రభుత్వమువారి కాస్త్రీయముగ ప్రవర్తించిరిని యెందుటకంటె నావ్యాఖ్యానము నంగీకరించి ప్రభుత్వమువారు కాస్త్రీయముగనే నిబంధన మొనర్చి రని యెంచవలసిన దని నా వాదన.

కలకలము

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారి వాదన మింకను ముగియలేదు. జోర్టువారు నాటికి విచారణ ముగించి లేవబోవుచుండిరి. ఇంతలో సెవరోయొకరువచ్చి, రేపటిదినమున ఎన్నికల జరుపరాదని నిశ్చయించుచు, వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారి జోర్టులో నుత్తరపు పొందిరిని మాకెటుగారితో చెప్పిరి. మాకెటుగారు రావిషయమును ఫుల్ బెంచివారి కెరిగించెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆనార్ద విని తమ ఫుల్ బెంచిజోర్టువారు ఇంజంక్షనును రద్దుజేసి రెవరెవయమును న్యాయమూర్తికి నివేదించిరాయని ప్రశ్నించిరి. టి. కుండరరావు నాయుడుగారు నివేదించి యుండిరిని యెంచును అని నుడిచెను. ఆ వార్తవిని ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆగ్రహోశ్చంద్ర ఇది తమజోర్టునకు గొప్పఅవకాశమని యని నుడిచి శ్రీనివాస అయ్యంగారి జోర్టులో ఇంజంక్షను ఆర్డరును గోరిన దెవరిని కృష్ణస్వామి అయ్యంగారి నడిగిరి. తన కావిషయ మేమియు దెలియదని నుడిచిరి. అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు గోరిరిని మాకెటుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇంతలో కృష్ణస్వామి అయ్యంగారి తరపులనుండి వివరములనుగనుగొని, ఇంజంక్షను పెటిషనునకును తనకును ఎట్టి సంబంధమును లేదనియు సెవరో యిద్దరును వోటరుల తరపున అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు రాపిటిషనును పెట్టిరినియు ఫుల్ బెంచి ఇంజంక్షనును రద్దుజేసినవిషయమును కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు సవివరముగ న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారి కెరిగించిరినియు దెలిపిరి. అంతటితో నాదినమునకు జోర్టువారు లేచిరి. పిమ్మట ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారికి న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు పిటిషనునకు సంబంధించిన విషయములను వివరించిరి. పిమ్మట ఫుల్ బెంచి ఇంజంక్షనును రద్దుజేసిన విషయమును కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారికి నివేదించలేదని కుండరరావు నాయుడుగారు దెలిపిన విషయము అసత్యమని ప్రధాన న్యాయమూర్తి సంతృప్తి జెందెను.

## నేటివిచారణ

హైకోర్టులో ఫుల్ బెంచియెదుట విచారణ

వాద ప్రతివాదములు ముగియుట

హైకోర్టు ఫుల్ బెంచి ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తులు జాక్సన్ కుండరం చెట్టిగార్లు తిరిగి ఈ యుదయమున సమావేశమైనపుడు, రా. బి. బి. ఎ. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారు తన యభ్యర్థిత్వమును రద్దుజేయుచు కార్పొరేషను కమిషనరు

స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగార్లు గావించిన తీర్పుపై గావించిన అప్పీలు విచారణ తిరిగి సాగింపబడెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషనునకు రాయపేట డివిజనుండి ఎన్నికల జరుపుటకుగాను ఆగస్టు 17-న లేదిన నామినేషనులు జరిగెను. ఇద్దరువోటరుల పిటిషన్ రా. బి. బి. ఎ. బి. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారు, (కాంగ్రెసు అభ్యర్థి) ఆదినమున గౌరవకృ సిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగనుండుటచే అభ్యర్థిగ నిలముట కనర్హుడని కమిషనరు నిర్ణయించి అతని నామినేషనును రద్దుజేసెను. స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి దానిని సీరపరచెను. అందుపై హైకోర్టు ఫుల్ బెంచికి ఈ అప్పీలు.

సదరు ఆక్షేపణల పిటిషనును విచారించుటకు కమిషనరున కధికారములేదని అప్పీలు పిటిషనరుల వాదన. స్వామికాజోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి వ్యక్తిహోదాలో నీకేసును పరిష్కరించెననియు, అందుపై అప్పీలును విచారించుటకు హైకోర్టువారి కధికారములేదనియు ప్రతివాదులవాదన. అప్పీలు దారు తరపున కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ప్రతివాదులతరపున వెర్మాకెటుగారు వాదించుచున్నారు.

మాండమును ఉత్తరపు-కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు రపోహల తొలగిండుట

కేసునందు వాదప్రతివాదముల ప్రారంభించుటకు పూర్వము అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు హాజరై నిన్న సాయంత్రము జోర్టువారు లేచునయమున జరిగిన విషయమును గురించి ప్రధాన న్యాయమూర్తికి వివరించిరి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి: బరిజనలు సైనునందు నిన్న సాయంత్రము, ఎన్నికల నావలసినదని మాండమును ఉత్తరపును గోరుమీరు పిటిషను పెట్టితిరా? పెట్టినచో నేకాననముక్రింద?

అ. కృ. అయ్యంగారు: సైసిఫీకు రిలీఫు ఆర్డరు 45 వ సెక్షనుక్రింద, మాండమును ఉత్తరపుకొరకు పిటిషను పెట్టితిని. కమిషనరు ఎన్నికల 59, ని బంధనలకు వ్యతిరేకముగ మా డు ది న ము ల వ్యవధి నొసగకుండ ఎన్నికలు జరుపుట కధికారము లేదను కారణముచే నా పిటిషను చేబడెను.

ప్ర. న్యాయ:—మాడుకోజుల వ్యవధివిషయమే- మొన్న ఇంజంక్షను పిటిషనును ఫుల్ బెంచివారు నిరాకరించినపుడు- కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ఆక్షేపించలేదని మీకు తెలియునా?

అ. కృ. అయ్యంగారు:—నాకు దెలియదు. ముగ్గురు హైకోర్టు న్యాయవాదులు నావద్దకువచ్చి, ఇద్దరు వోటరుల తరపున అట్టి పిటిషనును దాఖలుచేయవలసినదని గోరుటచే నేను దాఖలుచేసితిని.

ప్ర. న్యాయ:—అందేమి తప్పులేదు. మేము పారబాటు పడితిమి. నిన్న సాయంత్రము మీ యుత్తరపును గురించి మా యెదుట నివేదించబడి దానినిబట్టి - ఎవరు ఏకారణములచే మాయెదుట ఇంజంక్షను పిటిషను పెట్టుగా మేము నిరాకరించితిమో ఆ కారణములతోడనే, బరిజనలు సైనున తిరిగి ఇంజంక్షను పిటిషనునందేమియు తప్పులేదు.

అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు:—టి. కుండరరావు నాయుడు అను పెద్దమనిషి, హైకోర్టు న్యాయవాది, నిన్న సాయంత్రము హైకోర్టులోని కి వచ్చి ఈ విషయముల మీకెరిగించెనని - ఫుల్ బెంచివారు ఇంజంక్షను ఉత్తరపును రద్దుజేసిన విషయమును న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారి కెరిగింపలేదనియు చెప్పెనట. ఆవిషయము అసత్యము. అంతకంటె తీవ్రముగ పదమును నే నుపయోగింపదలచుకొనలేదు.

ప్ర. న్యాయ:—ఎవరో యొకమనిషి అట్లు చెప్పిన విషయము నిజమే. అది చాల జోషనీయము. కాని టి. కుండరరావు నాయుడుగారే దెలిపినని స్పష్టముగ నే దెలుపజాలను.

అట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు:— టి. కుండరరావు నాయుడుగారే దెలిపిరిని, వెర్మాకెటుగారు కార్పొరేషనునకు, ఎస్. రంగస్వామి అయ్యంగారు నాకు దెలిపిరి. అట్టి అసత్యములు చెబుపబడినపుడు మీరుపారబడుట సహజము నాకా విషయము దెలియును. కాని ఆపిటిషనుతోగాని ఈ కేసుతోగాని ఏమియు సంబంధములేని పెద్దమనిషి హైకోర్టు న్యాయవాది మీయెదుటకు వచ్చి ఇట్టి అసత్యారోపణల నొనర్చుట కతనికేమిపనియో బోధపడుట లేదు.

కె. మాకెటుగారు— కుండరరావు నాయుడుగారే ఈ జోర్టులోనికి వచ్చి దెలిపినది.

ప్ర. న్యాయ:—శ్రీనివాస అయ్యంగారు నిన్న ఇంజంక్షను ఉత్తరపు నొసగిన పిటిషనును మొన్న మేము ఉత్తరపునొసగు పిటిషనును రద్దుజేసిన విషయమును న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారికి చెబుపని లోపక వాదననుండి ఉత్తరపున చాందిరినియు మేము పారబడితిమి.



రాయపేట ఎన్నికల గాదా

మాండలమునకు ఎన్నిక నామినేటులు

నేటివిచారణ

(స్వా. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి సమక్షమున)

రాయపేట ఎన్నికల గాదా విషయములో నిన్నటి సాయంత్రము రాయపేట పోలీసుల టి. శివాంబళ్ళినాయకర్, యస్. సారంగ రత్నంగారల తరఫున 80 వ తేదీ (నేడు) కమిషనరుచే జరుపబడ నున్న ఎన్నికలను నిలుపుదల చేయుటకు గాను మాండలము ఉత్తరువు నొసంగవలసినదిగ న్యాయ మూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి పరమైన అల్లాడి క్రిష్ణ స్వామి అయ్యంగారు వాదించిన కేసు తిరిగి నేడు 11 గంటలకు న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారిచే విచారింపబడెను.

“నిరాధార మగు సమాచారము”

పిటిషనుల తరఫున యన్. చంద్రశేఖరయ్యగారు వాదించుచు ప్రస్తుతము కేసులో నేరుగ సంబంధము లేని యొకానొక విషయమును తాము జెప్పటావశ్యకమాయెనని బిల్లును సీక్రిందివిధమున జెప్పిరి. నిన్నటిదినము ఈకోర్టులో జరిగిన విషయములను గూర్చి మరెయ్యక కోర్టులో కోర్టువారికి నిశ్చేదంబడెను. ఆ విషయములను నిశ్చేదించినది న్యాయవాదులలో నొకరే. అట్లు నిశ్చేదంబడిన విషయములు నిజమైనవిగావని తమతో తెలుపుట నావిధియైనందున, అందుచే అట్లు నిజముగానివిషయములను జెప్పినందుల కా న్యాయవాది, తమయొక్కయు, నిశ్చేదంబడిన కోర్టువారియొక్కయు, ప్రతికక్షుల న్యాయవాదియొక్కయు తుమాఫల కోరికొనవలసియున్నది.

న్యాయమూర్తి:—నిన్నటిదినము సాయంత్రము నేను గూడ అటులే వినియుంటిని. ఆ విషయములు నా సమక్షమున జెప్పబడియుండలేదు గావుననే నా విషయమును గమనించుట యుక్తమని తలంపెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారే ఆ విషయమై ఆలోచించుటగక?

నామినేటుపూర్వచరిత్ర

చంద్రశేఖర అయ్యంగారు ప్రభువున ఈ ఎన్నికల గాదాయొక్క పూర్వవిషయమును వ్యవస్థగ న్యాయమూర్తుల కెరింగించిరి. 4 వ సెప్టెంబరుమాసమున ఎన్నికలు జరుగవలసి

మొనరును, 5వ యొర్రత పిటిషనునందు వాదించుటకు తానిప్పుడు సిద్ధుడగు తననిరి.

కృ. అయ్యంగారు:—ఆపిటిషను కమిషనరుపైన గనుక వెరీమాకెటుగారి కాపిటిషనుతో సంబంధము లేదు.

స్వామికాజు కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి కృష్ణచోదాలో కేసును విచారించెనా, కోర్టుచోదాలో విచారించెనా యను విషయమున వాదించుచు స్వామికాజు కోర్టు శాసనమున 6 వ నిబంధన నుడహరించిరి. స్వామికాజుకోర్టు ప్రధానన్యాయ మూర్తి అనియే ఇతర శాసనములందు నుడవబడియున్నను స్వామికాజు కోర్టు చోదాలోనే ప్రధాన న్యాయమూర్తి వ్యవహరించునని ఆచందనయందు గలదు. పిటిషనునీపలుకత్త-స్వామికాజు అక్షునకు తరువాత వచ్చినది. కనుక వారానిబంధనను అందలి ఆర్డము ను గమనించియే చీఫ్ సామికాజు కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి అనుపదము నుపయోగించినట్లు భావింపవలెను. ఈ నిబంధనను గమనించినందుల ప్రభుత్వమువారు గావించిన సి. ము. అక్టోబరు 4 వ నిబంధన ప్రకమమైనదే యని చెలియగలను.

స్వామికాజు కోర్టు అక్టో 6 వనిబంధనను గురించి ఏమి సమాధానమును చెప్పెదనని ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రశ్నించగా కోర్టు పరిపాలనావ్యవహారములకు మాత్రమే అనిబంధన వర్తియనని భావింపవలెననియు అనిబంధనకు వికలార్థ మొసగరాదనియు నుడివెరి.

కమిషనరును చీఫ్ జడ్జియు తమ అధికారములు మీరి వర్తించినందుల నావిషయమున హైకోర్టువారు జోక్యము గలిగించుకొనుట కధికారము గలదా లేదాయను విషయమై ప్రధాన న్యాయమూర్తికి మాకెటుగారికిని కొంత చర్చ జరిగినదివలన వాదనలివాదములు ముగిసెను.

తీర్పు నిలిపియుంచుట

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు-తీర్పును సంగ్రహగ్రస్తన-వంటనే చెలువలె ననియు ఆ తీర్పునుబట్టి తన భౌతిక ర్రస్యమును నిర్ణయించుకొనవలసియున్నదనియు చెలిపిరి. వెం. సా. శీర్ష చెప్పబాలననియు అయినను ఒరిజనులు సైదువంట మాండలము ఉత్తరువు విచారణఫలితమే మైనదో చెలిపిన తరువాత-అవసరమగుచో కోర్టులో తీర్పు చెప్పుటకు ప్రయత్నించెదనని నుడివి, రిటైరింగ్ జేబున్నచోనికి ఇనిరి.

అ. కృ:—స్వాశ్రీనివాస అయ్యంగారియెదుట నేను పిటిషను దాఖలు చేసినపుడు ఇంకవర కీ యెన్నికలవిషయమున జరిగిన విషయముల నన్నటిని నిశ్చేదించితిని. న్యాయమూర్తి ఆ విషయమును, శాసనము నందలి నిబంధనలను పిటిషను కారణములను అన్నిటి గా చర్చించి పిచ్చులు నుత్తరువు నొసగిరి. నన్ను మీరు బాగుగ పెరుగుదురు. ఇంతవరకు నేనెన్నడును—న్యాయమూర్తులయెదుట విషయమును మరుగుపరపలేదు. ఇక నెవ్వరుగూడ నట్టి పని జేయను. ఏ న్యాయవాదియు అటు జేయనని నేనెంచను.

ప్ర. న్యాయమూర్తిగారి, ఇతర న్యాయవాదులెవరైనా నీకట్టి పొరబాటు అభిప్రాయ మెప్పుడును లేదు.

అ. కృ. అయ్యంగారు:—పురో తెంచినాని నిరాకరించిన రద్దుజేసిన పిటిషనునకును, నిన్న నేను దాఖలుజేసిన పిటిషనునకును ఎట్టిప్రాతికర్యములేదు. ఈపిటిషనునంగలి విషయము లింతవరకు ఏ న్యాయమూర్తి యెదుటకును వచ్చియుండలేదు.

ప్ర. న్యాయమూర్తిగారికి మేము ఇంజంక్షనును రద్దుజేయుట ఎన్నికలు జరుపు విషయమున కమిషనరు తన ద్వారా బాధ్యతపై చర్యదీనుకొనవలెనేగాని, కోర్టువారికి అభిప్రాయమును చెలుపుటలేదనిగూడ సర్వతరచి యుంటిని.

అ. కృ. అయ్యంగారు:—కోర్టువారి యెదుట నాచర్యము నేను చక్కబరచు కొనగలను. కాని నాపై నవసరముగ నీవిషయమునకుల్పించి జెప్పినందుల కతడు నాను తుమాఫలచెప్పకొనవలెను. అటుజేయుటయో జేయకపోవుటమే నాతని అత్యగౌరవమునకే వదలి వేసెదను.

తుమాఫణలు

నె. మాకెటుగారు:—నిన్న సాయంత్రము జరిగిన విషయమునకు నేనెంతయు విచారించుచున్నాను. ఈకేసు చెన్ననగరమున చాల ఉత్తేజమును గలుగజేసి ప్రజలందరి దృష్టి ఆకర్షించుచున్నది. వారాపత్రిక లీవిషయమున కెక్కువ ప్రాముఖ్యము నొసగి ప్రచురించుచున్నది. అట్టికేరి, న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారికి, పురో తెంచినారే పిటిషనుపై ఇంజంక్షను ఉత్తరువు రద్దుజేసినదియు చెలిసియుండదని యెంచుటగాని విషయమును వారి దృష్టిపండి ముగగుపకవలెనని యెత్తించుటగాని అసంభవములు. అట్లుండియు, వట్టి అపాహలము నిన్న నీ పొరబాటుజరిగినందులకు ఈసంసర్గునను నిన్న నేను నుడివిన వాక్యములకు విచారించుచున్నాను.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి:—నేను నిన్న సాయంత్రమును డివిన్ వాక్యముల కెంతయు పశ్చాత్తాపపడుచున్నాను. మాయెదుట నిశ్చేదంబడిన విషయములచే మేము పొరబడితిమి. మేము పరిష్కరించిన పిటిషనును నిన్న అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు న్యాయమూర్తి శ్రీనివాస అయ్యంగారి కోర్టులో దాఖలుజేసిన పిటిషనును వేరని మాకు చెలుపబడలేదు. మేమాపిటిషను నిరాకరించితి మని చెలుపవడం తిరిగి ఆపిటిషను నే వారియెదుట దాఖలుజేసిరిని మేము పొరబడితిమి. నేను నిన్న నుడివినవాక్యములలో న్యాయవాద వృత్తికిగాని న్యాయవాదికి అ. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, గాని ఆ పిటిషనును విచారించి ఉత్తరువుచేసిన న్యాయమూర్తికి గాని ఆగౌరవరమగు వాక్యము లేవైన నన్నయెడల మిక్కిలి పశ్చాత్తాపపడుచున్నాను.

ప్ర. న్యాయమూర్తిగారి (కృష్ణస్వామి అయ్యంగారితో) ఈఎన్నికల కేసును మేము విచారించుచున్నాముగాదా, మీ రామాండలము పిటిషనును మాయెదుట దాఖలు జేయక ఒరిజనులపైదు నెందుకు దాఖలుజేసితిరి?

అ. కృ. మాండలము ఉత్తరువును గోరు పిటిషనును ఒరిజనులపైదునందే దాఖలు జేయవలెనని శాసనమున విధింపబడియున్నది. 40 వ సెక్షను మాండలము ఉత్తరువును గావించు సధికార మొక్క ఒరిజనులపైదునకే గలదని విధించుచున్నది.

కోర్టున కధివారము, గలదా లేదా?

పిటనరు తరఫు న్యాయవాదియగు కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదుల తరఫు వాదనలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు తానీకేసువిషయమున నలంబి:త దుచిన పద్ధతిని వివరించిరి. పురో తెంచినారే పిటిషనునందు తమ వృత్తికేముగ తీర్పు చెప్పనయ్యె:ల తిరిగి “సర్టియెర్రె” పిటిషనును దాఖలు జేసి కమిషనరు నామినేటును రద్దు జేయుటలో అధికారము చాటి ప్రవర్తించెను. గనుక ఆకమిషనరు నిర్ణయమును రద్దుచేయుటవలనదని కోరును. పిటిషనును తనపాక్షులను నిలుపుకొనుటకుగల తుదిసాధనమిది యొకటియే. ఒరిజనులపైదునందుగాని, అప్రీలుపైదునందు గాని నే నీ పిటిషనును జేవచ్చును. పురో తెంచిన వారు తీర్పుచెప్పినవంటనే ప్రధాన న్యాయమూర్తి యెదుటనే నీ పిటిషనును చెప్పెదను.

వెరీమాకెటుగారు ప్రధానన్యాయమూర్తికి ప్రత్యుత్తర

నటుల ప్రభువునున ఏర్పాటు గావించబడెను. నామినేటును ఆగష్టు 17 వ తేదీతో పూర్తిగానలించుకొనెను. ఆగష్టు 18 వ తేదీ నామినేటును పట్టి కార్పొరేషనులో ప్రకటించి అంజీంపబడెను. రాయపేట డివిజను పోలీసులలో నొకరును పట్టామందలి ఆనరరీ మాజీస్ట్రేటునగు ఓ. ఎ. ఓ. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారను నాయన ఆగష్టు 11 వ తేదీ తమ ఆనరరీ మాజీస్ట్రేటు పదవికి రాజీనామా సంపియుండిరి. ఈ రాజీనామా ప్రభుత్వమువారికి 14 వ తేదీ అందెను. ఆగష్టు 19 వ తేదీ క్రి. ప్రాస్ కోర్టు 44 వ కేసు క్రింద లక్ష్మణచెట్టిగారిమండి ఆనరరీ మాజీస్ట్రేటు అధికారముల నుపసంహరించినటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియుండిరి. లక్ష్మణచెట్టిగారు రాజీనామా నొసంగి యున్నందున అని గూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలోజేర్పబడి యుండెను. ఆగష్టు నెల 20 వ తేదీ రాయపేట డివిజను పోలీసు లిరువురు లక్ష్మణచెట్టిగారి నామినేటును కాత్మేపణలు చెలుపగ అదేనెల 27 వ తేదీ కమిషనరుగారు లక్ష్మణచెట్టిగారి నామినేటును రద్దు గావించిరి. పిదప లక్ష్మణచెట్టిగారు కమిషనరుగారి ఉత్తరువుపై స్వామికాజుకోర్టులో రివిజను పిటిషను చెట్టగ నెప్టెంబరు 18 వ తేదీ కమిషనరుగారి ఉత్తరువునే ఖాదుపరచుచు స్వామికాజుకోర్టు ప్రధానజడ్జి తీర్పుజెప్పిరి. ఈ పిటిషను ప్రోసీజరుబడిన పిదప 5 వ రూలు క్రింద గవర్నరుగారి కొసంగబడిన అధికారములను కాన్సిలుతో సమాజేశమైన గవర్నరుగారు యెన్నికలు జరుపుటకుగాను ఆజ్ఞానొంగినటుల 21 తేదీన ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు గావించిరి. (ఇచట న్యాయవాది గజెటులోని ఉత్తరువును చదివిరి.)

5 వ రూలు ననుసరించియే ప్రభుత్వమువారు ఆయుత్తరువును గావించినటుల ప్రకటించబడెను. పిదప పిటిషనులను 24 తేదీన ఇంజంక్షను ఉత్తరువులబొంది ఎన్నికలు నిలిపిరి. 28-వ తేదీ మరల ఆఇంజంక్షను ఉత్తరువు రద్దుజేయుటడెను. అధికారి రివిజను పిటిషను హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులయెదుట విచారణ జరుగుచుండగానే 30-వ తేదీ ఎన్నికలు జరుపబడవలయునని 28-వ తేదీన గజెటులో ప్రకటించిరి. అట్లు ఎన్నికలు జరుపుటకు చట్టముక్రింద కమిషనరుగారి కధికారము లేదను కారణముపై మాండలము ఉత్తరువును పిటిషనులకు కోరియున్నాడు. ఇందులకు కారణములు (1) 1-వ రూలుకు అనుగుణ్యముగ కమిషనరును చర్య దీసికొనుటకు ఆటంకపరచుచు 5-వ రూలుక్రింద ప్రకటన గావించుటకు గవర్నరుగారికి హక్కులేదు. 6-వ రూలునకు అనుగుణ్యము గ కమిషనరు ప్రవర్తించ లేదు.

న్యాయమూర్తి:—అది యెట్లు సాధ్యమగును?

వకీలు:—అసాధ్యమును అసంభవము నను పనులు కావ్వోలేదు నారు జరుపబడునని ప్రయత్నించుట చేరినే మేము తమ సమక్షమునకు రావలసివచ్చినది. 1 వ రూలు క్రింద పిటరులకు ఒసంగబడినటువంటి హక్కులను ఎన్నికల తేదీలను మార్పుటచే గవర్నరుగారు భంగము గావించ బాలరు.

(2) గవర్నరుగారు ఒకసారి ఎన్నికలకు తేదీ నిర్ణయించిన పిదప 5 వ రూలు ననుసరించి అంజీంప క్రిందతప్ప వేరు కారణములక్రింద ఆతేదీని మార్చి నొసంగముగ ఎన్నికల జరుపకుత్తరువు జేయుటకు పిలువెదు. ఒకసారి తేదీ నిర్ణయించిన పిదప గవర్నరుగారి యధికారము తొలగిపోవును. (3) 2, 3, 4 నియమములలో నూచింపబడిన పద్ధతిని మార్పుటకే తప్ప పిటరుల ప్రధానహక్కులను తొలగించబాలరు. కాన్సిలుకు అధ్యక్షిగ అర్హుడవనాడే పంపించబడునటుల జూచుటకు ప్రతిపోలరునకు హక్కు గలదు. ప్రతిపోలరును తానే అధ్యక్షిగ నిలిచి నామినేటు చేయుటవలెగలకును హక్కుగలదు. అధ్యక్షిగ నామినేటు చేయుటకుటకు తాను అర్హుడని తలంచుటకు ప్రతిపోలరునకు హక్కుగలదు. అందుచే కమిషనరుగారు నామినేటులను నిరాకరింప పిలువలేదని తేలుచున్నది. ఎట్టిసం దర్భములో నైనను 6-వ రూలు ననుసరించి ప్రవర్తించుట యావశ్యకము. 2, 3, 4 నియమములలో నూచింపబడిన విధానము ననుసరించి గావించబడు ఉత్తరువు రెండుమాదులు గావించబ పిలువెదు. ఆగష్టు, సెప్టెంబరు మాసములలో ఎన్నికలు జరుపబడవలయు నని నూచించెడి పట్టా మ్యునిసిపల్ చట్టము 50 టి. కెక్కును నూచనమాత్రమే గాని ఖండికమును ఉత్తరువుగాదు. ప్రతికక్షివారు ఎన్నిక జరుగనిచో ఆకాశము విరిగిపడుననియు నికయెన్నికలు జరుపబడుటకు పిలువలేదనియు వాదించవచ్చును గాని అట్లుగాదు. 50 కెక్కును చి. నూచనమాత్రమేగాని ఉత్తరువుగాదు. మరియొక అంశమేమన 28 వ తేదీ ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన కాన్సిలుతో సమాజేశమయి న్న గవర్నరుగారిచే కొసంగబడినటుల జెప్పవలెదు. 30 వ తేదీ ప్రభుత్వమువారి శాశ్వతప్రకటనగావించుటలో 5 వ రూలు గమనింపబడలేదు. ఏకార్థపర్యగాని సహాయకార్థపర్యగాని ఈప్రకటనను గావించి యదరూప ప్రభుత్వము చేరిబ బంపియొండవచ్చును అనిరి. న్యాయవాదు లీసందర్భములో చాటి పి. వరదరాజులనాయకుగారి కేసును వివరించి “కాన్సిలుతో సమాజేశయమైన

మాండును ఈ తరువునుగోరిన ఓంధలు ఇద్దరు కమిషనరుగారి కంపెనీ నోటీసు లో యీ దిగువ రీతిగలదు. "మీరు 1 వ నిబంధన ప్రకారము ఎన్నిక లేదీ ప్రకటింపలేదనియు 6 వ నిబంధన ప్రకారము మాను రోజులు ముందుగ నామినేషనుల ప్రకటింపలేదనియు వాక్షయింట్లు చెప్పుచున్నారు. మీరు ఎన్నిక కనుపక పూర్వము 1, 6 నిబంధనల ననుసరింపలే ననుచున్నారు. తేవు ఎన్నిక జరిపినచో వారికి చాల యబ్బంది కలుగును. వారు అభ్యర్థులగ నిలబడుట పిలువదు. వారిష్టము వచ్చినవారికి ఓటు జేయుటను పిలువదు. కావున మీరు నిబంధనల ప్రకారము రోజులు ముందుగ నోటీసు జేయవలెననియు మాను రోజులైన ముందుగ నామినేషనుల ప్రకటింపవలెననియు వాక్షయింట్లు కోరుచున్నారు. ఈవఱకు జేయవచ్చుచో కోర్టు ద్వారా ఉత్తరువు జేయించెదము" అని పై నోటీసుకు ఎస్. పార్థసారథిగారు వోబరుల తరపున కమిషనరుగారి కందజేసిరి



జీవిత యత్నము

కాదు, ప్రాణి, భూమి, మంచు, వాతావరణము లనువలె...

అమెరికా దేశమున సంయుక్త రాష్ట్రములలో ప్రపంచమున...

(1) ఒక విశ్వవిద్యాలయమున శోక చిహ్నములు యున్న...

(2) యువజన శ్రేణిని సంఘము లైబ్రరీను కాలా...

(3) కాలిఫోర్నియాలో ఒకచోట ప్రత్యేకముగా జపాను...

“ఇచట జపాను వారసత్వము లేదు” అని ఒక పెద్ద వా...

అందువలన అపానువారికిని తెల్లవారికి నడుట సద్ధాన...

ఈమార్టిలో మొదటిది తిరియైన జీవిత యత్నము...

రెండవది మనోనిబ్బరము. డెన్వార్కు దేశపు గాయకుడు...

మూడవది శేషము పిరికితన మనియే కొందరికి...

మానవజాతియందు మేలు కలిగించుటకు మనః పూర్వకముగ...

చిరకాలము కఠినముగా నభ్యాసము చేసినగాని యింట్లో...

అందరికిని యీవిధమున శిక్షణముగ లభింపజాలను. ఈమహా...

(మా. క. గాంధీ. ఎంగుయిండియా 28-9-26)

ఉత్తరమహారాష్ట్రమున ఖద్దరు విక్రయము ఆగస్టునెల 21...

బుద్ధదేవుడు - రాట్నము “ఓ యువకులారా! మీరు మీదగ్గర గృహములలో...

నన్నిటిని మీరు బాగుగా నేర్చుకొని చేయుదురు...

రాజమండ్రి మెట్కాపు హాస్టలు

విద్యార్థులలో నలభడి కుంటికుప్పిని విరగగొట్టిన విద్యార్థుల సస్పెన్షన్ యింట

(స్వకీయవిలేజింగ్)

రాజమండ్రి, సెప్టెంబరు 20:— రాజమండ్రి అడ్వకేట్ జే...

కరాచీ రేసు రైడింగు క్లబ్బు ప్రథమ సమావేశము

సింధుకమిషనరుగా రన్వేక్షిత సహాయుడు

కరాచీ, సెప్టెంబరు 20:— ఇదివరలో క్రాంతకా వీర్వ...

ఖాస్తావాలా శిక్షింపబడుట

న్యాయాధికారి జెయిలుగదులగూర్చి హెచ్చరించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20:— ఖాస్తావాలా జీవితరంగ...

500 ఖైదీలకు రోగము వ్యాపించుట

ఆహారభేదమును ఏర్పరచుట హైదరాబాదు, (సింధు) సెప్టెంబరు 20:— హైదరా...

బాధ ఎక్కువ. ఖైదీల ఆహారము మార్చబడినది. జెయిలు...



## గ్రామపంచాయతలు

శ్రీశ్రీ

అఖిలభారత స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘము వారి ప్రచురణము నిన్నటి ప్రకటించబడెను. దీనినిబట్టి జేషను కమిషను సూచనలగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన తీర్మానము నందు పంచాయతలకు సంబంధించినంతవరకు, అందు పొందుపరుపబడెను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు 1918 సం॥మున ప్రచురించిన తీర్మానము ఇంత వరకు అమలులోనికి రాకుండుట జూడ, ప్రభుత్వ పద్ధతు లెంత ముందముగ నడుచునో యూహింప వచ్చును. “గ్రామపరిపాలనను బాగుచేయవలెనని ఇండియా గవర్న మెంటువారు అంగీకరించుచు కమిషనువారు చెప్పిన ప్రకారము జాగ్రత్త కలిగి యుండవలెనని మాత్రము హెచ్చరించుచున్నా” రని ప్రభుత్వ తీర్మానము చెలుపుచున్నది. జాగ్రత్త కేమియు కొడువ లేదు. గ్రామపంచాయతలకు తగిన యధికారములు మాత్రము లేకున్నవి. ఇండి యా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు దెలిపిన సూచన లీతరున నున్నవి.

“పరిపాలనాధికారము జూడిషియల్ అధికారమును గూడ యిచ్చుట మంచిదని తోచు స్థలములలో ఒకే సంఘమునకు రెండు అధికారములుండవలెను.

ప్రస్తుతమున్న గ్రామ ఆరోగ్యసంఘములు, విద్యాసంఘములు యీ పంచాయతీలు స్థాపించబడు చోట్ల అందులో లీనమై పోవలెను.

జూడిషియల్ వ్యవహారములలో వీరి అధికారము అనుమతి యొన గు న వి గా మా త్ర ము యుండువలెను. కాని వ్యాజ్యములాడువా రీకోర్టులకు వచ్చునట్లు చేయుటకు కొన్ని న్యాయ మైన సదుపాయము లీకోర్టులలో కల్పించుట మంచిది. ఉదాహరణమునకు కోర్టుఫీజు పుచ్చుకొని నచో స్వల్పముగ నుండవలెను. ప్రాసీజరు పద్ధతి సూక్ష్మముగానుండి డిక్రీలు త్వరితముగా అమలు జరుపుకొనుటకు వీలు కలుగజేయవలెను.

పన్నులు వేసికొనుట కనుమతినిచ్చు అధికారము కోరినచోట్లలో నివ్వవచ్చును. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు సరిచూచుచుండవలెను. పన్నులతో సంబంధముపెట్టి ప్రభుత్వములో పంచాయతీల అభివృద్ధి కాటంకము కల్పింపగూడదు.

పరిపాలనా విషయములలో పంచాయతీలకును మిగిలిన పరిపాలనా సంస్థలకును గల సంబంధము నిరూపింపబడవలెను. జిల్లాబోర్డులుకాని తాలూకా బోర్డులుకాని ధనసహాయము చేసినచో వాని తగికి జేయుట కధికారము కలిగియుండవలెను.”

వైసూచనలు సంకుచితముగ నున్నను, వాని నయినను అమలులో పెట్టుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు ప్రయత్నింప వయ్యెను. పరిపాలనాధికారము

ను జూడిషియల్ అధికారమునుగూడ ఒక్కపంచాయతీ కీయవచ్చుననియు, విద్యాసంఘములు, గ్రామ ఆరోగ్యసంఘములు, మున్నగున వన్నియు పంచాయతీలలో కలిసిజోవలయుననియు, పన్నుల వేసికొనుటకు పంచాయతీల కధికార మియవలయుననియు, పరిపాలన విషయములలో పంచాయతీలకును మిగిలిన పరిపాలనా సంస్థలకును గల సంబంధము నిరూపింపవలయుననియు, దెలిపిన ఏర్పాట్లు చాల ముఖ్యమయినవి. నేడు గ్రామములలో పలురకముల పంచాయతీలు గలవు.

గ్రామపంచాయతీలు, ఇరిగేషనుపంచాయతీలు, ఫార్మేషనుపంచాయతీలు, పంచాయతీ కోర్టులు మున్నగునవి కలవు. వీని నన్నిటిని ఒక్కసంఘము క్రిందజేర్చి, గ్రామపరిపాలనమును వీనికి వప్పగించు ప్రయత్న మెక్కడను కనుపించదు. వీనికి పరస్పర సంబంధములేదు. అందుచే ఎవరికివారే యను రీతిని ప్రవర్తించుచున్నవి. గ్రామస్థులు ఇట్టివేర్వేరు పంచాయతీలగాంచి నివ్వెరపడుట వింతగాదు. గ్రామమును పరిపాలనమునకు బునాదిగ జేయవలయు ననుచో, పంచాయతీకి గ్రామ వ్యవహారము లన్నిటిపై యధికార ముండవలయును. ఇండియా ప్రభుత్వతీర్మానమునకన్నను, ముందుకు బోవుటకు తగిన సమయము ఆసన్నమయినదని, ఎల్ల రంగీకరింపక తీరదు. ఎనిమిదినంతవత్సరములలో ప్రజాశయములెటుల జెరిగెనోచెలుప నక్కరలేదు. అయినను, మదరాసు ప్రభుత్వము ఇండియా ప్రభుత్వము సూచించిన హద్దు వరకయినను బోలేదు. అట్టి పంచాయతీలేమి, గ్రామపంచాయతీలేమి, మిక్కిలి సామ్యముగ బని చేయుచున్నవని రిపోర్టులు చెలుపుచున్నవి. గ్రామపంచాయతీలకు వెలుపలనుండి ఎట్టిధనసహాయము గలుగకున్నను, తమధర్మమును నిర్వర్తించెనని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి టీవల మెచ్చుకొనిరి. గ్రామముననుకొర్టులు ప్రజలకు సమృత్తుముగ లేవనియు, గ్రామపంచాయతీకోర్టులు రాను రాను ప్రజల యామోదము నధికముగ బడయుచున్నవనియు, పంచాయతీ కోర్టులలో దాఖలగు కేసుల సంఖ్య పెరుగుచున్నదనియు, మండలాధికారులు పలువురు చెలిసిరి. ఇట్టిసితిలో రెండరకములకోర్టుల నొక్క గ్రామములో కొనసాగించుట నష్టదాయకము. గ్రామముననుకొర్టులను రద్దు జేసినగాని, పంచాయతీకోర్టుల యవయోగము త్వరితముగ విస్తరింపనేరదు.

1924-25 సంవత్సరపు గ్రామపంచాయతీల రిపోర్టును కొంతకాలము క్రిందట చర్చించి యుంటిమి. గ్రామపరిపాలనా పంచాయతీలను పునరుద్ధరించు విషయమున ప్రజలు తాహము జూపుచున్నారని, పంచాయతీల రిజిస్ట్రారు గా. బ. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు సూచించిరి. పంచాయతీల నిర్మాణమునకు గౌరవప్రచారకులు మిగుల తోడ్పడిరి, వీరు అంగీకరించిరి. ఎన్నికలు తిన్నగ జరిగెననియు, వివిధసంఘములకు ప్రాతినిధ్యము లభించెననియు, రిజిస్ట్రారుగారు చెలిసిరి. ఆదిద్రావిడులను ఏడుపంచాయతీలలో నెన్ని కొనిరిననియు, రెంటిలో అధికస్థానములు ఆదిద్రావిడులకే లభించెననియు, రిపోర్టు చెలిపెను. ఎన్నికలద్వారా ఆదిద్రావిడులకు ప్రాతినిధ్యము లభింపదనుట పొరపాటు అభిప్రాయ

మని, రిజిస్ట్రారుగారు భాషించున్నారు. దక్షిణ రాష్ట్రములో చిదంబరం డివిజనునందు పంచాయతీల ఎన్నికలలో ఆద్రావిడు లొకరు విజయమందిరిననియు, ఎన్నికలలో ఆదిద్రావిడులు టరులు స్వేచ్ఛగ పొల్లిరిననియు, పంచాయతీ కోర్టుల నివేదిక చెలిసియును. కాలము గడిచిన కొలదియు, ఆదిద్రావిడులను, ఆదిమాంధ్రులకును అర్హప్రాతినిధ్యము నింపకమానదు. ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజిట్టులో వీర్యునుగారి మద్రాసు విలేజ్ కోర్టుల నవరణచట్టు ప్రచురింపబడెను. అందు, నిన్ను జాతులకు నునేషనులను గావింపవలయు ననుకోరిక గలదనామి నేషనువలన స్పష్టమైన గ్రామపంచాయతీకోర్టులలోని ముజాతుల సదా ప్రాతినిధ్యము గలుగదని, రయ్యునుగారు దేవభాగ కాని, నామినేషనువలన, నికసంఘములలో పటిష్ట నష్టము గలిగెనో, నిన్ను జాతులవారికి చెలిసియున్నది. తగినవారు నింపలేదను మిషన్ ద నిన్ను జాతులు గానివారి నియమించుటవలన, ఎట్టి అన్యాయము తటస్థింకో చెలుపనక్కరలేదు. అందుచే అన్ని జాతులవారిని ఎన్నిక పద్ధతియే ప్రయస్కరమని దోచును.

ఆసంగతి యటుండే, పంచాయతీలు పెక్కులు గ్రామమున కుపయోగకమగు కార్యములను నిర్వర్తించెను. రోడ్లమ మృతు, క్రొత్తరోడ్ల నిర్మాణము, సత్రముల వడుట నిర్వహణము, మున్నగునవి పంచాయతీలు జేసెను. ప్రారంభ పాతశాలలగూర్చి విద్యాభివృద్ధి పంచాయతీలలో నలహా దీసికొనవలసినను, వారటుల గావింపలేదట. విద్య విషయమై పంచాయతీలు పెక్కులు శ్రద్ధవహించినటుల, రిజిస్ట్రారుగారు లెపిరి. నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టి నలయునని, పంచాయతీలు గోరియుండెను. కొన్ని పంచాయతీలు గ్రంథాలయములను పోషించెను. నారాయణవం పంచాయతీ ఆయుర్యవైద్యాలయమును పోషించెను. ప్రభుత్వము వారు ధనసహాయము జేసి నిరాకరించుటచే, వైద్యాలయ మంతరించెను మరొకన్ని పంచాయతీలు ధనసహాయము గోగ, వాని కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు త్రోసివైదిరట. చెంగల్పట్టులో నొక పంచాయతీ వైద్యాలయముగూడ నీకారణముచే నాగిపోయెను. ప్రభుత్వమువారు తగిన సహాయము జేయుచో గ్రామస్థులు వైద్యసహాయమును తప్పక గావించురని, గోపాలస్వామి అయ్యంగారు సూచించిరి. కొన్ని పంచాయతీలలో వీధులూడ్చు ఏర్పాట్లు జరిగెను. నీటివనతి విషయమై పంచాయతీల నేకములు శ్రద్ధవహించెను. ప్రభుత్వపు గ్రాంటుల నొసగినచో, పంచాయతీ ఆవరణములలో నీటివనతులను విశేషముగ నభివృద్ధిచెరుటకు సాధ్యమయ్యెడిదని, రిజిస్ట్రారుగారు తలంపు. పంచాయతీలు కొన్ని పన్నులనుగూడ నిధిమకొనెనట. బండెలదొడ్ల రుసుమును గ్రామపంచాయతీల కీయవలసినదని, దీనినిబట్టి జేషను కమిషనువారు సిఫార్సు జేసియుండిరి. మద్రాసు పంచాయతీచట్టముగూడ పంచాయతీలకు బండెల దొడ్లపై సాధికార మిచ్చెను. అందుచే, రిజిస్ట్రారుగారు రివిషయమై నిబంధనల నేర్పఱుపవలయునని, ప్రభుత్వము వారిని గోరినను, వారంగీకరింపరయిరి. బండెల



చాక్షుస్ తమకు బ్రాహ్మణుల జేయవలయునని పంచాయతులు గోరినకోర్కె లందువలన, నిష్ఫలము లయ్యెను. గ్రామజీవనమును పునరుద్ధరించుటకు అవకాశము లనేకములు గలవని గోపాలస్వామి అయ్యంగారి తలంపు. కాని లాభమేమి? పంచాయతులకు ఆర్థికసంపద లేకున్నది. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు సూచించినటుల "నివేదన సంవత్సరమున ఒక్కరూపాయి నయినను పంచాయతులకు ప్రభుత్వమువారి రొంగి యుండలేదు." ఈ యొక్క వాక్యముబట్టి, ప్రభుత్వమువారు పంచాయతుల యభివృద్ధి కేవిధముగ సాహాయ్యము జేయలేదని విచిత్రమగుచున్నది. కాలూకాబోర్డులు చేసిన సహాయ మత్యల్పముట. పంచాయతులు తమపై తా మాధారపడవలసి వచ్చెను. తగిన సామ్యులేక పంచాయతులు శుష్కించుటయగాక, వేరొకలోపము కూడ గలదని గోపాలస్వామి అయ్యంగారి తలంపు. పంచాయతులకు తగిన యధికారము లేకున్నది. అందుచే పంచాయతులకు పరిపాలనా శాఖలతో సంబంధము కలుపుటయవసరమని, రిజిస్ట్రారుగారు గోరుచున్నారు. రిజిస్ట్రారుగారి రిపోర్టుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి రెట్టి సూచనల గావింపరయిరి. పంచాయతు లభివృద్ధి జెందకుండుటకు, ప్రభుత్వ నిరుత్సాహము ముఖ్యకారణ మగుచున్నది. స్వరూపాలనమునకు మూల ధార మ గు పంచాయతులను సముచితరీతిని ప్రోత్సాహపరుపనంతవరకు, స్థానికస్వరూపాలనము నిర్వీర్యముగ నుండుట సహజము. గ్రామములలోను పట్టణములలోనుగూడ స్థానికస్వరూపాలన సంఘములకు తగిన స్వాతంత్ర్య మొసగినగాని, ప్రజలకవిమోలనర్పజాలవు. దేశ నాయకు లీవిషయమై శ్రద్ధవహింపవలసిన యవసర మొత్తేని గలదు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారము:

సర్ పానగల్ రాజాగారి ప్రసంగము

సర్ పానగల్ రాజాగారు దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులకు విందొసంగిన సందర్భమున గావించిన ప్రసంగమును, జస్టిసువ్రతిక సమర్థింప జూచుచున్నది. నిజము జెప్పిన నప్త మేమి గలదని యడుగుచున్నది. సర్ పానగల్ గారిట్టి ప్రసంగము గావించుట కవసరమేమి గలిగెను? దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతప్రముఖు లీదేశమును జూచుటకై విచ్చేసిరి. ప్రజలస్థితిని వారు గ్రహింపజెంచిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో వీరు సలుపుచున్న అన్యాయములు కొంతవర కిందుమూలమున తగ్గునే మోయని కొందరాశంక చున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో శమ సోదరుల కప్తములను తొలగింపవలయునని, సర్ పానగల్ రాజాగారు గోరవచ్చును. అందుకు చూచుగ, మానాగరికము చెడ్డదనియు, ఇంకను కొంతవికారరూపము నిలిచియున్నదనియు ఇయ్యది ఆధునికాభిప్రాయములకు రోతగ నుండుననియు, అయినను మమ్ములను త్రోసి పారవేయవలదనియు సర్ పానగల్ రాజాగారు రాయబారులను వేడికొనుట ఎంత సబబుగ నున్నదో యూహింపవచ్చును. హైందవనాగరిక మంత వికారముగ నున్న సంగతి నిజమా? ఆధ్యాత్మికాధార మింకను గనుపించుటలేదా? ఆధునిక పాశ్చాత్య నాగరికమున కెట్టి ఫలముగలిగినది? పోరాటములును, యుద్ధములే గడ. దయ, సత్య, శౌచము అమగంట లేదా?

ప్రేమ నిర్మూలముగాలేదా? హిందూదేశమునుండి నూతనసందేశము వెలువడునేమో యని, పాశ్చాత్య ప్రపంచ మెదురుజూచుటలేదా? గాంధీమహాత్ముని, రవీంద్రుని పాశ్చాత్యులంత యధికముగ గౌరవించుటకు కారణ మేమి? భారతీయనాగరిక మొత్తక్షీణ దశయందున్నను, పాశ్చాత్యనాగరికమున కేమాత్రము దీసికోవదు. దక్షిణాఫ్రికాలోగూడ, భారతీయులు సత్సాగ్రహ మవలంబించి, శ్వేతయజమానులకన్న ఆధ్యాత్మిక సంపదయందు తామే అధికులమని ప్రపంచమునకు జూపగలిగిరి. ప్రధాన మంత్రిగారికి భారతీయ నాగరికమునం దెట్టిమంచి గనుపింపక పోవచ్చును. కాని దక్షిణాఫ్రికా రాయబారుల ఎదుట స్వదేశమును, స్వజాతిని నిరసించుట మిగుల నవమానకర మనుటకు సందియము లేదు.

రత్నబంధనము

పంగదేశవిభజనకు విమృట, హిందువులును మహమ్మదీయులును తా మెన్నటికిని సఖ్యమును విడనాడమనిజూపుటకు, రత్నబంధనమును కావించుకొనుచుండిరి. ఆసమయమున అత్యంతోత్సాహము ప్రబలెను. అట్టి పంగదేశమునందు హిందువులును మహమ్మదీయులును పోరాడుకొనుట తటస్థించినది. ఇటుల నే జలియోవాలాబాగునందు హిందువులును మహమ్మదీయులునుకలిసి ప్రాణముల నర్పించిరి. అట్టి పాంచాలదేశమునందు నేడు ఉభయసంఘములవారును తమ యవమానములను మరచి, ఒండొరులతో కలహించుకొనుచున్నారు. అసహాయోద్యమము జనించుటకు గల కారణములలో పాంచాలమునకు గలిగిన అన్యాయమును నివారించుట యొకటి యను సంగతిని వీరు మరచుచున్నారు. మరల రత్నబంధనమును పునరుద్ధరింపవలయునని బెంగాలుబ్రహ్మణులు పలువురుగోరుట సంతోషవార్తయైనను, కేవలబాహ్య ప్రతములవలన అనుకూలఫలము గలుగజాలదు. పంగదేశ నాయకులు ప్రజలహృదయములలో మార్పుగలిగించుటకు ముఖ్యముగ పాటుబడవలయును.

బొగ్గునమస్య

కామన్సునభవారును, ప్రభువులనభవారును నిర్బంధపట్టములను మరల నంగీకరించిరిగాని, బొగ్గు సమస్య పరిష్కారమగు మార్గమేమియు గనుపింపదు. ఇంతవరకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు చేసిన పనులన్నియు, యజమానుల కనుకూలముగను, కార్మికులకు వ్యతిరేకముగను పరిణమించెను. ఎనిమిదిగంటల చట్టము యజమానుల లాభము నిమిత్తము చేయబడెను. జాతీయపు ఒడంబడికలగూర్చి ప్రభుత్వమువారు మొదట పట్టుదలజూపి, ఇప్పుడు జారిబోయిరి. జిల్లా ఒడంబడికల సంగీకరింపవలయునని కార్మికులను ప్రభుత్వమువారు బలవంతపెట్టుచున్నారు. మీదుమిక్కిలి కార్మికుల స్వేచ్ఛ నరికట్టునిర్బంధములనింకను సాగించుచున్నారు. చర్చిలో గారు తమ వాగ్దానమును విడనాడి, మీదుమిక్కిలి తమ యభిప్రాయము మారలేదనియు, తమకును బాట్టువినుగారికిని ఎట్టి విభేదములేదనియు, సమర్థింపబోచ్చి పరిహాసపాత్రు లయిరి. ఇందువలన వ్యవహారము మరింత సందిగ్ధస్థితికి వచ్చుటదప్ప వేరు లాభము గలుగలేదు.

శ్రీ ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణరావు

పంతులుగారు

సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును, ఆంధ్రప్రముఖులు నగు ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు విశాఖపట్టణమున స్వగృహమునందు చనిపోయిరిని వినుట కెంతయు చింతించెదము. న్యాయవాదమునందు వీరి సామర్థ్యము నిరుపమానము. చెన్నపురి హైకోర్టులో బనిచేయ నవకాశ ముండినచో, వీరు ఉన్నతస్థానము నాక్రమించెడివారనుటకు సందియములేదు. శాసనసభ్యులుగనుండి వీరు ప్రజాపక్షమువహించి పాటుబడియుండిరి. ధనవంతులయినను వీరు నిరాడంబరులు. కడు సులభులు. వీరు పెక్కుదానముల గావించి యుండిరి. ఇట్టి ప్రముఖుని కోల్పోవుటచే, విశాఖపట్టణమండలమేగాక ఆంధ్రదేశమంతయు విచారించకమానదు. వీరి ఆత్మకు శాంతిగలుగు గాకయనికోరుచు, వీరి కుటుంబమునకును బంధుమిత్రాదులకును మా సానుభూతిని తెలుపుచున్నా రము.

కాకినాడ నగరాభ్యర్థి

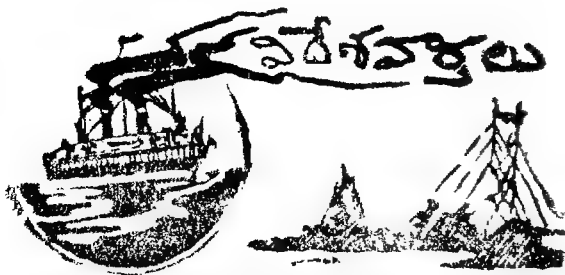
శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారి స్థానమున, నగరకాంగ్రెసు సంఘమువారు చావలిరామ సోమయాజులుగారిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ సిఫార్సు జేసినటుల, నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడెను. వీరి అభ్యర్థిత్యమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి రామోదించెదరని నమ్మెదము. బులుసు సాంబమూర్తిగారిపై విధించిన ఆంక్షకు, కాకినాడ పౌరులు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగెదరని దేశమంతయు నెదురుజూచుచున్నది. నూతనాభ్యర్థి నెన్నుకొనుటకన్న తగిన జవాబింకొకటండజాలదు. ఈ విషయమున, కాకినాడ పౌరులే మాత్రము వెనుదీయక, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని తమ ప్రతినిధిగ నెన్నికొని, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొందురుగాక!

విద్యకు డబ్బులేదు

డబ్బులేనిది ప్రయిమరీవిద్య అభివృద్ధిజెందుటకు వీలులేదనియు, ప్రస్తుతస్థితిలో గావలసిన డబ్బు దొరకుట అసంభవ మనియు, బెంగాలుప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. అందుచే క్రొత్తవన్నులను విధింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఉన్నతోద్యోగుల వేతనాభివృద్ధికి నామ్ము అప్రయత్నముగ లభించినపుడు, విద్యకు నామ్ము దొరకదా? కొరమాలిన ఖర్చులను తగ్గింప వీలులేదా? ఏదేశమునందయినను, విద్యకు ముందు ఏర్పాటుజేసి, మిగిలిన ద్రవ్యమును ఇతర ఖర్చుల కుపయోగించెదరు. హిందూదేశమునందు తద్వ్యతిరేకస్థితి గనుపించుచున్నది. స్వగృహాలనాసంతరముగాని యిట్టి దుస్థితి దొలగజాలదు.

నల్లను - దురదృష్టము

కల్లమందురు బీల్లు వాడుకను అస్సాములో సంపూర్ణముగ నిషేధింపవలయునని ప్రతిపాదించిన అసభికారచట్టమును, అస్సాం శాసనసభ్యులంగీకరించినందుల కెంతయు సంతసించెదము. కాని, ఇల్లలుకగనే పండుకా లేదననుటలు, తీర్మానము గా వివరగనే సంపూర్ణనిషేధము సఫలమయ్యెనని భావింపగూడదు. అస్సాంప్రభుత్వము మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడిన గాని, ఇక్కార్యము నెఱవేఱజాలదు.



# బొగ్గు పరిస్థితులు

పరిష్కారముగ సూచనలు లేవు

గనులపనివాండ్ర ప్రయత్నములు

రెవెన్యూ, సెప్టెంబరు 28:—నిప్పురాత్రి చర్చిలుగారు దరి పిన మరికొన్ని సంగతుల ప్రకారము బొగ్గుచర్చను కామన్సు పథలో సాగించిరి.

పనిచేయు గంటల నిర్ణయము నుండి మరి ఏవిషయము వైన, తాత్కాలికజిల్లాకలెక్టరును ఏర్పడినవిదగ, కేవలము అర్జిప్రేమను ట్రిబ్యునలుకు దిలుపననునని చర్చిలుగారు రిసిరి.

ప్రభుత్వమువారి సూచనలకు గనులపనివాండ్ర వాయ మలు కాపిన అధ్యంతరములలో ఇకొకటి. దానికి ప్రతిక్రియను ప్రభుత్వమువారి దాగిరి.

లేవు ప్రతినిధిసభకు దిలుపనను సంగతులనుగూర్చి ఆ లోచించుటకు నేడు గనులపనివాండ్ర కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు గూడిరి. నేటిపూర్వము ప్రేడుయూనియను సభ జన రలు కాన్సిలుతో పరిస్థితులను చర్చించెదరు. ఇది కామన్సు పథ లో కమిటీ గడిచి జరుగను.

గనులపనివాండ్ర ప్రయత్నములు

లేవు జరుగనున్న గనులపనివాండ్ర ప్రతినిధిసభ సందర్భ మున గనులపనివాండ్ర కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నేడు తొందరగ ఆలోచించుచున్నారు.

ప్రస్తుతిపరిస్థితులను ప్రేడుయూనియను కాలిగను జన రలు కాన్సిలు పథలో ముఖ్యముగ, నిన్న పార్లమెంటులో జరి గిన చర్చను గూర్చి ఆలోచించిరి. పరిష్కారము నిమిత్తము ప్రభుత్వముచనలనుగూర్చి చర్చిలుగారు దరిపిన సమాధానము ఆలోచించిరి.

విదగ పార్లమెంటు కార్యకపక్షమును గరిసికొనిరి.

అత్యవసర శాసనములు

ప్రకారము 809 సంగతుల వాలోచించిరి. 22 ఆగస్టు నుండి సెప్టెంబరు 22 వరకు, ఒక్క 18 సంగతులలో నే కేవలమి విధించకతప్పదని దండనాధికారు లనిరి. 189 లో జరిమానాలను జేసిరి. 61 వ్యవసారములు ఇంకను విచారణలో నున్నవి. ఇతర విషయములలో ప్రతివాదులను ఎదగిట్టెటిరి.

ఈసమయమున పనిలో ప్రవేశించుచున్న బొగ్గుగనుల జిల్లాలలో చాలభయపెట్టుచున్నారు. పనిలో ప్రవేశించుదని జేయుబోధనలు తెలిసిరింపులలోనికేడిగకుండు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరి.

అత్యవసరశాసనములను మరల ప్రవేశ పెట్టుట అన్యాయ మని ముగ్ధువాల్లుగారునిరి. 1000000 మంది జేతనుగో అంతలు ను పనిలేకున్నపుడు 809 మంది పనిలో ప్రవేశించిరనిధాంము తో అత్యవసరశాసనములను ప్రవేశ పెట్టుట అన్యాయమనిరి.

సమావేశము

పనివాండ్రకరపున కొంత సాము నేర్పాటుజేయబలె నియు బొగ్గుట్రాన్సుపోర్టును నిషేధించనలెనియు ప్రేడుయూ నియనుకపున్సిలువా రినిన. యుమై తీర్మానమును జెప్పలేవనియు అనుచున్నారు. తుదకు లేవు పరిస్థితులన్నిటిని చర్చించుటకు వాతీయసభ నేర్పాటుజేసిరి.

కార్యకసభ్యులు అడ్డువచ్చుట

ఏవరిష్కారముగ... దేశీయమును అనుకూ ముగనుండునటులజేయవలెనని ముగ్ధువాల్లుమున్నగువా రందరును నుడిచిరి.

జ్ఞాన్వినుచర్చిలుగార్లు ముగ్ధువాల్లును తిరుగు కార్మి కసభ్యులు అడ్డువచ్చి మాటలు నోంపనీయలేదు. కేవలము ఆ ర్జిప్రేమనుపథ కార్మికాలమీయందుననియు అందుచే లేవుగను లపనివాండ్రపథలో జాగ్రతగ ఆలోచించనలెననిరి.

తక్షణము గరిలో ప్రవేశించకుండగను ఆయాప్రదేశము లందుఅనుకూలముగ ఒడంబడికలను జేసికొనకున్నను ప్రభుత్వము

వారు శాసనములను గావించరనియు వారి ఇష్ట ప్రకారమే ప్రవర్తించెదరనియు చర్చిలుగారు ప్రకటించిరి.

అయిన యుపన్యసిండుచుండ కార్మికసభ్యులు తమ కోహిన్ని దహించునటుల మాటిమాటికి అడ్డువచ్చిరి.

సామ్రాజ్య వస్తువిక్రయము

రెవెన్యూ, సెప్టెంబరు 28:—అధినివేశములందు బ్రిటిషు ప్రదేశములలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముందు తయారల వస్తువునే గొనునటుల జేయుటకు ఈ సంవత్సరము 500000 పానులు ఏర్పాటుజేసిరి.

ఇకముందు ప్రతిసంవత్సరము ఈ పని నిమిత్తము 1000000 పానులను ఖర్చుజేట్టెదరు.

ఏకప్రకారము పనిచేయునది త్వరలోనే కర్నూలు ఆమెరి గారు ప్రకటించెదరని మార్చింగుబొమ్మప్రతిక దిలుపు చున్నది.

గ్రేటుబ్రిటనులో మాంసము, పండ్లు యగళాలయందు తయారుజేయబడు వస్తువులను సప్లయజేయువిషయమును గూర్చి సామ్రాజ్య ఆర్థికసభవారు విచారణ పర్చిరి.

## లండన్ మెయిలు తపాబండి

దొంగతనము

పోయిన వజ్రములు దెచ్చినవారికి బహుమతి

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—లండన్ మెయిలు తపా బండిలో దొంగిలించుకొని పోయిన దొంగలను బట్టి నగలను ఇచ్చిన 500 పానుల బహుమతి నిచ్చెదరట.

ఆమెరికా ప్రతి లాభకరముగా నుండునటుల టెక్సాసు రైలులు ఏర్పాటు జేయుచున్నారు.

## ఫ్రెంచి అధినివేశముల యభివృద్ధి

విదేశదిగుమతులను ఆపుజేసి అధినివేశపు సరికులనే కొనుట

పారిస్, సెప్టెంబరు 29:—అధినివేశములందు తయారైన వస్తువులనే రప్పించి విదేశపుదగుమతుల వాపుజేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. ఫ్రెంచి అధినివేశములందు బియ్యము, కాఫీ, కోకో, తేయాకు, శామ్పూ, కమోలములు మున్నగు వస్తువులను దిగుమతి గావండజేయు నిబంధనల నేర్పాటుజేయుట కాలో చించుచున్నారు.

## వీరాక్రూరులో గాలివాన

నగరము పాడగుట

మ్యాయార్, సెప్టెంబరు 29:—గాలివాన వీరాక్రూరు నగరముపై కురిసెను. నగరమును పాడుజేసెను. కాని అంతగ నష్టముజేయలేదు. లేవులలో చాలనరకు నాకలు మునిగినవి. పట్టణము లో చెట్లు ఎన్నియో మాలెను.

కొన్నికూన నగరము చిస్తారము పాడైనవట. కాని ఈ త్రివ్రహ్మస్థలములకు మీ నేకపావులచే ఎంతనష్టమైనది జెప్పటకు విలులేదు.

మెట్రాక్ నెకిన బండ్లు నిక్కెట్టుమగ బోవునటుల కుభ్ర ముగ నుండునటులను క్రొత్తమోస్తరులను తయారు జేయు చున్నారుట లింపెగునాలో.

క్రొత్తపెరిషియాప్రభుత్వము

టెహరాన్, సెప్టెం 28:—ప్రభుత్వమునందు వమ్మక మున్నదని పోషి. మాప్రభుత్వమువారు 80 ఆనుకూలయగాను 12 గురు ప్రతిపూలయగను దె సిరి.

పెరిషియాచక్రవర్తిపై కుట్ర

బమ్మచిన్నారని పెద్దయుద్యోగలకు మరీతరులను బట్టు కొనిరి. పత్రికలు ఏమియవ్రాయక మిన్నకున్నవి.

కోభంగారి విమానము

అస్ట్రేలియాకుండి తిరిగినమృత్యు వస్తుమిశ్రప్రభువలెన దగ్గర భేదమునది దగ్గరదిలకు అధికాయలైవునిచ్చిరి. వై మానికుని పార్లమెంటుభవనములనుండి అశ్వనించెదరు.

## బొగ్గు పరిస్థితులు

జాతీయ ప్రతినిధి సభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—పగలంతయు గనులపనివాండ్ర సంఘముయొక్క జాతీయ ప్రతినిధి సభ జరిగెను. జిల్లాలనుండి వచ్చిన ని వేదికలను ఆ లో చించిరి. ప్రభుత్వముచనలను ఆలోచించిరి ఈవిషయమై ప్రతినిధులకు భిన్నాభిప్రాయములు గల్గెను. అపైదులో జరుగు అంతర్జాతీయ గనులపనివాండ్రసంఘసభ కేసులకు తొందరజడుచున్నాడు. ప్రతినిధులు, అచట అంతర్జాతీయసమ్మేళనముగూర్చి చర్చించె దరట.

కుక్కుగారు

పనివాండ్రకు ప్రభుత్వముగారు మిథ్యపెట్టిగడ్డిరి. ప్రభు త్వముచనలు మ్యూనరల్ గున్నవని. అవి పోర్టుగ లోజుటకు జేసిన మరతులగ నున్నవి; అట్లా మీలేదు ఒప్పుకొనబాలమనిరి వాయులు.

## బ్రిటిషుపడవను గాల్చుట

చీనావరీధితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

హ్యంగో, సెప్టెం. 30:—బ్రిటిషుపడవను నేడు హ్యంగోకు మారముగ కాల్చిరి.

క్యాంటనుసేనలు ముట్టడించిన పూచంగున్న పూచంగులో నున్న సేనలింకు కాపాడుచున్నది. ఇదివరకపుడే పట్టణములో వందలకొలదిమంది ఆకటిబాధచే పనిపోవుచున్నారట.

## ప్రతి పరిశ్రమ

మిల్లులలో కొద్ది కాలము పనిజేయుట

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—అక్టోబరు 4 తేదీనుండి ప్రతియూదువారములకు 2 వారములు మిల్లులను మూయుటకు ఆమెరికను మూలసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఇవారోసంఖ్యా కలుగ దీనికంతకును కారణము బొగ్గుఖరీదు హెచ్చుటయే. నూతను తయారుజేయుటకు ఖర్చు పూర్వమున్న ఒక పాను ఇప్పుడు మూడుపానులయినదట.

బెల్జియంరాజు మహారాజతో విందారగించెను.

టిపాటుడోమచమురు కవులు యభియోగముగో సిం క్షరగారికరపున ఇచ్చినతీర్పునై యుపై బెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వ మువారు అపీలుజేయ సింక్లెగుగారికి ప్రతిపూలమగ జేసిరి.

బ్యాక్టీవిచారణ

రెవెన్యూ, సెప్టెంబరు 28:—బ్యాక్టీ కమిటీవారు తమనివే దికను పూర్తిగా బంపులోపుగ కాలము బాసుండుటచే పని సాగుటకు వీలగునటుల ఏమిచేయాలెనో సిఫార్సులను ఈలో పుగ బంతులెనని బొంబయి ప్రభుత్వమువారు గోరిరట.

దానివనసరించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఏమిటివారు తమనివేదికమునుండి కొన్ని సిఫార్సులవరిసిరి. బ్లాకుగిగూర్చి ఏమిచేయవలెననది జెప్పిరి. 7 వ బ్లాకునుగూర్చి స్థానిక ప్రభు త్వమువారి సంగతి సందర్భముల వాలోచించి జేయవలెననిరి

ఫ్రెంచిపట్టణములో సింహములు, పెద్దపులులు

వీధి బడుట

పారిస్, సెప్టెం 28:—8 సింహములు రెండు పెద్దపులు లు సర్కసులోనుండి తప్పించుకొని సెంటు అమందలెన్సో పట్ట ణముపై బడెను.

వీధిలో ఏమి తెలియకుండ తనదారిని ఒక కాలినడకను బోవుచున్న వ్యక్తిని పింపాముకటి తనప్రక్కను నడుచుచుండ ఆకస్మికముగ కనుగొనెను. సింహము అతినిని వాననజాచి చేయి నాకె ఇంకొకవీధిలోనికి పారిపోయెను. ఇంకొకసింహము ఫలహారపు టంగడిలో దిరుందియున్న దానిలో ప్రవేశించి ఖూరీస్థాన మును ఆక్రమించెను. పెద్దపులి కటికవాని దుకాణములో కేగి అచట నున్న మాంసమును తినివేసెను. మేడమిదికి పులి వచ్చుట జూచి ఒకవ్యక్తి ఎటులనో తప్పించుకొనెను. తుదకు ఆ జంతువులన్నియు పట్టువడెను. ఒకమగివనైన అవి బాధించ లేదట.



చీనా పరిస్థితులు

విదేశాంశాలను గాల్పుట

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

రెవ్వు, నెవ్రెం. 28:—చీనాసంగతులనుగూర్చి బాల్టిస్ మగారిట్లు ప్రకటించిరి.

యాంగ్సిను నేనాని ఎంత జెప్పినను వివర తాము బల్టిస్ కొన్న పాగయోడలను తిరిగి స్వాధీనముజేయ నిరాకరించిరి. అపుడు ఆయుధములను బూనినగాని గత్యంతరములేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. వాస్తవము ఏగెను నా దానిని గాల్చిరి. బ్రిటిషు అధికారులు రి గురును, నాలుగునా వియలును చనిపోయిరి. ఇద్దరు ఉద్యోగులనును, 13 నావికులను గాయములు తగిలెను.

బండికృతులైన ఆరుగురిలోను ఆయిదుగురిని తప్పించి వి. ఆరవనానిని ముంచివేసిరి.

చీనావారిసప్తములు ఇదివరలో ప్రకటించినవాటికంటె తక్కువనే జెప్పుచున్నారు.

దీనివలన యాంగ్సినునేనాని రాయబారములకు వచ్చెను. ముందు నాకలను స్వాధీనము జేసిన గాని ఏరాయబాదులను ప్రారంభించుననిరి. రెండవది మార్గమువలన నున్నదనియు జెప్పిరి. యాంగ్సిను నేనాని అనుకూలభావమునే జెల్పుచున్నాడు. రెండవనాక రాగానే విచారణను ఆలోచించెదమనిరి ఈవిషయమై అన్నివిషయములను త్వరలో పరిష్కారము చేయుటకు బ్రిటిషు కొన్నియును బంపిరి.

దురప్రాప్త్యదేశములో కట్టుబట్టులవిషయమై చీనాకు బోవుచున్న నాకాదేశము చాలా సరిరి.

ఇంతవరకు సైనికవిషయములో జోక్యము కలుగజేసికొనవలసివంత అవసరము కన్పించలే దనిరి. అందుచే సైనిక, వైమానికదళములను ఒప్పజేసినది.

చీనాలో యున్న విదేశీయులను రక్షింపటను గూర్చి అసియాప్రభుత్వముతో ఆలోచించిరా అను విషయమై ఆయా ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన విషయములను వారే ఏర్పాటు జేసికొనవలసి యుండుననిరి.

హ్యోకో, హ్యోంగుయంగులను క్యాంటును నేనలు బల్టిస్ కొన్నయిన బ్రిటిషు ప్రకటనకు పరిశ్రమలకును హ్యోకోలో అడ్డులేకున్నదనిరి. యుద్ధప్రదేశమును యాంగ్సినులోయవరకు తెంచుటచే బ్రిటిషు ప్రకటన పాగయోడలనుగూడ కల్పబడెను. క్యాంటునిను గవర్నరు కీ సంగతిని తెలుప ఆనాటినుండి మరల బ్రిటిషు యోడలను గాల్పుటలేదు. అచట పరిస్థితులు కొంచెము యభివృద్ధి గాంచుచున్నవట. రెండవ నాకనుగూడ స్వాధీనము చేసిన వెంటనే పరిస్థితులు మరింత బాగుపడును.

వచ్చే సంవత్సరమునుండి హ్యోంగ్ మిశ్రము న్యాయస్థానమును చీనా కిచ్చివేసెదరు. దీనిపూనే కియాంగ్సు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముచే నియమించబడిన న్యాయస్థానమును ఏర్పాటు చేసెదరు. ఈతాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారి జడ్జిలను నియమించెదరు.

విదేశీయులను విచారించునపుడు వారి కన్యాయము గలుగకుండ విదేశీయ అసెసరులనే నియమించెదరు.

చీనావారి అభియోగములను చీనా మేజిస్ట్రేటులే విచారించెదరు. మూడుసంవత్సరములవరకు ఈ ఒడంబడిక అమలు జరుగును. 1911 కు ముందున్న పరిస్థితులుగ మారుచున్నవి. ఈ ఒడంబడిక చీనావారికి తృప్తికరముగ నున్నదట. విదేశీయులకు లాభకరముగ నున్నదట.

పాంకు వైమానిక ప్రమాదము

నీరు వైమానికు డెంతమాత్రము ఉత్తరవాదిగాడనియు ప్రమాదవశమున తగలబడెననియు జిల్లా అటార్ని న్యాయాధ్యక్షులొ చెప్పెను.

శ్రీ ఏలూరు పాండురంగ సినిమా హాల్లో

ఒక్క అటమాత్రమే ఆదివారం 8-10-26

శ్రీ రామ విలాస భవనం

జహ్వ రీ బాయి

కవితా:— బ్ర|| శ్రీ చట్టి పూర్ణయ్యపంతులుగారు, వి. పి. మ్యూసికల్ డ్రెస్సుక్, శ్రీకామేశ్వరము.

జహ్వరీబాయి:— బ్ర|| శ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారు: రేట్లు:—2-0-0; 2-0-0; 1-8-0; 0-12-0 0-6-0.

ఆర్. రంగారావు

మ్యానేజరు.

కీ|| శే|| ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణ రావుగారు

విశాఖపట్నం, నెవ్రెం. 30:—రావుబహదూరు ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణరావుగారు ప్యంగుహనున 29 వ తేదీరాత్రి చనిపోయిరి. వీరు ఒక మాసమునుండి అతిసారముచే బాధపడుచుండిరి. వీరు నలువది సంవత్సరములు న్యాయవాది ప్రపంచమున నిచటనే కేకళ్ల తాడపత్తము వసించి రెండు వత్సరములు క్రింగనే విరమించిరి. ఆ సమయమున వారికి పన్యాసపత్రమును వేటికయ్య సహస్రింపబడెను. వారు చిత్రకున్దితో తమ ధర్మమును అసమానముగ నిర్వర్తించుచు న్యాయాధిపతులయొక్కయు న్యాయగాదులయొక్కయు, కక్షిదారులయొక్కయు మన్ననలకు పాత్రులైరి. వారు జీవించి యుండగా అనేక దానముల జేసిరి. ఆకెళ్లవారి కుమారులు, ఆయుర్వేద చికిత్సాలయమును శ్రీరేలకు లేడి పెంట్లండు కల్లుపూ, మేసానికు లాడికి అతిథుల గృహమును, కొన్ని కొలొయాలను వీరు నిర్మించిరి. వీరిమరణమువలనజిల్లాకు చాల కొరతగల్గెను. వీరి మరణమునకై కుమారుడును, మునుముడును, అవిధ కుటుంబమును, విచారపడెదరు. వీరి మూలముగ ప్రాణములను ఆస్తియు రక్షింపబడిన కక్షిదారులనుగూడ విచారపడెదరు. (ఒకవిలేఖరి తం.)

ఆంధ్ర దేశమున కాంగ్రెసు యెన్నికల ప్రచారము

అమలాపురం తాలూకాలో సంచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అమలాపురం, నెవ్రెంబరు 30:— కాంగ్రెసు ప్రచారకపక్షము వెంకటరత్నం, స్వామి, వెంకటరావు, బాపన్న గారలు అమలాపురం తాలూకాలో క్రొత్తలంక, అనాకవరం, ముమ్మడివరం, తానేలంక, కొమానపల్లి, అన్నంపల్లి, శేసనకుర్రు, పోలవరంలంక, ఉప్పలపల్లం, భీమనపల్లి మున్నగు ముఖ్యస్థలములకు బోయి ప్రచారము జేయుచున్నారు. రైతు ప్రముఖులు శ్రీయుత నాకల వెంకటరత్నం, నామదూరి వెంకటరావు, దాట్ల వెంకటరాజు, ముస్తూ సోమయాజులు, పిన్నంరాజు వీరభద్రరాజు, ఆకొండ రాజగోపాలం గారలును, మరి చాలమందియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటిచ్చి బలపరచుటకు వాగ్దానముజేసిరి. వెంకటరత్నంగారును స్వామిగారు పెద్దాపురములోను జిల్లాలో నితర భాగములందును ప్రచారము జేయబోవుచున్నారు. (తంజివార)

నదిలో కొట్టుకొనిపోవుట

ఒడలధి కారులకలహమే కారణము

కావకుని అరెస్టుచేయుట

రంగూను, నెవ్రెంబరు 29:—ఇన్న తెల్లవాడుజానున రంగూనునదిలో పడి యొక యుధి కారి కొట్టుకొనిపోయెనుగాని యాతనిశవము ఇంకను గనపడలేదు. ఒడలేవులోనున్న అన్ని స్త్రీలందఱు అధికారులను నగరమును లాంచిలో వచ్చుచుండిరి. దోచులో సైక్కునురాడు 'సింగు' ఒడ మాడవ అధికారికిని కలహమురాగా అధికారిని త్రోసెను. ఆత దానదిలో పడి కనపడలేదు. రీకుగారిని అరెస్టుచేసిరి. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. (అ. (వె.))

కర్నూలు డి|| ము|| కోర్టు

అనలు నెంబరు 177/26 లోని

ప్రతివాది యస్. యం. బాదమా సాబుపైన బేతంచెర్ల గ్రామం బుగ్గన చిర్రారెడ్డి అనువాడు యిదావాను దాఖలుచేసి 18-10-26 తేదిన కర్నూలు డి. ము. కోర్టులో వాయిదాపున్నదనిన్ని అందువిషయమై ఆక్షేపణలు వున్నయెడల నడరు వాయిదానాడు హాజరై తెలుపుకోవలసినదిగా ఆంధ్రపత్రికలో పల్లిపు చేయవలసినదిగా తెలుపడమైనది.

నెం. 3156

కె. నాగేశ్వరరావు

25-9-26

వాది వక్టీలు

శాసనసభ యెన్నికలు

ప శ్చి మ గో దా వ రి

ఈ జిల్లాకు కాంగ్రెసు పక్షమున నిలచిన అభ్యర్థులు హ-రా మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు, శ్రీయుత దండు నారాయణరాజు బి.ఎ. బి. ఎల్. గారును కాంగ్రెసు ప్రచారకులను ఎన్నికలు నిమిత్తమై యేలూరు తాలూకా కయితరం గ్రామం ఈజిల 26 తేదీని వెల్లి రహితులందరితోడ మాట్లాడగా తగుసహాయము చేసెద మని వాగ్దానము చేసిరి. 27 తేదీ పూర్వ గ్రామమువెల్లి గ్రామపెద్దలు అందరు హ-రా రావు సాహెబు కల్లె చిట్టబాయి నాయకుగారి సోదరున సహవేళమై కాంగ్రెసు తత్వము గూర్చును శాసనసభాకార్యక్రమము గూర్చియు చర్చ జరిగిన విషయం పెద్దలందరు సాధ్యమయంత వరకు సహాయము చేయుదుమనియు కాంగ్రెసు అభిమానులయిన యువకులు సంపూర్ణ విజయమునకు తోడ్పడుదు మనియు సెల విచ్చినారు. అనంతరము రావుసాహెబు కల్లె చిట్టబాయి నాయకుగారు అభ్యర్థులకు ప్రచారముకు అత్యంతాదరముతో పుష్కారవందు గావించిరి. అటునుండి నారాయణరావుగారు తిరుగు తాలూకాను నారాయణరాజుగారు యేలూరు తాలూకా కయితర గ్రామములకు పోయిరి.

నందున

కోమాది కృష్ణమూర్తి.

కీ|| శే|| చక్కా శేషయ్యగారు-పాలకొల్లు

వీరి యూరిలో నొక సంపన్నగృహస్థులైయుండి తమ యాదారాధిపతిములచేత మెప్పించుటయే గాక యిచ్చటియున్న పితృశాలాభ్యుదయమునకు మూలకారకులై పాతకాలకు ల్లితేరై ప్రవర్తించియుండిరి. ఇట్టివారియెడల కృతజ్ఞతజూపుటకు మాట తక్కువ 27 తేదీన మూయబడినది. ఉపాధ్యాయులచే సభ కావించే అందు సామర్థ్యాధికారము ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

వీరు తనవారము (25-9-26) సాయంత్రము 4 గంటలకు స్వర్గములైరి.

ప్రపంచానుభవము

తిరుత్తని హనుమజ్జ్యోతిషాలయము

గాంధీమహాత్ముని విషయలను గూర్చిన జ్యోతిషము సరిగా దాఖలు యిచ్చినది.

“నవనాగరికా ప్రపంచము మన జ్యోతిషాస్త్రములు మొదలైనవి అబద్ధములని ఖండించుచున్నది. ప్రస్తుతము ప్రకటింపబడుచున్న జ్యోతిషసంబంధము మొదలగు అనేక ప్రకటనలు సంపాదనకొర కేర్పడినవేగాని వేరుగాదు. అయితే వి. కే. శతగోపాచారి గారు మహాత్మాగాంధీగారి విషయలను గూర్చి వ్రాసిన జ్యోతిషమునుచూచి మేము అత్యాశ్చర్యము నొందితిమి. ఇదియుగాక అతనికి యీజ్యోతిష విద్య యందున్న అసమానప్రతిభకు మనము అనేకములగు వందనముల నర్పింపవలెను.”

స్వదేశమిత్రన్ పత్రికాభిప్రాయము

ఆరూఢము

భవిష్యత్తును గురించిన, ధర్మన్యాయం బగు ప్రశ్నలు 5-కి రూ-1-0-0. వై ప్రశ్న 1-కి అ. 0-4-0. వి. పి. చార్జివేరు. వివరములకు క్రింది విరాసమునకు వ్రాయుడు:—

వి. కే. శతగోపాచారిగారు

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్త. శి. తంజివిలాసము:—“హనుమాన్” తిరుత్త. శి.

# మకాపాత్రలు

అగ్రవిభాగవిద్యాలయము:— ఈవిభాగవిద్యాలయపు అధ్యక్షుడు కాన్సియ, సెంటు సభలకు పత్రికా ప్రతినిధుల రాసత్తుల, అత్యంత కాన్సియ సభ శేఖ బెజవాడలో జరుగును.

ఎ. ఆర్. ఎలిరాజుగారు:— పీరు ఎ. రంగనాథ మునియ్యారు సం. ఎల్. పి. గారిమూలము. బెంగళూరు సెన్సెట్టి ట్రాన్స్మిటర్ను దుండీరి. ప్రభుత్వసహాయమున గ్లాస్కోలో పంపిణీ చేయబడుచున్నది. శేఖరకొన నిన్నరాత్రి బొంబాయిలోని ఇంగ్లాండును బోయిరి. (అ. ప్రె.)

అల్లెపల్లెయబోయిన జతానుకి దెబ్బదగులుట:— ఇద్దరు కూలివారు కాన్సియను నొక స్త్రీని కొట్టుచుండగా అనుచును బోలీసువానికి దిద్దబడినాడు. హర్షరూపియైన రూపిల సక స్త్రీని కొట్టుచుండగా రాయపురంబోలీసుజవాను గోవిందవారియను అరెస్టుచేయబోయెను. వారికినికొట్టగా ఎడమచుట్ట దోచెను. అప్పుడొక వేసిరి. ఒక కూలివానిని బోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— శి ని వారము (2-10-1926) ఉల్లి 8 గంట చాకలపేటలో వావిళ్లవారిమద్రాలయమున దైవప్రార్థన జరుగును. సకలరాష్ట్రపాలలో ప్రాత్యక్షిడగగానుండి యిప్పుడు మదరాసులో బాల్కన్లగా వచ్చియుండు కోటా వేంకటసుబ్బారావుగారు ముఖ్యపాత్రము (అధికారము) 4 గంటలకు పెరంబూరులో మాప్రార్థనగృహమునకు దయచేయుదురు.

రాకపోకలు:— లెఫ్. కర్న. కామినగారు, డి. బి. జి. వారాయనాస్విమిచెట్టిగారు, శేషమయము బల్లారి నుండి వచ్చిరి.

డా॥ సి. ముత్తుగారు ఇంగ్లాండును, సర్ జి. పాడి నుగారు డిల్లీకి, ఎఫ్. డబ్ల్యు. వాదనుగారు సిమ్లాకు, ఆర్. జి. గ్రీవుగారు ఉడుకనుండలమును, నిన్నరాత్రి బోయిరి.

హామిల్టన్ గారు నిన్నఉదయము వెల్లూరుబోయిరి. అక్టోబరు 8 వ వారమున అర్మీటేజిగారివద్ద ఇక్కసెక్టరు జనరలుపని గైకొందురు.

బొంబేజును సంఘకార్యదర్శి కర్న. క్రాష్టర్లగారు శేఖరయము మదరాసు వచ్చి బెంగళూరుపోయి, మైసూరు, కోలూరు ప్రాంతములు దిగిరి. అక్టోబరు 19 వ తేదీన తిరిగి వచ్చి నాల్గోబోయిందురు.

బిసెంటమ్మ 80 వర్ధంతి:— శేషము హోము రూపిలకు అధ్యక్షురాలకు డా॥ అనివింటు డి. ఎల్. గారి 30 వ వర్ధంతి యుత్సవమును అక్టోబరు 1 వ తేదీన సాయంత్రాలము 5-30 గ. గోఖలేహాలునందు జరిపెదరు. డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. డి. బి. టి. రంగాచారి, డి. బి. సర్. టి. సదాశివయ్య, జి. ఎ. నరేశకు, శ్రీమతి జి. హెచ్. కాసనుగార్లు మున్నగువారు పాల్గొనెదరు.

మదరాసులో దివ్యజ్ఞాన సమాజములవారు గూడ బిసెంటమ్మ 80 వర్ధంతి ఉత్సవమును 8 వ తేదీన సాయంత్రాలము 5 గ. గోఖలేహాలులో జరిపెదరు. న్యూ. వి. రామేశంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీపార్థసారథిస్వామి చెరువు బాగుచేయుట

ఎస్. సత్యమూర్తిగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ చెరువు బాగుచేయుటగాను తిగినయెప్పుడు జేయుటకు దేవాలయము ప్రస్తీ లంగీకరించిరి. చెరువు ప్రసరదర్శనసంఘమువారికితగిన ఛాంసును జేయుటగాను నంగీకరించిరి. తిరుచిక్కోటిపల్లెలలో భజనలతోడిగి యింటింట చందాలు వసూలుజేయబడును. బేలూరునువద్ద శివవారమునములలో హుండిలుంచబడును. వచ్చేమాసమునందు అక్టోబరు 2, 9, 16 తేదీలందు దేవాలయమునకు వచ్చుభక్తులందరు తమకుదోదిన చందావిధిప్రార్థిలకు పక్షకాలములో పున యామరమృత జరుపవలసియున్నందున చందాలిచ్చువారు సాధ్యమయినంత త్వరలో మంప ప్రార్థన.

## చెన్నపురి కార్పొరేషను

కోరములేక సభ నిలువబడుట

సభ్యుల అతృప్తి - సభల జరుపవలదని గోరుట

ఈసంవత్సరపు చెన్నపురి కార్పొరేషను పరిపాలనా నివేదికను చర్చించుటకు గాను నిన్నటిసాయంత్రము సమావేశము గావలసిన చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ నియమిత సంఖ్యాకులు రానందున జరుగక నిలిచిపోయెను. 5-15 గంటలకు అధ్యక్షులు కమిషనరుగారును, కొందరు స్వరాజ్యసభ్యులును సభయందుండిరి. క్రమముగ 5-30 లోపుగ మరొకందరు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులును, జస్టిసుపక్షములకు ధనపాలు మొదలియారుగారును సభ కరుదెంచిరి. సభ కరుదెంచిన స్వరాజ్యపక్షమువారిలో యమ్. సింగారవేలుకెట్టి, కె. భావ్యమయ్యంగారు, అల్లెల హమీద్ ఖాను, ఇ. యల్. అయ్యంగారు, కె. శ్రీరాములు నాయుడు, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, డా॥ వి. యస్. వల్లయ్య, టి. పి. మినాక్షిసుందరంపిళ్లెగారులు గలరు.

5-30 గంటలైన పిదప అధ్యక్షులు సభను విరమించిరి నని ప్రకటించుటలోపల యమ్. సింగారవేలుకెట్టిగారు లేచి మాట్లాడుచు సభకు రాని కొందర సభ్యుల వైఖరిని తీవ్రముగ నిరసించిరి.

“5 లక్షల ప్రజలపై గొప్ప మోసము”

యమ్. సింగారవేలుకెట్టిగారు మాట్లాడుచు ఈవిషయం తమనా లిక శేమాత్రము సహింపబడరాదని బల్కిరి. సభ పిదప సభగ అనేకమారులు కోరములేకపోవుటచే నిలువబడుచున్నది. దీనిసంతయు బహిష్కరించిన సభ జరుగనీయకుండ జేయుటకై సభ్యులలో మొట్టజరుగుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. అందుచే ఇక నుంచి సభలుజరుగునని ఆశ్చర్యము లంపకుండుటకు అధ్యక్షులకు విముగ్ధులకు వేడుచున్నాను.

“ఈపదవిని నిరంకుశమున ప్రభుత్వమువారు గమనించి తన విధమున చర్య గైకొననంతవరకు సభలను గావించకుండుటయే మంచిది. ఇట్టి అసహ్యకరమున బెదరింపుల శే నాగరిక ప్రభుత్వముగాని, గౌరవాభిమానముగల శే మనుజుడుగాని గావించదలచెట్టకాలదు. 5 లక్షల ప్రజలను మోసగించుట తప్ప శేరు గాదు” అని బల్కిరి.

గనపాలు ముదలియారుగారు:— ఈ మొట్టదారు తెనో తెలిసికొన గోరుచున్నాను?

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు:— మీరొక్కరు దప్ప మిగిలినవారందరూను.

కార్పొరేషనుపనికంటె ఎన్నికల ప్రచారము ముఖ్యమా?

అల్లెల హమీదు ఖాన్ గారు:— మాట్లాడుచు సింగారవేలుకెట్టిగారు జెప్పిన విషయమునే తాము జెప్పవలసివెనునని యా, తెట్టిగారు మావించిన మొట్టమాత్రమేగాక సభ్యులు రాబోవు కాసనసభా ఎన్నికల ప్రచారములో మునిగి లేలుచున్నారనియు, కాసనసభా ఎన్నికల ప్రచారముకంటె కార్పొరేషను పని వారు ముఖ్యముగ దలంచుటలేదనియు అందుచే కార్పొరేషను అధికారుల యొక్కయు ఇతర సభ్యులయొక్కయు కాలమును వృథాబుచ్చుట సమంజసముగ దోచుటలేదని బల్కిరి. సభలు జరుగకుండ నిట్టి ప్రతిబంధములు గల్గించుచున్నందున ఇకమీదట చట్టముక్రింద ముఖ్యముగ జరుగవలసిన సభలను మాత్రమే జరుపుచు మిగత సభలను సమావేశపరచకుండుట వాంఛనీయునని బల్కిరి.

కె. భావ్యమయ్యంగారు మాట్లాడుచు పరిపాలనా నివేదిక నిపుడే ప్రభుత్వమువారి కంపలదని అధ్యక్షుని గోరిరి. అధ్యక్షులు పరిపాలనా నివేదిక ప్రభుత్వమువారి కంపజీవదనియు ఇకమీదట సభ్యుల విమర్శవలే బంపవలసియున్నవనియు బల్కిరి.

అంతట కోరము లేనందున సభ జరుపబడలేదని అధ్యక్షులు ప్రకటించిన పిదప సభ్యులు సభను విడిచిరి.

## సన్మానిత వసుపతి త్రముచేయుట

ఆరుగురు మహమ్మదీయులు పట్టువడుట

నాగపూరి, సెప్టెంబరు 30:— హిందూసన్యాసి శేషము నూరేండుచుండ అటంకపరచి అపవిత్రము గావించిన మహమ్మదీయులలో 6 రు చవాబుపురాస్తపులు అరెస్టు చేయబడి బెయ్యుపై విడుదలచేయబడిరి. ఒక్కొక్కరు 500 లకు బాబానిచ్చెను.

## మద్రాసు హోంమెంబరుగారి

సంచారము

బల్లారిలో స్వాగతము

బల్లారి, సెప్టెంబరు 30:— మద్రాసు హోంమెంబరు గా. ఖానుబహదూరు మనముడు ఉస్మానుసాహెబు ఆదివారమునా ఉదయమున బల్లారి చేరిరి. వారిని స్వేమలలో చాల మంది ఆదరించిరి. వాళ్ళున్నాము రావాడర్థము పోయి రాత్రియే తిరిగివచ్చెను. 27 వ తేదీ సోమవారమునాడు జెయిల్ల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు పరిశ్రమల డైరెక్టరు ఖానుబహదూరు జూరుల్లా సాహెబుగారును కలిసి ఆలిప్టరిం జెయిలు తనిఖీ చేసి, బల్లారి నెంట్రలు జెయిలులో జెయిలు పరిశీలనగూర్చి చర్చించిరి. విడుదలైన వైదీల సహాయక సంఘమువారు సాయంత్రాలము ఉపహారములనిచ్చిరి. దివానుబహదూరు గోపాల స్వామి మొదలియారుగారు హోంమెంబరుగారిని కామెరాను భవనమున తెనువగోరిరి. హోంమెంబరుగారు స్వల్పఉపస్థానము చేసి భవనమును తెరచి, రాత్రి 8-30 గంటలకు హోం మెంబరు ఖానుబహదూరుగార్లకు అల్లులఖిరము సాహెబుగారు విందు చేసిరి. అధికారులు అసభికారులగుండ కొంతమందివచ్చిరి. అక్కడ చోజరై నవారిలో కామెరాను హెర్బర్టు మున్షితెలు, దివానుబహదూరు నారాయణస్వామిచెట్టి, దివానుబహదూరు గోపాల స్వామి మొదలియారు గ్రీవ్యుగుగార్లుండెరి. (అ. ప్రె.)

గా. ఖానుబహదూరు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబు హోంమెంబరుగారు అక్టోబరు 9-వ తేదీన పట్టుకోటవెళ్లెదరు. అక్కడ లాయాకాబోర్డు ఆఫీసు తెరచెదరు. 11-వ తేదీన ఆరేషనుగదిన తెరచురు. సాయంత్రాలము తోటమింనుందు పాల్గొందురు. (అ. ప్రె.)

## గద్వాల సంస్థానము

నిరసనసభ

మదరాసులో హిందువులు నిన్న సాయంత్రాలము కెలటు హోటలందు సభజేసి గద్వాల సంస్థానపు రాణిగారికి హైద్రాబాదు నైజాముగా రాసర్పిన అన్యాయమును నిరసించుచు తీర్మానించిరి. కె. విశ్వనాథ మిననగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు ఇట్లు చెలిపెను. గద్వాలసంస్థానము 800 సంవత్సరములనుండి నైజాముగారికింద భక్తిపూర్వకముగ నుండెను. ఈకాలమునందు అనేక మార్పులు జరిగెను. కానిపిన్నడును నైజాముగారు సంస్థాన ఆంతరంగికపరిపాలన విషయములందు జోక్యము కలగజేసికొన లేదు. శేషము చెల్లించు చున్నంతకాలము హిందూరాజులతో జోక్యము కలగజేసికొన లేదు. 1924-25-ల గద్వాలరాజుగారు పుక్రహీనుడై చనిపోవుటచే వారి కుమార్తెను కుమారుడు కలిసి ఆకుమారుడు యుక్తవయస్కుడగువరకు సంస్థానమును కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్కింది నుండవలెనని, నైజాముగారు సత్కరించిరి. ఇతి చాలాకాలము పట్టును. రాణిగారు విద్వాంసురాలును, తెలివైనవరాలు, పూర్వాచారమునుబట్టి ఆమెకు పరిపాలనాధికార మొసంగవలసియుండెను.

“గద్వాలసంస్థానమును కీ॥ శే॥ రాజాగారిభార్య రాణిగారి కొప్పగించవలెనని మదరాసులో హిందువులు కోరుచున్నారు.” అను తీర్మానమును బాలసుబ్రహ్మణ్య మొదలగువారు ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టిసభ మదరాసులో 1924-25-ల జరిగెననియు అప్పుడు నైజాముగారు ఒకవిచారణసంఘమును నియమించిరి. కాని ఆ సంఘనివేదిక యింకను వెలువడలేదు అని చెప్పిరి. కన్నప్పగుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

## బెంగాలులో ప్రాథమికవిద్య

ప్రభుత్వమువారు సెస్సువిధించ నూచించుట

కలకత్తా, సెప్టెం 28:— ప్రాథమికవిద్యగూర్చి ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనమునందు తగినడబ్బులేనిదే అధ్యాపకునిచ్చుటకు సాధ్యపడదని తెలుపబడెను. ప్రస్తుతము బెంగాలు లెగిస్లేటివ్ ప్రాథమికవిద్యను తగినటులసభిష్టాజీ కేయటను తగినడబ్బుగానించదు. కాబట్టి క్రొత్తపన్నును సభింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు నూచించుచున్నారు. అనగా 1930-31-ను అక్షర ప్రకారము ఎడ్యుకేషను సెస్సును విధించుట కేర్పాటు జేసి, వారిపైవచ్చుడబ్బును జిల్లాప్రెమియిటీబ్యాంకింగు నుంచి, జిల్లాబ్యాంకు యెన్నికొను ఉపాధ్యక్షుడుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు అధ్యక్షుడుగ నుండి దానిని పొందింపవలయును. (అ. ప్రె.)



స్వతంత్ర కాంగ్రెసు పక్షము

దీహాదు, ఒరిస్సాలో నిర్మింపబడుట

పండిత మాళవ్యా లజపత్రాయి గార్ల ప్రచారము

పాట్నా, సెప్టెంబరు 29:— పండిత మదనమోహన మాళవ్యా లాలాజపత్రాయిగారి లిజపత్రాయి పచ్చినమీద స్వతంత్ర కాంగ్రెసు పక్షము నిర్మింపబడెను. ఇందు రాష్ట్రమునందన్ని భాగముల నుండియు దాదాపు 50 మంది సభ్యులు చేరిరి. కార్యనిర్వాహకుల లీడరు మెయ్య కొనబడిరి. అధ్యక్షుని నింకను యెన్నుకొనలేదు. దేశీ ప్రసాద సిక్సీ, బాబు జగన్ నారాయణలాల్, బాబు ప్రజనారాయణ సాహి, బాబు జమ్న క్షిగారలు సభ్యులు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. బాబు రాజంగిరిసింగు, బాబు నామేష్వర ప్రసాదు, రాయ హరిప్రసాదులాల్ గారలు జమీందారు లీడరులను చేరిరి. కిషన్ సభనాయకులు చాలమంది యీ పక్షమున చేరిరి. భూస్వాములకు, రైతులకు, యజమానులకు, పనివారలకు మధ్యనిన్ను విషయములను తగినటుల పరిష్కరింపగోరెదరు. లేదా వారివారి యిష్టమునచ్చినటుల వోటుజేసికొనవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయుల మధ్యవచ్చు విషయముల కొడ నీరీబంధనయే వర్తించును.

పండితమాళవ్యా లాలాజపత్రాయి

పాట్నా, సెప్టెంబరు 29:—స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచార సందర్భమున వచ్చిన పండితమాళవ్యా లజపత్రాయి గారలు పాట్నాలో సీకోనా తీరకుండిరి. ఈనాత్మ పక్ష నిర్మాణమునకొచ్చి ప్రముఖులతో వర్తించుచుండగా యీపార్టీ యందు చేరినవారితోను చేరనున్నవారితోను యిష్టాగోష్ఠి సలిపిరి. చాలమంది కాంగ్రెసువారు లీడరులను చేరినట్లు చెబియు దున్నది. కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనటకు నేడు సమావేశము జరుగును. లాలాజపత్రాయి యీ ఉదయము బహులదేశీ గోరమ్నాను పోయిరి. బస్తీకిపోయి తరువాత కాకిపొయెదరు. పండిత మాళవ్యా యీసాయంత్రం బహులదేశీపోవును.

ఉపన్యాసములు

పాట్నా, సెప్టెంబరు 29:—పండితమాళవ్యా లాలాజపత్రాయిగారలు గులాబ్ బాగ్ లో నిన్నసాయంత్రము బహిరంగ సభ యందుపర్యవేందిరి. సభకు 7 వేలకుపైగా జనము వచ్చిరి. స్థానిక సభ్యులను నామాత్యుడు గా. గణేశచంద్ర సింగుగారు నాడ వచ్చిరి. పండిత మాళవ్యాగారు మాట్లాడలేఖ సరికి మాతీభజాలూరు రహిమాను లేచి అడ్డుపడి ప్రశ్నలకుగోరగా చివరకని చెప్పి కూర్చుండలేట్టిరి. పండిత మాళవ్యా గంటపైగా మాట్లాడెను. వారు స్వరాజ్యపక్ష కాననసభా నిర్ణయములను దేశమునకు ప్రజలకు పోషిగల్గెనని చెప్పిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాననసభలకు ప్రజాప్రతినిధులుగబోయి అచట లేకుండబోయిరి. పండిత మోతీలాలు మరల నిర్ణయసమర్థ మవలంబించునా లేక నూత్నమార్గ మవలంబించునా యని యడిగిరి. కాంగ్రెసే కార్యవిధానమును నిర్ణయింపజాలదు. దేశ మనుసరింపవలసిన మార్గమును కిరి లక్షల ఎన్నికదారులు నిర్ణయింపవలెగాని, కాంగ్రెసులోనుండు 11 వేలమంది గారు. స్వరాజ్యపక్ష మవలంబించు దుర్విధానమువలన ముఖ్యమంత్రి నాయకు లాపక్షమునుండి వేరుగా వలసినచ్చెను. మంత్రులకు కాననసభలందు అధికసంఖ్యాకపక్షము చేయునాయెడల వారు పార్టీకార్యక్రమమును పనిజేయు నెడల చాల ఉపయోక్తమగు పనిజేయవచ్చును. తుదకు వారి టులజెప్పిరి. మీకు నిజమగు ప్రతినిధులుగనుండి స్వరాజ్యమును ప్రభుత్వమునుండి లాసుకొనువారలను కాననసభలకు బంపుడు. మీఅంతరాత్మ విజ్ఞానముల నుపయోగించుటయే గాక యితరులు జెప్పుదానినిగూడ వినుండి. మీ రొప్పుకొనజాలని వారి విధానమునకు వోటు జేయవలను. (హావము)

లాలాజపత్రాయి

అంటు నుపన్యాసించుచు గాంధీ దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగి వచ్చినపిదప కార్యవిధానమునందు జేసిన అనేకమార్పులను వివరించిరి. 1922 నుండియు కాంగ్రెసు కార్యవిధాన నిర్మాణములందుల న్యాయవికల్పములకు మార్పులు జరిగెనో గూడ నూచించిరి. రాజకీయముగను అధికముగను నిష్పహాయితకన్తి భారతీయులలో నైకమత్యము లేకపోవుటవలన నిట్టిమార్పులు గలుగుటచేత అటులజేసినవారని అందులకు నిందింపబడ లేదనిరి.

హిందూమహమ్మదీయవిభేదములు ఉద్వోగములు, కాననసభాస్థానములకొచ్చి హిందూమహమ్మదీయులలో విభేదములున్నంత కాలము ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాలముగ నొక్కపనిని గట్టక జేయజాలదు. హిందూ మహమ్మదీయులమైతి లేరుంబుచేతను, మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకత్వము గోరుటచేతను అసహాయోద్యమ మవజయము గాంచెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు తమమనస్సులను మార్చుకొన్నగాని యే రాజకీయ విధానమైనను నెఱవజాలదు. మహమ్మదీయులు హిందువులతో జేసినగాని అట్టిది పనిజేయజాలదు. ఇప్పుడున్న ప్రకారము ఒకరినిజూచిన నొకరికి నమ్మకములేదు. ఈ అవిశ్వాసమున్నంతకాలము యెంత మందికార్యవిధాన మొకట జరుగజాలరు. ఒకనాటి కెప్పటికైనను మహమ్మదీయులు హిందువులతో గలసి కార్య విధానమును నడిపి జరుగు గల్గుట కవకాశము యేర్పడవచ్చును.

ప్రతిష్టంభవిధానము

కాననసభాకార్యవిధానమునందు ప్రతిష్టంభమునుమాటఅర్థము లేనిది. దానిని బెట్టునెడల తుదివరకు సాగింపవలెను. ప్రతిష్టంభ మని తరువాత ప్రభుత్వమువద్దకు పోయిచేయజామట అర్థము లేనిపని. ఇప్పటి కేదెడలనుండియు ప్రభుత్వము నోడింప జేసిన ప్రయత్నములు సకాలమునకు సరిగా జేయకపోవుటచేత దేశము యొక్క రాజకీయజీవితము సిద్ధాంతములమీదను, నూత్రముల మీదను అభివృద్ధి గాంచజాలదు. సంగతుల గవనింపవలయును. మహమ్మదీయులు తన కార్యవిధానమును ప్రారంభించి హిందువులను అనుసరింపగోరవలెను. అప్పుడు ఒకరితో నొకరు జేరవచ్చును. కాననసభలకు బహిష్కరింపవలెను. లేదావినియోగింపవలెను. కాననసభలకు పోవ వద్దనుచు అచటికి పోయి అల్లరినంత ను జేయగోరుట అర్థము లేనిపని. కాననసభలనుండి లాభములేనపుడు యెన్నికలమీద యంత డబ్బు దుడుగు యెందుకు. కాననసభలను కొంతవరకైనను ఉపయోగించెదమనవారు వానిలోనికి జొరవలెను. ప్రస్తుతము కాననసభలను ఉపయోగమున్నంతవరకే చూడవలెను. అటుల జేయగోరనివారు కాననసభలకు తమను బంపవలెనని యెన్నికదారులను గోరి మోసపుచ్చిన వారగుచున్నాడు. బుద్ధికాలరు జేసినగాని తన మంచి కార్యవిధాన మేర్పడజాలదు. అసహాయ విధాన మంతరించుటతోనే కార్యవిధానమునైనను మనమునడుపజాలమని వ్యక్తమయ్యెను. ప్రస్తుతము ప్రజలతో గలసి పనిజేయుట అవసరమైనది. కాననసభలకు తని అందులో ఒక అంశము. అందుకని చెప్పించి డబ్బుకత్తి తగునాయననది సంజెహమే. ప్రస్తుత విప్లవముగొచ్చి చెప్తము ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమును సహింపనని వారు జెప్పిరి. తమ తోటివారి దౌష్ట్యమునణపజాలకున్న విదేశీయుల నణమట తన అసమ్మతి దెలుపజాలమనివారు జెప్పిరి. (హావము.)

మాల్వీ ఫణ్డరు రహిమాను గారు 1929 లో రాయలు కమిషను వచ్చినతరువాత స్వరాజ్యము వచ్చునకొని రాయని యడుగగా వారు లేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సం. రాష్ట్రస్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము

అహ్మదాదు, సెప్టెంబరు 29:—సం. రాష్ట్రములందు స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము యొకటి నిర్మింపబడెను. అందు కాన్పూరు కాంగ్రెసు కార్యవిధానము నంగీకరింపనివారు సభ్యులుగ నుండురు. కాననసభలు లోపభూయిష్టముగ నున్నను వాటిని పనిజేసెదరు. ఈరాష్ట్రమునందు యీకొనినవారలను అనెట్టికి బలపరచెదరు. పండిత మదనమోహనమాళవ్యా— అహ్మదాదు జాన్సి డివిజను. బాబు ఘనశ్యామనాను—బిర్లాకాశీ, గరక్పూరు మున్సి కళ్యోరకరణు—లక్నో డివిజను. పండిత హరిదయనాథ కలకత్తా— అగ్రా డివిజను. (అ. ప్రె.)

నీటిలోపడి కొట్టుకొనిపోవుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 30:—రీతుగారిని నిన్న అరెస్టు చేసిరిగాని తరువాత విచారింపగా చనిపోయినవాడు కాలాజారి పడినందున అరెస్టుచేసినవారిని విడుదలచేసిరి. సరికేయిన మాక్స్ గిగారు ప్రమాదమువలన పోయిరి. ఇంతవరకు ఆయనకవము దొరకలేదు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి 1926 నం సెప్టెంబరు 30-న తేది గురువారము

Table with 6 columns: Location, Temperature, Humidity, Wind Speed, etc. Rows include Guntur, Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

సర్కారులు—మచిలీపట్నములో 0.28 వర్షించెను. గోపాలపురంలో చినుకులు బడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో 2 1/2 గోపాలపురంలో 5 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కువ. రాత్రివేడివి విశాఖపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్—బళ్లారిలో చినుకులు బడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడివి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. అచట రాత్రివేడివి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపలో 1.43 వర్షించెను. ముచ్చి విస్తారముగ నున్నది. పగటివేడివి 2 1/2 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడివి కడపలో 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. అచట చినుకులు బడవచ్చును.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు, అఫిషిటింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిన్ధూ, సెప్టెంబరు 30:—తూర్పువానలు మురరాగునకు ఉత్తరతీరమున ప్రారంభించివి. వర్షపాతము దక్షిణబర్మానకీణ తెంగాలలో సామాన్యముగను, ఒరిస్సా, కొంకణ, బొంబాయి, దక్కన్, మైసూరు, వద్రాకులలో స్థానికముగను, అస్సాము గుజరాతు, మధ్య పరగణాలు, తూర్పు బెంగాలు, ఉత్తర మధరానుతీరములందు నర్మ సాతము అక్కడక్కడ నున్నది. (అ. ప్రె.)

నూపన:—ఒరిస్సాలో 4 డిగ్రీలు గావచ్చును. (అ. ప్రె.)

బాక్సై విచారణ

మైసూరు ధననహాయము

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 30:—సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఇంగ్లాండులో నుండగా, మైసూరు ప్రభుత్వము బాక్సై విచారణ సందర్భమున భారత ప్రభుత్వమున కీయమంత్రిగిచ్చును తగ్గించువిషయమై భారత కార్యాలయముతో రాజ్యాధిముఖ జరుపవలసినదిగ వ్రాయబడెనని కొన్ని ప్రతికరణ ప్రకటించబడిన వార్త నిపుడు అధికారులు ఖండించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని అఖిలభారత  
చైరానామ సంఘము

క్రిందలివిషయములను అందరియందుండియు (చేరి) చూచి ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అఖిలభారత చైరానామ సంఘమును ఏర్పరచుటకు "ఏ" తరగతి సభ్యుల సంఖ్య ౧౦౦, కాంగ్రెసులో నుండినా నిచ్చి చేరిన సభ్యులు ౧౦౦, ఈ సభ్యుల సంఖ్యలను బట్టి మన రాష్ట్రము ప్రభుత్వముగా నున్నది. "ఏ" తరగతి సభ్యుల సంఖ్య కొంత తక్కినదైతే, సభా చాక్రములనుకాక, వారి కృషినిబట్టి మాచివయ్యలను, ను చివరనుండి రెండవవారమునున్నాము. అయ్యది చింతా కరము. వాకికదిన సభ్యుల కందరికీ హాజరుకలు పంపి నాము. చాచిని గమనించ మరల మిషన్ కి ద్వారా వారలను ప్రార్థించు చున్నాము. రాష్ట్రములో జిల్లావారీగా నంకలు లేయాక, ఏ జిల్లా నిండులో నంపినాను, చాచినిబట్టి లేగల ముఖ్యులకు చాచిని వనవివేసెను. చూచుకోదావరి మొదలును, త ర్యాంకు నంటూనను, అపై చిత్తూరును, అటుపిమ్మట కృష్ణాను గోదావరియు, అనంతరమున విశాఖపట్టణమును, తదుపరి గంగా మును, అనంతర తూర్పు కృష్ణాయును, సంఖ్యాబాహుళ్యమును బట్టి రెండులోనికి విచ్చినవి. అంతట నెల్లూరు, పడమర కృష్ణా లను చెప్పవలెను. కాకి విద్యాపీఠమునుండి ఇద్దరు భక్తులు కానుక లంపుట గణనియము.

ఈ మొత్తం సభ్యులలో ౧౨ నెలలకు పూర్తిగాను, మరి కొంతకాలము పైగాను నూలుపంపినవారి సంఖ్య, ౧౦౦. ఇది ప్ర శంసనీయును. తమనిధిని, నిర్విఘ్నముగా, సకాలములో పలకే, నిర్విఘించిన వీరల సభిందండినను, ఆరు నెలలపైకాలము నూలు ఇచ్చినవారు ౨౦౦. వీరిసంఖ్య సగముకుగూడ లోబడియుండు ట లో సమకే యొవలెను. సకముగా వాగ్దేవులను క్రి యారూపమున పరిమింపచేయకపోవుట దురదృష్టము. క్రేడా భక్తులు లోపించిన ట్లాపింపవలసివచ్చును.

సభ్యులందరు క్రమముగా చెల్లించినచో, సభ్యుల కంద యిని నూలు ౫౧,౬౦,౦౦౦ అనగా ౧౩౬౫ గజముల ఖర్చుకు సరిపోవునూలు చేసారును. కాని మనము వాకికదినాన్న మొత్తము ౨౬,౮౯,౦౫౨ గజాలు. అనగా నూటికి ౧౦ చొప్పున ఋణపడియున్నాము. ఋణ మొత్తమునుబట్టి గుంటూరు తూర్పు గోదావరి, చిత్తూరు జిల్లాలు మొదలు మాడుస్తానముల లో నిలిచినవి. ఇయ్యవలసిన నూలు గజాలు నూరింటికి గుంటూ రు ౬౦ చొప్పునను, తూర్పు గోదావరి ౪౭ చొప్పునను, చి త్తూరు ౪౦ చొప్పునను వాకికదినారు. గుంటూరు ఋణాన్ని సం తాపకరము. పశ్చిమకృష్ణా ౫౪ పశ్చిమ గోదావరి ౫౩ గం జాం ౫౦ నెల్లూరు ౪౨ విశాఖపట్టణం ౩౯ తూర్పుకృష్ణా ౨౫ కతాంశములలో వాకికయినారు. తమ వాగ్దేవుల కొంచెము హెచ్చులిక్కునగా పూర్తిచేసినవారు మద్రాసు జిల్లావారు వాగలు ప్రశంసనీయులు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో జరిగిన ప్రశస్తమైన వాకిక కారణము గొతమీ ఆశ్రమమే. ఆశ్రమవాసులను పరిసర నివాసు లను కలిసి ౧౦౩ గురు సభ్యులు. అనగా రాష్ట్రముమీద నాల్గవ ంతువారే. చాక్రం నుబ్రహ్మణ్యముగా ఆంధ్రలోకముయొ క్కు మన్ననలకు పాత్రులు. గ్రామ పునర్నిర్మాణ మహాత్మ్యమును నిర్వాహకార్యక్రమములోని అవకాశములను ఇచ్చట ఋణవగు చున్నది.

గుంటూరుపట్టణముక్రింద పేర్లు యిచ్చినవారు ౧౦౭ గురు. అయినను ౨౧ వంది ఇతరగ్రామస్థులు కాక గుంటూరు వారు ౮౬. ఇందులో ౭౩ మంది గుంటూరు నగరపాలక సం ఘముక్రింద ఉపాధ్యాయులుగను ఇతర వుద్యోగములలోనో చేరినారు. శ్రీయుత నడిపల్లి లక్ష్మీ సరసిహారావుగారు, ఆనగరాధ్యక్షులుగా యీ విషయమై చేసిన కృషి క్లాసువా ర్తము. ఇతరచోట్లు అనుసరించ లేనియున్నది.

చిత్తూరులో ౫౮ మందికి తిరుగతిపట్టణము ౫౨ సభ్యు లు అనుగ్రహించినవి. శ్రీయుత రాజగోపాలాచార్యులుగారి నిరాంబరసేవయే దీనికి కారణము. వారికి వందనములు.

యావన్నాది సభ్యులలో శ్రీసభ్యులు ౮౬ గురు. తూర్పు గోదావరి ౩౫ గురిని, గుంటూరు ౨౧ మందిని, విశాఖ పట్టణం ౯ మందిని, గంగాం, నెల్లూరు, తూర్పు కృష్ణా జిల్లా లలో చేరి నలుగురిని, పశ్చిమగోదావరి ముగ్గురిని, చిత్తూరు పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లాలు చేరి యిద్దరిని, అనంతపురం కడపజిల్లాలో చెరియొక్కరిని సభ్యులుగా చేర్చిరి.

౧౫౫ సభ్యులలోను మహమ్మదీయ సభ్యులు ౧౯ అం దులో ౧౭ గుంటూరువారు. నెల్లూరులో నొకరు, గంజాంలో నొక్కరును చేరిరి.

గొంతమీ ఆశ్రమమువారు మొక్క యాధిక్యత కూడ సంపాదించిరి. పంచమాది నిమ్మజాతి సభ్యులను చేర్చు యన్య యముగూడ వారే. అచ్చట సభ్యులలో పంచమాది సభ్యులు పెక్కువచ్చు గలరు. గుంటూరునగరసభ్యులలో కొందరు క్రైస్త వులు చేరియుండుట మదాహమము.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

వోటరు మహాశయులకు

ఆంధ్రమండలములకు కాననసభ్యుల ఎన్నికలలో సంబం ధించినంతవరకు మూత్రమే వ్రాయవలెను. అయ్యింబ 4-వ తేదీన భారతకాననసభ్యుల యొక్కయు రాష్ట్రీయసభ్యుల యొక్కయు నామములు ప్రకటింపబడును. నవంబరు 8-వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగనున్నది. ఎన్నికలకుపూర్వము వోటర్లు గమనింపదగిన చాక్రీయములు ంతేపముగా చెప్పెద.

భారత కాననసభ

ఈసభలో చేర్చు రాష్ట్రీయ ప్రతినిధులు 18 గురు యుం దురు. వీరిలో మహమ్మదీయసభ్యులు 10, మహమ్మదీయస భ్యులు 3, విశాఖముసభ్యులు 1, భూస్వాముల ప్రతినిధి 1, భారతీయ క్రైస్తవుల ప్రతినిధి 1 అ యుండురు. వీరిలో ఆంధ్ర మండలములనుండి 4 రు మహమ్మదీయసభ్యులును, 1 మహమ్మ దీయప్రతినిధియును మాత్రము ముఖ్యముగ నుండురు. మహమ్మ దీయసభ్యులలో ఒకరు గంజాము, విశాఖపట్టణ జిల్లాలతర పునను, మఱియొకరు గోదావరి, కృష్ణామండలములపక్షమునను, వేటొకరు గుంటూరు, నెల్లూరుమండలము తరపునను, ఇంకొ కరు ద త్రమండుమును, చిత్తూరుపక్షమునను ప్రాతినిధ్యము వహింతురు. ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిపక్షమునను ఒక మహ మ్మదీయ సభ్యునుమాత్రము గలడు. భారతకాననసభలో వీరే ఆంధ్రమండలముల ముఖ్యపరినిధులు. మొత్తముగా ఆంధ్ర రాష్ట్రములో అసెంబ్లీ సభ్యులు లాసంగల శ్రీ పురుష సభ్యు (1928) 186605 ఏకరూపాయల భూశిస్తుగాని, మునిసిపాలి టీలోనివారగుచో 20 రూపాయలు వృత్తిపన్నుగాని, అ స్తి పన్నుగాని, రాబడిపన్నుగాని చెల్లించి ఏ వ్యక్తియైనను అసెంబ్లీ వోటు యివ్వ నర్హులగురు.

రాష్ట్రీయ కాననసభ

రాష్ట్రీయ సభలో 53 గురు ప్రతినిధులు యుండురు. వీరిలో సాంధ్రమండలముల పక్షమున ముఖ్యముగా 28 గురు మహమ్మదీయసభ్యులును 3 మహమ్మదీయ సభ్యులును, 2 క్రైస్తవ సభ్యులును, 3 భూస్వాముల ప్రతినిధులును యుండు రు. వీరుగాక మఱి యొకరిద్దరుండిన మండలమును. వైసభ్యు లలో విశాఖపట్టణము కాకివాడ నగరముల పక్షమున ప్రత్యే కముగ నొక్కొకరుండురు. ఆంధ్రమండలములో రాష్ట్రీయ సభ్యులకు సమ్యక్తు లాసంగల శ్రీ పురుషుల మొత్త సంఖ్య (1928) 522,577 రు. ఏకరూపాయలు భూశిస్తుగాని 3 రూ పాయలు ఇకాకమ్ టాక్సుగాని మునిసిపాలిటీలోనివారగుచో 3 రూపాయలు వృత్తిపన్నుగాని అస్తిపన్నుగాని చెల్లించి ప్రతి వారును యావోటు యివ్వవచ్చును. ప్రతి వోటరునకు 2 సమ్య కు లాంసగు హక్కు గలదు.

1920 నం వ త్స ర ము న జ రి గి న ఎన్ని కల ఫలి తము న కు ను 1923 లో జరిగిన ఎన్నికల ఫలి తమునకును విశేషవ్యత్యాసము గలదు. కాననసభాబహిష్కారోద్యమములన 1920 లో జరిగిన ఎన్నికలసందర్భమున ప్రజలు ఏమియు పాల్గొని యుండలేదు. 1928 లో కాంగ్రెస్ యా దేశానుసారముగా ప్రజలు ఎక్కువ షోక్త్యమును కలగజేసి కొనియుండిరి. ఒకటి రెండు నిదర్శనము లిచ్చెద. అసెంబ్లీ ఎన్ని కల సందర్భమున 1920 లో గోదావరి-కృష్ణామండలములపక్ష మున 100 కి 17.9 చొప్పునను గుంటూరు-నెల్లూరు మండల ముల పక్షమున 100 కి 14.4 చొప్పునను ఓట్లు యివ్వబడెను. అదే ఎన్నికల సందర్భమున 1928 లో గోదావరి-కృష్ణా మండ లముల పక్షమున 100 కి 87.6 చొప్పునను గుంటూరు-నెల్లూ రు పక్షమున 88.61 చొప్పునను ఓట్లు ఇవ్వబడెను. రాష్ట్రీయ కాననసభ్యుల ఎన్నికల సందర్భమునను యీ విధముగనే జరిగి యుండెను. గుంటూరు మండలమున 1920-లో 100 కి 11.5 చొప్పునను, 1928 లో 85 చొప్పునను, కృష్ణామండలములో 1920 లో 18.9 చొప్పునను, 1928 లో 86.1 చొప్పునను సమ్య కు లివ్వబడెను. పై సంఖ్యలనుబట్టి ఆంగ్లముకాంగ్రెస్ నియమ ములపై గల విశ్వాసాచరణము లెంత తీవ్రమైనవో వ్యక్తము కాగలదు. ఈ సంవత్సరము జరుగనున్న ఎన్నికల సందర్భమున వివిధ రాజకీయసంస్థలను తీవ్రమైన ప్రచారము సజ్జను తమ తమ పక్షసభ్యులను బుప భగిరథప్రయత్నములు గావించు చున్నవి. సంస్కరణముల ప్రవేశానంతరము రాజకీయవాతా వరణమునందు ఎట్టి తీవ్రమైన మార్పులు, హెచ్చుతగ్గులు కలి గెనో ఎల్లరచెరిగినచే. మన దేశమున ప్రస్తుతము సహకారపక్ష ము, సమచిత్తసహకారపక్షము, స్వరాజ్యపక్షము, మితవాద పక్షము, జాతీయపక్షము, స్వతంత్రపక్షముమొదలగు నెన్నియో గలవు. వీరిలో పెక్కింటికి సంపూర్ణమైన, స్థిరమైనకార్యక్రమజా లిక యున్నట్లు కనబడదు. వీరియొక్క యలలు నీతాకోకప

పుగు వివిధాంశాలపై నున్నవి కావున ఓటరుమహాశయులారే, అభ్యుల బాతిమతవర్ణవిభేదము లేచక, బంధుత్వమిత్రత్వము జూడక, భౌగోళ్యాగ్రములు, యజుబడి, అడంబరముల వాటి పక, ముఖస్తుతులకు చెప్పయొగక పూర్వపరసందర్భము లాలా చించి దేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునే లక్ష్యము యంచుకొని అభ్యులలో నెవరు త్యాగశీలుకా, దేశసేవాపరాయణులారా రాజ్యతంత్రవికారయలారా, వాక్పూర్వకములారా బాగుగా తర్క వితర్కము తర్జనభర్జనము గావించి తగినవారికి సమ్యక్తులాసంగి (ప్రార్థించెద. ఓటు కన్యవంటిదని మహాత్ముడు నెలవిచ్చియున్నా డు. కన్యాదానవరుని శ్రీమలయాపప్రాయశుభ లక్షణము. విచారించువని ఓట్లెచ్చువారు అభ్యులయొక్క ఆర్థిక నర్హ లను గమనింపవలయును.

బాపట్ల, 29-9-26 సింగంపల్లి వేంకటాద్రి.

మైలవరంవారి సత్రం - బెజవాడ

బెజవాడబస్టి బ్రాహ్మణ వీధిలో ఉన్న మైలవరంవారి సత్రము ఇదివరకు రివిన్యూ విచారణ జరిగి సదరు సత్రము కలె క్టరుగారి ధర్మాదాయముల లిప్తులో చేరియున్నది. సర్వేలో సత్రముగా రికార్డు కాబడినది. ఇప్పుడు సదరు సత్రమును సరి చి స్తీము దావాకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండగా సదర సత్రమును శ్రీ మైలవరం జమీందారు లితరులకు విక్రయ ప్రయ త్నములు జరుపుచున్నట్లుల చెలియుచున్నది. ఇదివరకు కొడ వారికి హెచ్చరిక చేయబడి వత్రికలలో వైవివరములు ప్రయ రింపబడినప్పటికి తిరిగి దావారాగలదనేసంగతి, కొనువారు కే రిసికొనుటకై ఇందు మూలకముగ గోరబడుచున్నారు. క్రొత్త కట్టడములను గట్టుచో నష్టపడగలరు. దావా దాఖలు చేయఁ డునని జమీందార్ల కిదివరకే నోటను లిప్తుబడినది.

వెద్దిభాట్ల వీరయ్య. బి. ఏ. బి. ఎల్. బెజవాడ ధర్మాదాయములకమిటి మెంబరు.

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాట్టా  
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

చీరాలకు వచ్చునట్టి అన్ని విధములైన సామా నులకును, రైల్వేకంపెనీవారిచే నియమింపబడిన కాలపరిమితిని అతిక్రమించిన ఒక దినము లేక ఒక దినములో కొంతభాగమైనప్పటికిని, మణుగు లేక మణుగులో కొంతభాగమైనప్పటికిని, పూర్తిగా మ ణుగు ఒక్కింటికి ఒక అణాచొప్పున 1926 అక్టో బరు మొదటితేదినండి నేలబాడుగను చెల్లింపవలసి యుండును.

సామానులు చేరినదినము మొదలు మరు సటిరోజు సాయంకాలము అఫీసు మూయువరకు నేలబాడుగను చెల్లింపనవసరము లేకయే సామా నుల తీసుకొనిపోవచ్చును.

గడ్డకు శస్త్రచికిత్స లేకనే  
అద్భుత నివారిణి

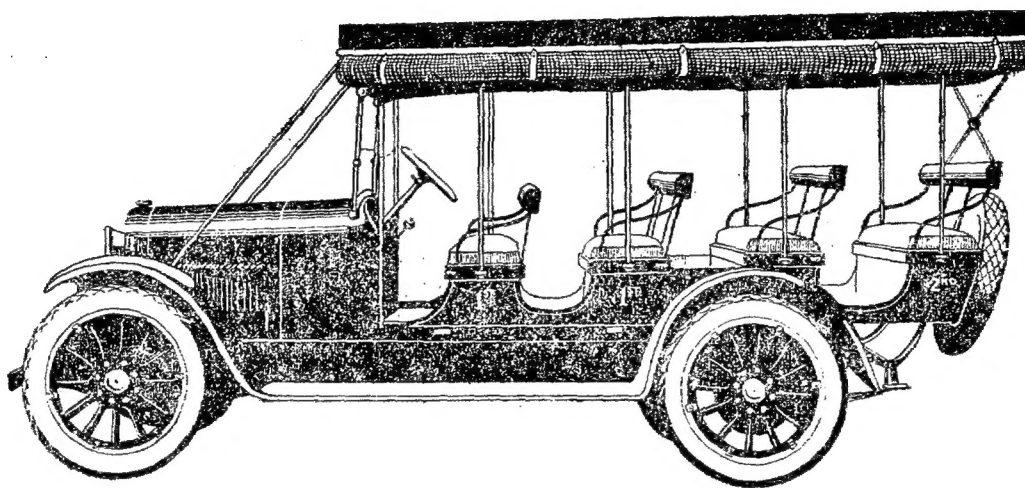
నాకుమా రైతు గొంతుయొక్క వెనుకభాగమునకు ఒక గడ్డతేచెను. అందుచే 303 డిగ్రీల జ్వరముపూర్వకము. నేను ఆంగ్లవైద్యుల నడిగినప్పుడు శస్త్రచికిత్స చేయవలెనని సలహానిచ్చిరి. రాబోవు అపాయమును గుఱించి భయపడినందునను, సాధారణముగా శస్త్రచికిత్స అపజయమునొందుటలభనను ప్రస్తు తము చెన్నపట్టణము, మైలాపూరు సెన్ థోమునందు లిక్ షెరా రియార్ వీధిలో ఆల్బర్టాలాడ్డియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారిచో యోచించిరిని. నాకాశ్చ ర్యము గలుగునట్లు వారులోనికి బెంధమునిచ్చి శస్త్రచికిత్స లేకనే బాగుచేసిరి.

ఎం. ఏ. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు ప్రొవైసెటరు ఇంగ్లీషు టైలరింగుపాశు, మాంటూర్ డ్జు, మదరాసు తిరువళిక్కిణి





# *The* **Reward** *of* **Merit**



**DODGE BROTHERS**

**Leadership**

**ADDISON & Co. Ltd.,**

**TRICHINOPOLY. MADRAS. BANGALORE.**

# వృత్తాంతలేఖలు

తెనాలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఘోరమైన హత్యలు

తెనాలి గ్రామములో ఆదివారము రాత్రి యిరువురు మహమ్మదీయులు ఘోరముగా హత్యగావించబడిరి. హత్యగావించబడినవారిలో నొకరు యిచ్చటి తాలూకా హైస్కూలులో జిమ్నాస్టిక్, అందు ద్రాయింగు వుపాధ్యాయులు. వీరు గ్రామములో గౌరవముగ జీవించుచు పురజనుల మన్ననలకు పాత్రులైనవారు. వీరు తెనాలి అర్బన్ థ్యాంకిలో మహమ్మదీయుల తరపున యిచ్చటికి 15 సంవత్సరములనుంచి డైరెక్టరుగా పనిచేయుచున్నారు. రెండవవారు కట్టుపనినల్ల జీవముచేయు యిస్మాయీల్ సాహెబు అనువారు. వీరిరువురును మంచిబలుముగలవారు. ఆదివార రోజున ఘోరముగా మరణము కలెవర గ్రామమునుంచి తిరిగి బయ్యచుండగా కొందరు యెక్కువ ప్రభుత్వమున యిస్మాయీల్ సాహెబును కత్తితో పొడిచి చంపినట్లున్ను, నులేమాక్ సాహెబు తమగుట్టు బయటపెట్టునని, వారినిగూడ చంపినట్లున్ను వార్తలు బయటపడెదమన్నవి. ఈ హత్యల ఆచోకి యంతవరకు యెమియు బయటపడలేదు. పోలీసు వుద్యోగియులు తమధర్మమును క్రమముగా నిర్వహించి, యీ హత్యల ఆచోకిని బయటకుతీసి ప్రజల మెప్పును బడయుదురని నమ్ముచున్నాము. ఈ విషయములో ప్రజలలో అలజడి చాల యెక్కువగా నున్నది.

ఆలమూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పెద్దాపురం డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మా గ్రామంలో చూడుకోజలనుండి మకాము చేసినారు. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు వారి ఆఫీసు తనిఖీచేయుచున్నారు. మాడివిజ్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు వారు క్రొత్తగా అమలాపురమునుంచి బదిలీయై వచ్చినారు. వీరు చాల చిన్నవయస్కులు ఓడ్రులు. బెహరాగారని పిలవడమేగాని వీరి నామము చాలమందికి తెలియదు. వీరు అమలాపురములో సబ్ మేజిస్ట్రేటు పదవియందు చాల నిపుణతతో వ్యవహరించి నిష్పక్షపాతముగా న్యాయము తీర్చేవారని మంచి పేరు గడించివారు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర కులాభిమానములలో తగులుకోక బహుజనానురంజకముగ తమ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుచున్నారని వాడుకపడ్డారు. అమలాపురం తాలూకాలో మేజిస్ట్రేటు యుద్యోగము చేసి అన్ని కక్షలవారి చేతను సమానదరణ పొంది ఉద్యోగము చేసి మెప్పుపొందినది వీరికొక్కరే యని చెప్పకతప్పదు. వీరు అమలాపురము విడిచి వెళ్లునప్పుడు పట్టణములోని పెద్దయుద్యోగిగృహులపలుజడ్డీమొదలు ప్రభువ్యోద్యోగులు, ప్లీడర్లు, వర్తకులు, వ్యవసాయకులు వివిధ రాజకీయకక్షలవారు వీరి గౌరవాధ్యక్షులు సభ సేర్పాటుచేసి వీరిని ప్రశంసించిరి. వీరు ఆలమూరు డివిజనులో కూడా యిట్టిగౌరవమునే సంపాదించు రని తలంచుచున్నాడు.

25-9-28 తేదీ సాయంకాలము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు ఆలమూరు గ్రామ పంచాయితీ ఆఫీసును సందర్శించిరి. తాలూకా బోర్డు సభ్యులగు శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు గ్రామ పంచాయితీ అధ్యక్షులు. పంచాయితీ వారి యాజమాన్యమున పుష్కరభాండాగారము నిర్వహింపబడుచున్నది. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు పుష్కర భాండాగారములోని పుష్కరములు గ్రామస్థులందరు విరివిగ వాడుట చూచి చాల సంతసించిరి. పంచాయితీ వారి సంవత్సరము దాదాపు నాలుగువేల రూపాయల ఖర్చు పరచి గ్రామంలోని మంచిసీళ్ల చెరువు పూర్తిగ త్రవ్వించి మంచి నీటిపడుపాయమును కలుగచేసిరి. ఈ చెరువుగట్టన్నియు బాగుగ వికలము చేయించి ఫలవృక్షములు నాటించి గ్రామ పంచాయితీ ఆదాయమును వృద్ధిచేయు తలంపుతో నున్నారు. కాని కొంతమంది గ్రామస్థులు వీరి పద్ధిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా చెరువుగట్టమీద పాలకపు జనమునకు కొంపలు కట్టుకొనుటకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారివద్ద యిండ్లకు దరఖాస్తు పెట్టించుచున్నారు. పట్టా వస్త్రపులు, పార్కులు, మ్యూజియములు



Cook with Cocogem

All my cooking is now done in Cocogem, the 100% pure vegetable shortening

It is a pleasure to cook with Cocogem. It is so clean and cooks such tasty and digestible dishes that I refuse to use adulterated ghee again.

Take my advice and use only

Cocogem



కట్టించి ప్రజావిక్రాంతికి తోడ్పడునట్లు యీ గ్రామ పంచాయితీవారు కోనేరుగట్టున మంచి ఫలవృక్షాకులతో కూడిన తోటపెంచి చెరువునీరు ఆపరిశుభ్రము కాకుండ కాపాడ యత్నించుచుండ నవనానముచే కొందరు విఘాతము కల్గించుచున్నారు. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు పంచాయితీవారి అభిప్రాయమును ఇండ్ల దరఖాస్తుదారుల అభిప్రాయము తెలుసుకున్నారు. మంచి చేమి చేసేదతో చూడవలసియున్నది. పంచాయితీ అధ్యక్షులగు సత్యనారాయణగారు యిండ్లు చెరువుగట్టుపై నీయ కూడదని తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుచున్నారు. ఇండ్లలోని మరుగునీరు, పెంట చెత్త చెరువులోనికి పోనిచ్చి చెరువునీరు కల్మష పరతురని ఫలముల నిచ్చుటకు ఒప్పుకొనుటలేదు. పంచాయితీ స్వాధీనములో యుంచవలసినదిగా కోరుచున్నారు. రివిన్యూ వారి దృక్పథ మెట్లుండునో చూడవలసియున్నది.

కాకినాడ పురపాలకసంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెం 29:— అక్టోబరు నెలఖరకు 8 మ్యూనిసిపల్ సభ్యులస్థానములు కాళీఅగును. వాటి ఎన్నికలు 27 వ తేదీని జరిగినది. ఈ 8 స్థానములలోను విడిచిపెట్టినాత్రము కాంగ్రెసుసంఘమువారు తమపక్షపు అభ్యర్థుల నిలిపియున్నారు. అందు ఇద్దరు యల్లాజోఫ్యుల కామేశ్వరరావు చావలి రామసోమయాజులగార్లు పోటీలేకుండనే ఎన్నికలైరి. తక్కిన నమ్మగ్గురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలోను, వుప్పలూరి భీమశంకర శాస్త్రిగారు 5 వ వార్డునకును రావుబహద్రుర వైదా వెంకటలక్ష్మణగారు 9 వ వార్డునకును జయప్రదముగా నెన్నుకొనబడిరి. కాంగ్రెస్ మ్యూనిసిపల్ పార్టీలో యిప్పుడొకసభ్యుడు తగ్గెను.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ వీరేశలింగం మొమోరియలు ఫండు

సెప్టెంబరు 28:— శ్రీ బాబూ హేమచంద్ర సర్కారు గారు యిచ్చటివరకు యాదినన చందాలను వేయించిరి:

మేమూరి రామకృష్ణారావుగారు, కాకినాడ కాలేజి (ప్రిన్సిపాలుగారు)	రూ 118-
కోకా వేంకటసుబ్బారావుగారు, దివాను, పిరా	38
పురం సంస్థానం	60
యమ్. జానకిరామయ్యగారు	250
పెద్దాడ మండరశివరావుగారు	100
కనపర్తి శ్రీరాములుగారు	50
క్రొవ్విడి శేషవేంకటకాశీపతిగారు	

మొత్తము రూ 926

మునిసిపలు

తనివారము సాయంకాలము మునిసిపలు సంఘ అవసర సభ యొక్కటి మ్యూజియములో డాక్టరు పాలకోడేటి గురు మూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. మ-రా-రా చుక్కా అప్పలస్వామిగారిని జిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ సభ్యునిగా ఆసభలో ఎన్నుకొనిరి.

రాజమండ్రి కోఆపరేటివు సెంట్రలు బ్యాంకు ఆదివారము సాయంకాలము బ్యాంకు ఆఫీసులో రాజమండ్రి కోఆపరేటివు సెంట్రలు బ్యాంకు సాధారణసంఘ సమావేశము మ-రా-రా దివాన్ బహద్రుర చిత్రపు వేంకటాచలం పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. నూటికి ఎనిమిది రూపాయలు తాళము పంచిపెట్టబడినది. ఇదివరలో



పాలవరముకంటే కాకుండా భద్రదాసలకంటే కూడ  
వ్యాంకు అధికారములోనికి తీసికొనబడినది. ఆనాటి సా  
లము జరిగిన దైర్ఘ్యముల సభలో మ-రా-రా చిత్రపు వేం  
లం పంతులుగారిని అధ్యక్షులుగాను, కందుకూరి నీతా  
వంధరపుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగాను, పెద్దాడ శుందర  
పుగారిని ప్రజ్వరగాను, డాక్టరు పాలకోడేటి గురు  
గారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి.

### రామమోహన్ వర్ధంతి

సానికప్రార్థనసమాజమువారు రామమోహన్ వర్ధంతిని  
జయప్రదముగా జరిపిరి. సాయంకాలము విశేషలింగ  
త పాఠశాలలో బి హి రం గ స భ యొ  
రుపబడినది. బాబూ హేమచంద్ర సర్కారుగారు అధ్య  
క్షులయిరి. మ.రా.రా. కామరాజు వాసుమంతరావుగారు  
మల్లెంపూడి అప్పారావుగారు రామమోహన్ యొక్క  
పనుగుర్చియు, సందేశమునుగూర్చియు మాట్లాడిరి. ఆ  
నకును ఉపన్యాసములకును వందనములతో సభ ముగిసెను.

## గాజుమండ్రీ సెంట్రల్ బ్యాంక్ మహాజనసభ

ది 26-9-26 తేదీ మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు రాజ  
కొ ఆపరేటివు సెంట్రల్ బ్యాంక్ మహాజనసభ సెంట్రల్ బా  
క్ ఆఫీసులో దీవానుబహద్రుల చిత్రపు వెంకటాచలం పం  
చి యాధిపత్యమున జరిగినది. ఈ బ్యాంకు 1919 సం  
వలో స్థాపనబడినది. ఆరుసంవత్సరములు పూర్తియైనది.  
ఈలో 30 మంది వ్యక్తిపద్యమును- 34 సంఘములును చే  
డిరి. సంవత్సరాంతమునకు బ్యాంకులో 12,550 రు పేరు  
మున్నది. బ్యాంకువారు 54586 రూ డిపోజిట్లను గ్రహిం  
మదరాసు అపెక్స్ బ్యాంకునుంచి యీ బ్యాంకువారు  
ప్రముఖ తీయలేదు. బ్యాంకు నిర్వహించుటకు కావలసిన  
బ్యాంకు బ్యాంకు డిపోజిట్లను సంపాదించ గలుగుచున్నది.  
రూ తణిఫీనిధిని 2356 రు తేమనిధిని బ్యాంకు నేటికి  
గడించ గలిగినది. ప్రస్తావన సంవత్సరములో బ్యాంకు  
1802 రూ లాభము వచ్చినది. నూటికి 8 రూ చొప్పున  
లాభాదారులకు డివిడెండు పంచిపెట్ట గలిగెను. రాజమ  
ంధ్రవర బ్యాంకు వ్యవహారములయొక్క మెట్టతాళాకాగూ  
లో మాత్రమే సంబంధము కలిగియుండుటచే బ్యాంకు వ్యవ  
హారము బరివిధముగా నడుచుచున్నది. సంఘవ్యవహారములు చాల హైస్టేషనుగ  
న్నవి. బ్యాంకు వ్యవహారప్రదేశము విస్తరింప జేయుననియు  
డిపోజిట్ల మెంట్లు యుద్ధోయులు, సెంట్రల్ బ్యాంకు  
మును దైర్ఘ్యము బ్యాంకు అభివృద్ధినియమై తోడ్పడ  
చున్నది. బ్యాంకు అభివృద్ధి విషయమై డిపోజి  
ంవారు ప్రత్యేకపు యిన్స్పెక్టరును నియోగించిరి. సెం  
గ్యాంకువారు యుత్సాహముతో పనిచేయు పాలకర్మము  
నియోగించిరి. శ్రీయుత పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు  
బ్యాంకు తరపున ఎక్సెక్యూటివ్ బ్యాంకును ప్రతినిధిగా  
గొబడిరి. ఈక్రింది సభ్యులు బ్యాంకు పాలకవర్గముగా  
కొబడిరి.

అధ్యక్షులు:- దీవానుబహద్రుల-చిత్రపు వెంకటాచలం  
ల గారు.

ఉపాధ్యక్షులు:- కందుకూరి రామచంద్రరావుగారు.

కార్యదర్శి:- పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు.

కోశాధిపతి:- పెద్దాడ శుందరపురావుగారు.

దైర్ఘ్య:- నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు.

యం. గోపాలరావుగారు.

కాశీరు సంఘప్రతినిధి లినికడియం సంఘప్రతినిధి, కోరు

సంఘప్రతినిధి, రాజమండ్రి పంచమ సంఘప్రతినిధి,

పురం సంఘప్రతినిధి.

(స్వకీయవిలేజిరి)

గార్హంతి!! మూరికాపై దృష్టము!!

## నారాయణి

ఇది శుక్లపక్షము, శ్రీమతెల్లకుమారు, ఋతుశూల, శకవ  
లు హరించును. వారంకోజలకు సరిపడుష్టాక్షము 1-8-0  
రసింహ లేఖ్యము ఆ వైశ్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము  
లను. తు 10 పల్లీ రు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము,  
రాజమండ్రి.

## చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వసంత్ సెప్టెం. 30-వతేది గురువారము

### 1. ధాన్యములు.

ననియాలు బా 1-కి రు 68 0 0 మొదలు 77 0 0 వరకు

బియ్యముబస్తాలు			
మనుమ తేనాలివి	,,	వ 48 గలవి రు	12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	9 10,0 10 0 0
నువ్వులు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

### 2. ధాన్యము సవ్వలు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0	18 4 0
పెనగలు	,,	డిటా	18 8 0 14 4 0
పెనలు	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	డిటా	16 8 0 18 0 0
ఉలములు	,,	ర 164	9 0 0 9 8 0

### 3. నూనెవస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	48 0 0	49 0 0
జేరు నెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 128 మినుకొనూనె 120 0 0			
ఆముదము బా 1-కి	,,	92 0 0	93 0 0

### 4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపనుపు బా 1-కి	,,	72 0 0	78 0 0
హరకనుపు	,,	25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	180 0 0	187 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖ్యు 1-కి	రు 40,45		
కాశీనాస్తిపాయకట్టు	,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	50 0 0	
చింతిపండు బా 1-కి	,,	81 8 0	56 0 0

### 5. ఇనుము.

కట్టారకం బా 1-కి	,,	28 0 0	80 0 8
చదరం	,,	29 0 0	81 0 0
రవుండు	,,	27 0 0	29 0 0

### 6. లోహములు.

వెండి 100 కులంకిన	,,	62 8 0	68 0 0
బంగారము, ములుము 1-కి		4 0	21 8 0
సవరము 1-కి			18 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	250 0 0	258 0 0
రాగి డిటా	,,	258 0 0	262 0 0

### 7. దూది.

బొంబాయిబస్తా బా 1-కి		రు 800 0 0	
గల్వాదు దూది	,,	145 0 0	

### 8. నూలు.

పుష్కారు యేనుగ సెం 800 సెట్ట 1-కి	,,	5 4 0	
నూళియేనుగ సెం 20	,,	6 12 0	
సెం 20 డెన్సి సెంహం	,,	7 10 0	
సెం 22	,,	7 14 0	
సెం 12 1/2 ఆల్టెన్సు	,,	5 8 0	
సెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 0 0	
సెం 14 1/2	,,	5 7 0	
సెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	5 10 0	
సెం 14 1/2	,,	6 0 0	
సెం 10 1/2 రోయంబుల్	,,	5 4 0	
సెం 2 1/2	,,	5 14 0	
సెం 14 1/2	,,	5 8 0	
సెం 12 1/2 మోర	,,	5 12 0	
సెం 12 1/2	,,	5 9 0	



పర్యవత్ ఇన్ వెన్చుమెంట్స్ ఏర్పాటు ననుసరించి ఋణ  
ములు యిచ్చుటకు లాటరీ 31-1-1927 తేదీన జరుగును.

భీమావ్యాపారము, పర్యవత్ ఇన్ వెన్చుమెంట్స్ బాండ్లు  
కన్ వానుచేయుటకు ఏజెంట్లు ప్రతిజాగాలోను కావలెను. సా  
మర్థ్యముగలవారికి ధారాశ్రమైసపద్ధతులు గలవు. పూర్తివివరము  
లకు ఏజెన్సీవరత్తులకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వి. రంగసామి ఎస్ట్రెయ్స్ బి. ఏ. బి. ఎల్.  
సెక్రెటరీ, ఏపి.యూ.టి.కె బిల్డింగ్సు, బెంగుళూరు.

మెనర్సు పి. కె. రావునన్ను  
చీఫ్ ఏజెంట్లు, చెన్నపురి రాజధాని  
289, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.  
ఉత్తరములు అంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. 980

## గంధర్వమహల్

విజయనగరం 3105

1. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱుకు ఇదివఱకు ఒక పాఠ  
కాల నడుపబడుచున్నది.

2. సంగీత-వాద్యాభినయ వృత్తనాటకాది విధానము  
నుత్తేజక పఠముటకును-వీరత్వశాస్త్రప్రదర్శనమున జీవించు భాగి  
నీ నాగవాస యత్న కాళింగ దేవదానీహతుల నిమ్మత్తము తొల  
గించుటకును, ప్రాధపద్ధతులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార  
పరులు, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రద  
ర్శకులు కూడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వపత్రిక.

3. దేశభక్తుడయ్యమునకు పట్టుగొమ్మ యనదగిన పతన  
మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వార  
పత్రికలు పాఠకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడును.

4. పరిశోధకుల కొఱుకు ఉద్ఘోషములును, జనసామా  
న్యము కొఱుకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపా  
దించబడి ఉపయోగములోనికిరే చేబడును. జనసామాన్యము  
కొఱుకైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుప  
బడును. దీనిని శ్రీమంతులు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొన  
దగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడప్రార్థితులు.

1. పరిచే సూర్యకాంతము. 2. పరిచే లక్ష్మీనరసయ్య.  
3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల  
పైడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. నాలూరి  
నూరయ్య. 8. ఇర్లాపు సన్యాసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం.  
10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు నూరయ్య. 12.  
నన్నుగారి అప్పారావు.

## అభ్యుదయము

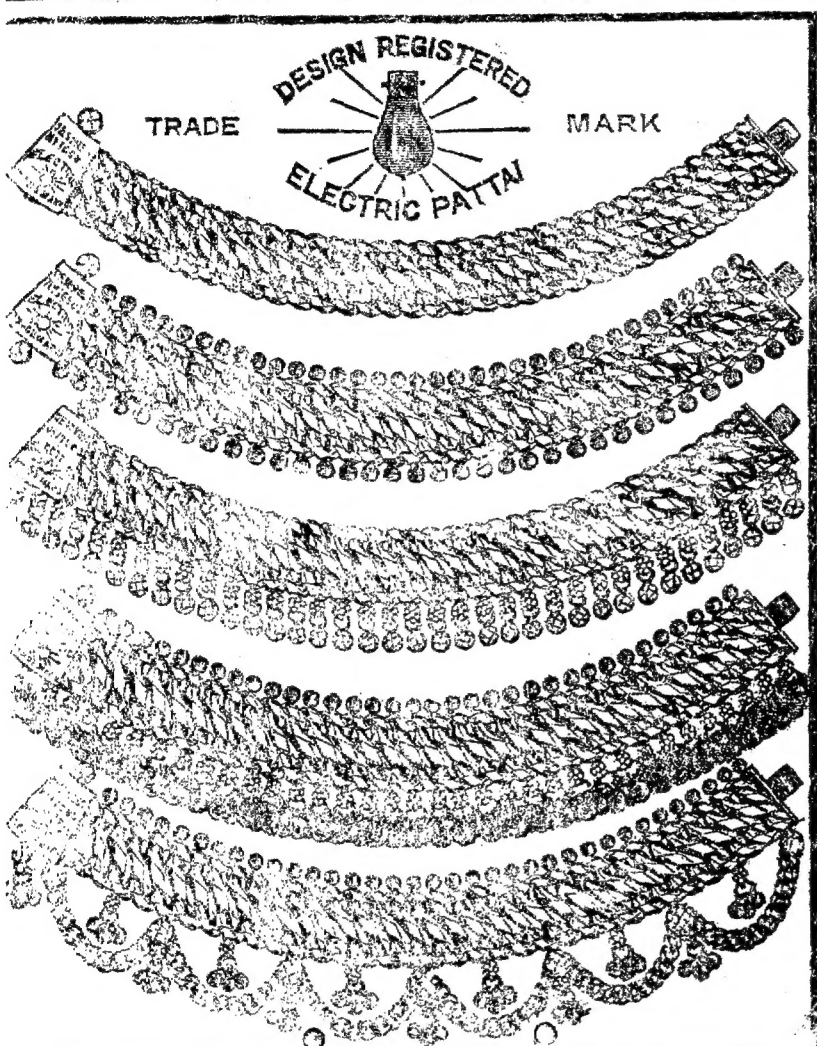
శ్రీ ముక్త్యల సంసారమున 800 పుటములు జేయబడి  
నది, బహుముక్తము. వేడి, దగ్గు, తుయ, విట్టుకుబోగొట్టును.  
కథమును తెగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంప  
బడును. అ సేతులు వాడి మెచ్చినారు. కేబులును ఉచితము.  
2125 అరసాయనశాల ముక్త్యల కృష్ణా,

## శివతత్వ సుధానిధి

ఇది స్కాంధములోనిది. ఇందు జీవన్ముక్తి విదేహముక్తి  
పనుధ్యానము నిర్గుణధ్యానము మహావాక్యార్థముపంచకోశవిచా  
రము మున్నగు వేదాంతవి శేషములును రుద్రాక్ష విభూతి ధా  
రణ శివపూజాది వి శేషములును మధురములయిన శివసాము  
లును గలవు. విపులమైన తెలుగు వ్యాఖ్య వ్రాసి ముద్రించు  
చున్నాము. దీనివెల రు 2-0-0 అక్టోబరు అఖరులో గా వెల  
మడియ్యదరు చేయువారికి రు 1-2-0. చివామారు:-  
అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, ఉపాధ్యాయుడు.  
ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయం, కొవ్వూరు, గోదావరికి

# అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహ సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.  
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంతాయి



నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన  
**“ఎలక్ట్రీక్”**  
 పట్టెగొలుసులు  
 మొదటి రకము వెండికి గ్యారంటీ  
 పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు-రిజిస్టరు అయినది. 2568  
 ఆర్యుల పైని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళొలయు ఎర్రతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరదము. వెండికి నానాటి ఫరల చార్జీ చేయుదుము. జత 1-కి మజారి:

నెద్దనెజా.	చిన్ననెజా
నెం. 1 రూ 6 రూ 4	
నెం. 2 " 7 " 5	
నెం. 3 " 8 " 6	
నెం. 4 " 8 " 6	
నెం. 5 " 9 " 7	

పోల్ వ జెంటు:- నారాయణ దాస్ పీట్టి, చెనాబజారు, రోడ్, నరరాసు.

**వేదభూమి.**  
 ౧3 ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.  
 ఇట్టి గ్రంథములలో ఇదియే మొదటిది.  
 ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఆచారవారము, అను ప్రకరణములు చదువునప్పుడు జేహము పులకరించును. “మధ్యాహ్నమునందు ఆర్యుల ండియాకుచ్చి పూర్వభాతులనోడించి ఇండియాందు నిలిచిపోయిరి” అని పాతకాలమున ఉద్భవించిన “సేద్యులు స్వ దేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న రుస్సిద్ధాంతమును ఖండించి వేదశాస్త్రవచనోదాహరణములతోను, మాతృముల్లరు, శైలరు, విల్లియము, కర్జును టూనుక్సెక్సు మున్నగు దాదాపు 20 పాశ్చాత్య విద్వాంసుల ప్రమాణవచనములతోను, భూగర్భశాస్త్రసిద్ధాంతముతోను ఈభరతఖండమునందే స్పష్టమయిన దాద్యలు జన్మించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తమ నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇందు నిర్ణయింపబడినది  
 వెల 2-0-0, కలిశాస్త్రెందు 2-8-0.  
 సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేట్రుగు వెలయునారికి పంపబడును. ఎడిటరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కీలుపాకుపోస్టు, మద్రాసు

**స్వాతంత్ర్య లక్షణములు**  
 “మేక్విస్” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను పుస్తకమును దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన పుస్తకముగా ప్రచురించు తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము. వెల ప్రతి పేజీ రూ 1-0-0  
**ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,**  
 6, 7, తంబు శెట్టి వీధి మదరాసు.

మైనూరు పాశ్యపు వెంటటాచల పండితులు ఆయుర్వేదమును సిద్ధాంతములలో హాకటియగు Regd Trade Mark  
**లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు**  
 1. మ. పి. మండరరావు బెంగాల్ ప్రీజ్, చందర్ బజార్ అంబాలా కంటోన్మెంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు ముకందరికి చాలానుభవిచ్చియున్నది దయచేసి ఇంకను 12 సీసాలను బంపించ ప్రార్థన.  
 2. మ. రజనీకాంత్ గృహుని, ఆయుర్వేదవైద్య-వలూరోడ్డు జోర్ పాట్ పి. జి. అస్సామ్ నుండి వ్రాసినది.  
 3. తమవద్దనుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలాజాగా పనిచేసినవి గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంపుదు.  
 4. మ. పి. వి. మన్ననామేద్ కొచ్చి వీరు వ్రాసియుండునది- తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను చూచుకాలముగా వాడియు, అనేకులకు ఇచ్చివున్నాను. అందరికిని వుత్తమమైనదగును నిచ్చియున్న విపున 25 సీసాలను బంపకోరుతున్నాను.  
 5. ఎ. శేషయ్య గారు ప్రచురించిన పుస్తకము P. O స్టూరును దిద్దివీరు ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రలు పెద్దలకూ, పిల్లలకూ మంచినుమిచ్చుచున్నవి ఇంకను 25 సీసాలను బంపుదు.  
 250 నుండి 800 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 ఆణాలు, పొట్టిజతర పొట్టితో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0, 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 ఆణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములందునూ దొరుకును.  
 301-1  
 శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైనూరు



**లలిత**  
 విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడి చుండు మాసపత్రిక. విద్యాంకుల శాస్త్రవాదములకు కవులకు తా శిల్పమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవా సరచనకు ఇది మాతనరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘిక నాటక ప్రముఖ విశేషాలనుండి వెలువడుచుండును. వింతవింత ఘటా చిత్రవిచిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! సహమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలతోబాటు ‘లలిత’ పండిత క శ్రీ పురుషాది సర్వజనసహజరచేయమై రాగలవిజయ శివినాడు వెలువడునున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారి అక్టోబరు 31-వ తేదిలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటల పంపవలెను  
 మాదిరిపత్రిక ఆ విలేయగ పంపజాలము. కలమునాగు, ఆరణాలు కిక్లెలపంపిన బుగ్గంగుర, పిమ్మల పెంచాడాధులు వారి చందానండి, ఈ ఆరణాలు మనహాయిండును.  
 చందా పంపేర్పరమునకు రూ 6-0-0  
 అరుజలకు 1-12-0  
 విడిచతి 0-8-0  
 కార్యదర్శి  
 లోకా కార్యస్థానము, విజయనగరము  
 ఆయుర్వేదకలావిభాషణ  
 విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి  
 జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదావధములు 3114  
 చంద్రమాదపాకము:- జ్వరము, పొండు, మున్నగువాటివల. కలిగిన ఆశక్తిని పొగొట్టి మంచులును ఇచ్చును. ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకు శ్రీయ్యాధులకును ఎంతవిన శక్తినిర్ధక బాధలకులలో హాకత్వస్థితినిదనది. ఒక నేరు రో రూ మాత్రమే.  
 అన్నివిధములవ్యాధులకు బాధలకులకు దొరుకునున్నది  
 అడ్రస్:-మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాలా  
 కృంగేరి పోస్టు, మైనూరు! ఇలాఖా